

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BİLGİ VE BELGE YÖNETİMİ ANABİLİM DALI**

**ARAP ÜLKELERİNDEKİ AKADEMİSYENLERİN AKADEMİK SOSYAL AĞLARDAKİ
VARLIĞI: KÜTÜPHANECİLİK VE BİLGİ BİLİMİ BÖLÜMLERİ ÖRNEĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

Sabah Mohammed BALELA

Ankara-2025

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BİLGİ VE BELGE YÖNETİMİ ANABİLİM DALI**

**ARAP ÜLKELERİNDEKİ AKADEMİSYENLERİN AKADEMİK SOSYAL AĞLARDAKİ
VARLIĞI: KÜTÜPHANECİLİK VE BİLGİ BİLİMİ BÖLÜMLERİ ÖRNEĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

Sabah Mohammed BALELA

Tez Danışmanı

Dr. Öğr.Üyesi Demet IŞIK

Ankara-2025

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BİLGİ VE BELGE YÖNETİMİ ANABİLİM DALI**

**ARAP ÜLKELERİNDEKİ AKADEMİSYENLERİN AKADEMİK SOSYAL AĞLARDAKİ
VARLIĞI: KÜTÜPHANECİLİK VE BİLGİ BİLİMİ BÖLÜMLERİ ÖRNEĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı:

Dr. Öğr.Üyesi Demet IŞIK

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ

Adı ve Soyadı

Prof. Dr. Tülay OĞUZ

Prof. Dr. Özlem GÖKKURT DEMİRTEL

Dr. Öğr. Üyesi Demet IŞIK

Tez Savunması Tarihi

15.01.2025

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Dr. Öğr. Üyesi Demet IŞIK danışmanlığında hazırladığım “Arap Ülkelerindeki Akademisyenlerin Akademik Sosyal Ağlardaki Varlığı: Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümleri Örneği (Ankara.2025) ” adlı yüksek lisans tezindeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu, başka kaynaklardan aldığım bilgileri metinde ve kaynakçada eksiksiz olarak gösterdiğimi, çalışma sürecinde bilimsel araştırma ve etik kurallarına uygun olarak davrandığımı ve aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul edeceğimi beyan ederim.

17.02.2025

Sabah Mohammed BALELA

ÖNSÖZ

Bu araştırmada, Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi alanındaki akademisyenlerin akademik sosyal ağları (ASA) kullanımını incelemek amaçlanmıştır. Araştırma, Birleşik Arap Emirlikleri, Fas, Katar, Lübnan, Mısır, Sudan, Suudi Arabistan, Tunus, Umman ve Ürdün olmak üzere Arap ülkelerindeki öğretim üyelerinin bu platformlardaki varlıklarını, kullanım biçimlerini ve bilimsel iletişim, bilgi paylaşımı ile iş birliği üzerindeki etkilerini değerlendirmektedir. Ancak yapılan ön inceleme sonucunda, bu ülkelerden yalnızca beşinde (Birleşik Arap Emirlikleri, Mısır, Sudan, Suudi Arabistan ve Umman) Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinin bulunduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda saha araştırması, bu beş ülke için ResearchGate (RG), Academia.edu ve Google Scholar Citations platformları üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Araştırma altı bölümden oluşmaktadır: Birinci bölümde, çalışmanın konusu, önemi, amaçları, problemi ile soruları ve hipotezleri ve sınırlılıklar sınırlılıkları ile kapsamı ve araştırmada kullanılan veri setleri ile veri toplama, analiz ve değerlendirme teknikleri sunulmuştur. İkinci bölümde, akademik sosyal ağlarla ilgili kavramlar, tanımlar, tarihçe ve bu ağların önemi ele alınmıştır. Üçüncü bölümde, akademik sosyal ağların türleri, bilgi üretimindeki rolleri ve üç ana platformun kullanımı analiz edilmiştir. Dördüncü bölümde, Arap üniversitelerindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinde görev yapan öğretim üyelerine ilişkin verilerin detaylı bir analizi yapılmıştır. Beşinci bölümde, çalışmanın bulguları sistematik ve bilimsel bir şekilde değerlendirilmiş ve yorumlanmıştır. Altıncı bölümde ise Türkçe ve İngilizce özetler ile referans listesi yer almaktadır.

Bazı Arap üniversitelerindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinde görev yapan akademisyenlere ait profillere ulaşamaması gibi karşılaşılan bazı zorluklara rağmen, örneklemini temsil edecek düzeyde veriye erişim sağlanmış ve oldukça tatmin edici sonuçlar elde edilmiştir. Bu araştırma boyunca benimle bilgi ve deneyimlerini cömertçe paylaşan ve bana yol gösteren danışmanım ve hocam Dr. Öğr. Üyesi Demet IŞIK'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Kendisi, akademik ve kişisel hayatımda her zaman yanımda olmuş, pozitif yaklaşımıyla beni motive etmiş ve çalışmamın başarıyla tamamlanmasına büyük katkı sağlamıştır. Ondan öğrendiklerim yalnızca bu araştırmaya sınırlı kalmayacak, akademik gelişimimde yol gösterici olmaya devam edecektir. Ayrıca, Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü'ndeki tüm hocalarıma, yüksek lisans öğrenimim boyunca sağladıkları katkı ve harcadıkları emek için teşekkür ederim.

Sabah Mohammed BALELA, Ankara/2025

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
İÇİNDEKİLER.....	iii
KISALTMALAR LİSTESİ	v
TABLolar LİSTESİ.....	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	viii
1. BÖLÜM.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Araştırmanın Konusu ve Önemi	1
1.2. Araştırmanın Amacı	2
1.3. Araştırma Problemi (Sorun)	3
1.4. Araştırma Soruları ve Araştırmanın Hipotezi.....	3
1.5. Araştırmanın Kapsamı ve Sınırlılıklar.....	4
1.6. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	5
1.7. Araştırmanın Yöntemi	10
1.8. Araştırmada Kullanılan Veri Setleri ile Veri Toplama, Analiz ve Değerlendirme Teknikleri	10
1.8.1. Birinci Veri Seti	10
1.8.2. İkinci Veri Seti	11
1.8.3. Veri Toplama, Analiz ve Değerlendirme Teknikleri.....	12
1.9. Araştırmanın Düzeni.....	12
1.10. Kaynaklar.....	13
2. BÖLÜM.....	15
AKADEMİK SOSYAL AĞLAR.....	15
2.1. Kavram ve Tanımlar.....	15
2.1.1. Bilimsel İletişim	15
2.1.2. Sosyal Ağlar	16
2.1.3. Bibliyometri	17
2.1.4. Bibliyometrik Göstergeler.....	18
2.1.5. Akademik Sosyal Ağlar, Tanımı, Önemi, Tarihçesi ve Özellikleri	19
2.2. Literatüre Bakış: Akademik Sosyal Ağlar ve Sosyal Ağlar Hakkında Yapılan Çalışmalar	25
3. BÖLÜM.....	36
AKADEMİK SOSYAL AĞLARIN TÜRLERİ, BİLİMSEL İLETİŞİMDEKİ ROLÜ İLE RESEARCHGATE, ACADEMIA.EDU VE GOOGLE SCHOLAR CITATIONS.....	36
3.1. Akademik Sosyal Ağ Türleri.....	36
3.1.1. Genel Akademik Sosyal Ağlar	36
3.1.2. Uzmanlaşmış Akademik Sosyal Ağlar.....	36
3.2. Akademik Sosyal Ağların Bilgi Üretimindeki Rolü ve Kullanımı.....	37
3.3. Literatüre Bakış: ResearchGate, Academia.edu ve Google Scholar Citations Üzerine Yapılan Çalışmalar	41
3.3.1. ResearchGate(RG)	44
3.3.2. Academia.edu.....	47
3.3.3. Google Scholar Citations (GSC)	48
4. BÖLÜM.....	50

ARAP ÜNİVERSİTELERİNDEKİ KÜTÜPHANECİLİK VE BİLGİ BİLİMİ BÖLÜMÜ AKADEMİK PERSONELİNİN AKADEMİK SOSYAL AĞLARDAKİ PROFİLLERİNİN İNCELENMESİ	50
4.1. Arap Üniversitelerindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerindeki Akademik Personele Ait Veriler	50
4.2. Arap Üniversitelerindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerindeki Akademik Personelin Cinsiyete Göre Dağılımı.....	56
4.3. Arap Dünyasındaki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerinde Akademik Sosyal Ağların Kullanım Durumu.....	59
4.4. ResearchGate (RG)	62
4.4.1. ResearchGate (RG) Bibliyometrik	63
4.4.2. ResearchGate (RG) Altmetrik	75
4.5. Academia.edu	92
4.5.1. Academia.edu Bibliyometrik	93
4.5.2. Academia.edu Altmetrik	96
4.6. Google Scholar Citations (GSC)	104
4.6.1. Google Scholar Citations (GSC) Bibliyometrik.....	105
4.6.2. Google Scholar (GSC) Altmetrik.....	113
4.7. Arap Ülkelerindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimli Bölümü Akademisyenlerinin Akademik Sosyal Ağlardaki Etkinliklerinin Değerlendirilmesi	116
5. BÖLÜM.....	119
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	119
KAYNAKÇA	123
ÖZET.....	134
SUMMARY.....	135

KISALTMALAR LİSTESİ

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ASA: Akademik Sosyal Ağ

BAE: Birleşik Arap Emirlikleri

GS: Google Scholar

GSC: Google Scholar Citations

RG: ResearchGate

SA: Sosyal Ağlar

URAP: University Ranking by Academic Performance

WoS: Web of Science

WWW: World Wide Web

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. URAP Üniversite Sıralama Sisteminde İlk 1000'e Giren Arap Ülkeleri.....	6
Tablo 2. 10 Arap Ülkesindeki Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümündeki Araştırmacı Sayıları.....	7
Tablo 3. 5 Arap Ülkesindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Ait Web Adresi ve Akademisyen Sayısı Verileri.....	51
Tablo 4. Üniversitelerde Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerindeki Akademisyenlerin Dağılımı.....	54
Tablo 5. Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü Öğretim Üyelerinin Cinsiyete Göre Dağılımı.....	57
Tablo 6. Ülkelere Göre ASA Kullanımı.....	60
Tablo 7. Üniversitelere Göre ASA Kullanımı.....	61
Tablo 8. Üniversitelere Göre Rg Yayın Sayısı.....	63
Tablo 9. RG Yayın Yüzdelik Oran.....	65
Tablo 10. Üniversitelere Göre RG Atıf Sayıları.....	67
Tablo 11. ResearchGate (RG) Atıf Sayısı ve Yüzdelik Oranlar.....	69
Tablo 12. Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerinin Üniversitelere Göre RG h- indeksi.....	70
Tablo 13. ResearchGate (RG) h-indeksi.....	72
Tablo 14. Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerinin Üniversitelere Göre RG Proje Sayıları.....	73
Tablo 15. Ülkelere Göre ResearchGate (RG) Proje Sayısı ve Yüzdelik Dağılım.....	75
Tablo 16. Üniversitelere göre RG Takipçi Sayısı.....	76
Tablo 17. Ülkelere Göre ResearchGate (RG) Takipçi Sayısı ve Yüzdelik Dağılım.....	78
Tablo 18. Üniversitelere Göre RG Takip Edilenler Sayısı.....	79
Tablo 19. ResearchGate (RG) Takip Edilenler Sayısı ve Yüzdelik Dağılım.....	82
Tablo 20. Üniversitelere Göre RG Katkıda Bulunan Yazarlar.....	83
Tablo 21. ResearchGate (RG) Katkıda Bulunan Yazarlar ve Yüzdelik Dağılım.....	84
Tablo 22. Üniversitelere Göre RG Sorular Yanıtlar.....	85
Tablo 24. ResearchGate (RG) Okunma Sayısı ve Yüzdelik Dağılım.....	88
Tablo 25. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre RG Toplam Araştırma İlgisi.....	89
Tablo 26. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre RG Öneriler.....	91
Tablo 27. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre Academia.edu Yayın Sayısı.....	93
Tablo 28. Academia.edu Yayın Sayısı ve Yüzdelik Oran.....	95
Tablo 29. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre Academia.edu Takipçi Sayıları.....	96
Tablo 30. Academia.edu Takipçi Sayısı ve Yüzdelik Oran.....	98
Tablo 31. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre Academia.edu Takip Edilenler.....	98
Tablo 32. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre Academia.edu Görüntülenme Sayıları.....	101
Tablo 33. Academia.edu Görüntülenme Sayısı ve Yüzdelik Oran.....	102

Tablo 34. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre Academia.edu Katkıda Bulunan Yazarlar	103
Tablo 35. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre GSC Yayın Sayısı	105
Tablo 36. Google Scholar (GSC) Yayın Sayısı ve Yüzdelik Oran	107
Tablo 37. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre GSC Atıf Sayıları	108
Tablo 38. Google Scholar (GSC) Atıf Sayısı ve Yüzdelik Oran.....	110
Tablo 39. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre GSC h- indeksi..	111
Tablo 40. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre GSC i10 indeksi	112
Tablo 41. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre GSC Katkıda Bulunan Yazarlar.....	113

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: 10 Arap Ülkesindeki Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümleri.....11

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Çalışmanın birinci bölümünde, araştırmanın konusu ve önemi, amaçları ve araştırma problemi, soruları, hipotezi ile araştırmanın kapsamı, yöntemi, araştırma kapsamında kullanılan veri setleri, veri toplama teknikleri, analiz ve değerlendirme teknikleri, düzeni, araştırmada kullanılan kaynaklar hakkında bilgilere yer verilmektedir.

1.1.Araştırmanın Konusu ve Önemi

Bilgi devrimi, bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişimine büyük ölçüde etki ederek kurumların iç ve dış işlemlerinde teknolojiyi kullanmalarını sağlamıştır (Abdulhalim, 2022, s. 83). Bu ilerlemelerle birlikte akademisyenler ve araştırmacılar, bilimsel bilgiyi dijital platformlarda paylaşmaya yönelmişlerdir. Özellikle araştırmacılar için tasarlanmış ve "Akademik Sosyal Ağ" (ASA) olarak adlandırılan web siteleri ortaya çıkmıştır (Işık, 2020, s. 1).

Akademik sosyal ağlar (ASA'lar), kısa bir süre içinde büyük bir kullanıcı kitlesini toplayarak sahneye çıkmışlardır (Thelwall ve Kousha, 2017). Günümüzde akademisyenler, görünürlüklerini artırmak, yayınlarını duyurmak ve paylaşmak için sosyal ağları ve ASA'ları kullanmaktadırlar (Işık ve Gökkurt Demirtel, 2021, s. 209). ASA siteleri, araştırmaların ve yayınların kolayca doğrulanabileceği kişisel profiller oluşturma olanağı sunar. Bu platformlar, geleneksel biyografilerden farklı olarak, yazar düzeyinde metriklerin oluşturulmasına da katkı sağlar (Shah, 2021, s. 9).

Akademik çıktılar ve bilimsel toplantılar gibi akademik faaliyetlerin eklenmesiyle oluşan ASA'lar, araştırmacılara ve akademisyenlere çeşitli faydalar sağlar (Işık ve Gökkurt Demirtel, 2021, s. 209). ASA'ların eğitim bağlamında kullanımı, eğitim araştırmacıları, öğretmenler ve öğrenciler arasında büyük popülerlik kazanmıştır (Dashtestani, 2018, s.3). ASA'lar Academia.edu, ResearchGate, Google Scholar ve

Mendeley gibi bir dizi web sitesini içerir (Ali ve Richardson, 2019, s. 393). Bilgi paylaşımı ve bilginin yayımı konularında ASA'ların sağladığı fırsatlar bilgi üretimine de katkı sunmaktadır. ASA platformlarının etkilerine dair yapılmış pek çok çalışma literatürde yer almaktadır. Ancak Arap araştırmacıların bu platformları kullanım düzeylerini ele alan çalışmalar sınırlı sayıdadır. Bu araştırma, ASA'ların önemini vurgulamakta ve bu platformların bilgi paylaşımını artırma ve araştırmacılar arasındaki iletişimi güçlendirme konusundaki kritik rolünü açıklamaktadır. Bununla birlikte araştırma, aynı zamanda Arap araştırmacıların bu platformlardaki varlığını ve etkinliğini anlama konusunda derinlemesine bir analiz sunmaktadır.

Araştırmada, beş Arap ülkesinin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi akademisyenlerinin ASA'lardaki varlığı ve etkinliği karşılaştırılarak farklılıkları ve benzerlikleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Bu durum bölgesel işbirliği fırsatlarını vurgulaması açısından önemli olmakla birlikte akademik işbirliği, bilgi paylaşımı ve bölgesel kalkınma için önemli bir katkı sağlayabilir. Araştırma sonuçları ayrıca akademik platformlardaki etkileşimi, araştırmacıların tercihlerini ve bu platformların sunduğu fırsatları anlamak için önemli bir katkı sağlayabilir.

1.2.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, akademik sosyal ağ platformlarındaki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi alanında çalışan Arap akademisyenlerin varlığını ve bu platformları ne ölçüde kullandıklarını ölçmek, aynı zamanda bu ağların bilimsel araştırma, iletişim ve bilgi üretimine etkisini anlamaktır. Araştırma, belirli ASA'ları (ResearchGate, Academia.edu, Google Scholar Citations) ve bu platformlardaki Arap araştırmacıların varlığını incelemeyi hedeflemektedir.

Bu çalışma, ASA platformlarındaki akademisyenlerin verilerini ve ilgili bilgileri toplamayı, bunları analiz etmeyi ve karşılaştırmayı içermektedir. Çalışma aynı zamanda Arap araştırmacılar arasında popüler ve yaygın olarak kullanılan akademik sosyal ağları

tanımlamayı, araştırmacıların inceleme yapılan üç akademik sosyal ağı kullanıp kullanmadıklarını tespit etmeyi de içermektedir.

1.3.Araştırma Problemi (Sorun)

ASA'lar, dünya çapındaki araştırmacılar arasındaki bilimsel iletişimi güçlendirdiği için bilimsel topluluğa hizmet veren önemli bir platform olarak bilinmektedir (Meishar -Tal ve Pieterse, 2017, s. 3). Bu ağların sayısı arttıkça ve gelişmeye devam ettikçe, ASA üreticileri araştırmacılara çeşitli hizmetler sunmak için rekabet içerisine girebilmektedir.

Bu çalışmanın temel problemi, beş Arap ülkesindeki (Birleşik Arap Emirlikleri, Mısır, Suudi Arabistan, Umman ve Sudan) üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinde görev yapan akademisyenlerinin bu ASA'lara yönelik farkındalık düzeylerini belirlemek, bu ağların sağladığı faydaları ve kullanım düzeylerini ortaya çıkarmaktır. Ayrıca, çalışma bu ağların kullanımının bu bölümlerdeki akademisyenlerin ihtiyaçlarına ve tercihlerine ne kadar uygun olduğunu anlamaya yönelik bir çabayı da içermektedir.

1.4.Araştırma Soruları ve Araştırmanın Hipotezi

Araştırmanın problemi, Arap ülkelerinde Kütüphanecilik ve Bilgi Bilim alanında çalışan akademisyenlerin ASA'ları kullanımının durumunu anlamak ve değerlendirmektir. Bu değerlendirmeyi gerçekleştirebilmek için ilgili platformlardan veri ve bilgi toplanması yoluna başvurulmuştur.

Bu nedenle, araştırma, Arap ülkelerindeki akademisyenlerin ASA'lara katılımının arttığı temel varsayıma dayanmaktadır. Ayrıca, ASA kullanımının Arap dünyasının farklı bölgelerindeki ülkeler arasında değişkenlik gösterebileceği öngörülmektedir. Arap araştırmacıların, dünyada akademisyenlerin yoğun bir şekilde kullandığı ASA'lara katılımının yoğun olacağı düşünülmektedir. Bu doğrultuda araştırma aşağıdaki sorulara yanıt aramaktadır:

✓ Arap araştırmacıların, ASA’lardaki profillerinde (Akademik Profilleri, Profil fotoğrafları) ilgili alanları doldurma konusunda durumları ne düzeydedir?

✓ Arap araştırmacıların ASA’ları kullanım düzeyleri demografik özelliklere (cinsiyet, unvan vb.) göre farklılık göstermekte midir?

✓ ASA’larda Arap araştırmacıların bireysel bibliyometrik göstergelere (yayın sayısı veya doküman sayısı, atıf sayısı, h-indeksi, i10 indeksi ve proje sayıları) ait değerleri hangi düzeydedir?

✓ Akademik sosyal ağlarda Arap araştırmacıların bireysel Altmirik göstergelere (takipçiler, takip edilenler, görüntüleme, katkıda bulunan yazarlar, sorular - yanıtlar, okunma sayısı, toplam araştırma ilgisi ve öneriler) ait değerleri hangi düzeydedir?

1.5.Araştırmanın Kapsamı ve Sınırlılıklar

Araştırmanın kapsamı, Birleşik Arap Emirlikleri, Fas, Katar, Lübnan, Mısır, Sudan, Suudi Arabistan, Tunus, Umman ve Ürdün gibi 10 Arap ülkesinden oluşmaktadır. Araştırma Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi alanı ile sınırlandırılmıştır ve örneklem alınan Birleşik Arap Emirlikleri, Mısır, Suudi Arabistan, Umman ve Sudan olmak üzere beş Arap ülkesini kapsamaktadır. Ancak Arap ülkelerinin bazılarında Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümleri’ndeki akademik personel hakkında herhangi bir bilgi edinilememiştir. Dolayısıyla, araştırmada ele alınan Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi alanında akademik personelin deneyimleri genel Arap dünyasını tam olarak temsil etmeyebilir. Araştırmanın örneklemi oluşturan beş Arap ülkesindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümünde araştırmacı sayısını belirlemek için, bu beş ülkedeki üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümleri incelenmiştir.

Ancak, bu örneklem yöntemi, bütün Arap ülkeleri alanını tam olarak temsil etmeyebilir. Bu sınırlılıklar, araştırmanın bulgularının genellenmesini kısıtlayabilir ve gelecekteki çalışmalarda daha kapsamlı bir perspektif elde etmek için genişletilmiş bir metodolojiye ihtiyaç duyulabilir. Ayrıca, araştırma sadece Arap üniversitelerindeki

Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümleri'ndeki akademisyenleri içerdiği için, genel bir bakış açısı sunma konusunda sınırlı olabilir.

1.6.Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Bu araştırmanın evreni ve örnekleme oluşturulurken veri kaynağı olarak Arap Birliği¹ ve bir üniversite sıralama sistemi veren Türkiye’de bir kuruluş olan URAP verileri kullanılmıştır. Araştırmanın evreni milletler arası bir örgüt olan Arap Birliği olarak adlandırılan oluşumun içinde yer alan 22 Arap ülkesinden oluşmaktadır. Arap Birliği’nde yer alan ülkeler Bahreyn, Birleşik Arap Emirlikleri, Cezayir, Cibuti, Fas, Filistin, Irak, Katar, Komorlar, Kuveyt, Libya, Lübnan, Mısır, Moritanya, Somali, Sudan, Suriye, Suudi Arabistan, Tunus, Umman, Ürdün, Yemen şeklindedir.

Araştırmada örneklem belirlemek için amaçlı örnekleme yöntemi türlerinden biri olan benzeşik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. “Benzeşik örnekleme yöntemi, evrenden araştırmanın problemi ile ilgili benzeşik bir alt grubun, durumun seçilerek çalışmanın burada yapılmasını tanımlar.” (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2016, s.91). Araştırmanın örnekleme oluşturulurken öncelikle URAP Üniversite sıralama sisteminde (2022-2023) ilk 1000’e giren Arap ülkeleri belirlenmiştir. Buna göre ilk 1000’e giren 9 Arap ülkesinin olduğu tespit edilmiştir. Bu ülkeler şu şekildedir: Birleşik Arap Emirlikleri, Fas, Katar, Lübnan, Mısır, Suudi Arabistan, Tunus, Umman, Ürdün. Sudan ise araştırmacının ülkesi olarak araştırmaya dâhil edilmiştir. Sudan URAP Üniversite Sıralama Sisteminde 2077. sırada yer almaktadır (Tablo 1).

¹ Arap Birliği ülkeleri Wikipedia’da 22 ülke olarak sıralanmaktadır. “Arap ülkeleri Birliği, Asya ve Afrika’daki Arap ülkelerini içeren bir bölgesel organizasyondur”. https://en.wikipedia.org/wiki/Arab_League İslam Ansiklopedisinde 21 üye ülke olduğundan bahsedilmektedir. “TDV İslâm Ansiklopedisi dünyada müslümanlar tarafından hazırlanmış ve tamamlanmış, hem madde listesi hem de içerik ve üslup açısından özgün, telif niteliği taşıyan ilk ansiklopedidir”. <https://islamansiklopedisi.org.tr/arap-birligi> .

Tablo 1. URAP Üniversite Sıralama Sisteminde İlk 1000'e Giren Arap Ülkeleri

NO	Ülke Adı	Üniversite Adı	Sıralamada İlk 1000'e giren Ülkelerin Sırası
1	SUUDI ARABİSTAN SAUDI ARABIA	King Abdulaziz University	109
2	MISIR EGYPT	Cairo University	270
3	KATAR QATAR	Qatar University	496
4	LÜBNAN LEBANON	American University of Beirut	614
5	TUNUS TUNISIA	Universite de Tunis-El-Manar	621
6	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ UNITED ARAB EMIRATES	Khalifa University of Science & Technology	673
7	ÜRDÜN JORDAN	Jordan University of Science & Technology	733
8	UMMAN OMAN	Sultan Qaboos University	946
9	FAS MOROCCO	Mohammed VI Polytechnic	974

Böylece belirlenen 10 Arap ülkesindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümüne sahip üniversiteler araştırmaya dahil edilmiştir. Çalışmanın, bu bölümlerdeki akademik personeli içermesi planlanmıştır. 10 Arap Ülkesindeki üniversitelerde yer alan Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki akademisyen sayılarına ait bilgiler Tablo

2’de yer almaktadır. Fas, Katar ve Tunus'taki üniversitelerde, Milli Eğitim ve Yüksek Öğrenim Bakanlığı'nın resmi web sayfalarında yer alan bilgiler doğrultusunda, Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerine dair herhangi bir bilgiye rastlanamamıştır. Ürdün'de Al-Balqa Applied Üniversitesi, Lübnan’da Beyrut Arap Üniversitesi ve Lübnan Üniversitesi'nin resmi web sayfalarında yapılan inceleme sonucunda, Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü öğretim üyeleri veya akademik personel hakkında herhangi bir bilgiye ulaşılamamıştır. Dolayısıyla URAP web sayfasından elde edilen 10 ülkeden 5’inde Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine ilişkin bilgi bulunamadığından 5 ülke için analizler yapılmıştır.

Beş ülkeye ilişkin bilgi bulunamadığından, araştırmanın evrenini oluşturan 22 Arap ülkesinden benzeşik örnekleme yöntemiyle 5 Arap ülkesinin seçilmesi yoluna gidilmiştir. Örnekleme dahil edilen ülkeler; Birleşik Arap Emirlikleri, Mısır, Suudi Arabistan, Umman ve Sudan şeklindedir.

Tablo 2. 10 Arap Ülkesindeki Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümündeki Araştırmacı Sayıları

NO	Ülke Adı	Üniversite Adı	Bölüm Adı	Araştırmacı Sayısı	Toplam
1	Birleşik Arap Emirlikleri				
		Dubai	Al Wasl Üniversitesi	Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimleri	3
2	Fas	-	-	-	-
3	Katar	-	-	-	-
4	Lübnan	Beirut Arabic Üniversitesi	Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimleri	-	-
		Lebanese Üniversitesi	Bilgi Yönetimi	-	-
5	Mısır	Ain Shams Üniversitesi	Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimleri	17	

		Al Azhar Üniversitesi	Kütüphanecilik ve Belge Bilimleri	15	
		Alexandria Üniversitesi	Kütüphanecilik ve Belge Bilimleri	37	
		Menofia Üniversitesi	Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimleri	46	
		Assiut Üniversitesi	Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimleri	18	
		Beni Suef Üniversitesi	Bilgi Bilimleri	37	
		Cairo Üniversitesi	Kütüphanecilik , Arşivcilik ve Bilgi Bilimleri	73	
		Fayoum Üniversitesi	Bilgi Bilimi	12	318
		Helwan Üniversitesi	Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi	33	
		Mansoura Üniversitesi	Kütüphanecilik, Bilgi ve Belge Bilimleri	16	
		Minia Üniversitesi	Kütüphanecilik, Bilgi ve Belge Bilimi	14	
6	Sudan	Khartoum Üniversitesi	Belge ve Kütüphanecilik Bilimi	12	
		Bahri Üniversitesi	Kütüphanecilik ve Belge Bilimi	8	
		Neelain Üniversitesi	Kütüphanecilik ve Belge Bilimi	16	
		International University of	Kütüphanecilik ve Belge Bilimi	9	60

Africa					
		Omdurman	Kütüphanecilik	15	
		Islamic	ve Belge Bilimi		
		Üniversitesi			
7	Suudi Arabistan	Al-Imam	Kütüphanecilik	57	
		Muhammad	ve Bilgi Bilimi		
		Ibn Saud			
		Islamic			
		Üniversitesi			
		King	Bilgi Bilimi	42	
		Abdulaziz			
		University ²			
		King Saud	Bilgi Bilimi	39	201
		Üniversitesi			
		Umm Al Qura	Bilgi Bilimi	30	
		Üniversitesi			
		Imam	Bilgi Bilimi	33	
		Abdulrahman			
		Bin Faisal			
		Üniversitesi			
8	Tunus	-	-	-	-
9	Umman	Sultan Qaboos	Bilgi Çalışmaları	13	
		Üniversitesi			13
10	Ürdün	Al-Balqa	Kütüphanecilik	-	-
		Applied	ve Bilgi		
		Üniversitesi	Yönetimi		

10.12.2023 tarihinde elde edilen verilere göre, araştırmanın örneklemi toplamda 595 akademik personelden³ oluşmaktadır.

² Bilgi Bilimi alanındaki bölüm, 1393 Hicri(1973) yılında King Abdulaziz Üniversitesinde (Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi) adı altında kurulmuştur. Daha sonra bölümün adı (Bilgi Bilimi) bölümü olarak değiştirilmiştir.

³ Akademik Personel: (Prof. Dr -Professor Doctor.) (Doç. Dr - Associate Professor.) (Dr. Öğr.Üyesi - Assistan Professor) (Öğr. Gör -Lecturer.) (Arş. Gör -Res. Officer.)

1.7.Araştırmanın Yöntemi

Çalışma kapsamında, teorik temelleri belirlemek amacıyla bir literatür taraması gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma, nicel araştırma yöntemini kullanmaktadır. Nicel araştırma, fenomenlerin sistematik bir şekilde istatistiksel, matematiksel veya hesaplamalı tekniklerle incelenmesini içerir. Nicel araştırma, sayısal verilerin toplanmasına ve bu verilerin gruplar arasında genellenmesine odaklanarak belirli fenomenleri açıklamayı veya hipotezleri test etmeyi amaçlar (Garip, 2023,s.2). Veri seti, Arap ülkelerindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki akademisyenlerin profil bilgilerinden oluşmaktadır.

Veri seti oluşturulurken öncelikle akademisyen profillerinin, ResearchGate (RG), Academia.edu ve Google Scholar Citation (GSC) akademik sosyal ağlarında ve platformlarındaki varlığı incelenmiştir. Veri dosyası, bu platformlardan elde edilen ResearchGate (RG), Academia.edu ve Google Scholar Citation verilerini içermektedir. Nicel araştırmalar kapsamında tanımlanan araştırma türleri açısından bakıldığında bu araştırmanın kapsamına uygun olarak, çok yönlü bir araştırma süreci planlamak için belirlenen yöntem ve sorunlar, farklı veri setlerinin kullanılmasını gerektirmiştir.

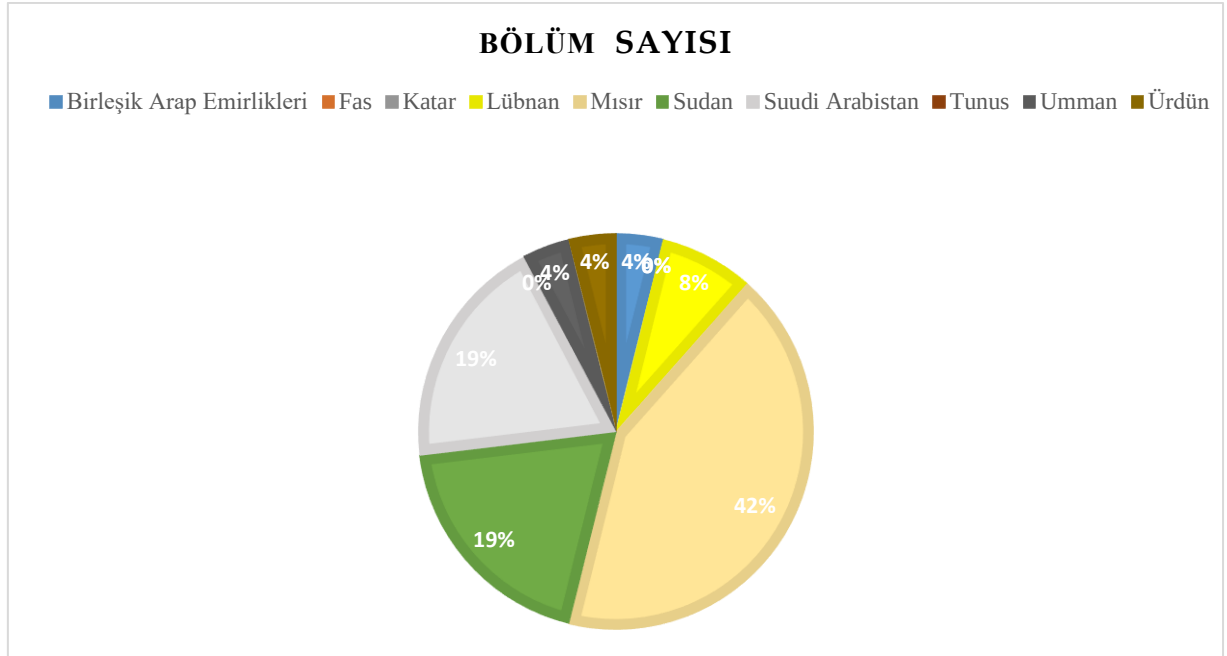
1.8.Araştırmada Kullanılan Veri Setleri ile Veri Toplama, Analiz ve Değerlendirme Teknikleri

1.8.1. Birinci Veri Seti

Birinci veri seti, URAP üniversite sıralamasında ilk bine giren 9 Arap ülkesine araştırmacının ülkesi olan Sudan'ın eklenmesi ile elde edilen 10 Arap ülkesinde yer alan üniversitelerden oluşmaktadır. Öncelikle bu veri setinde yer alan 10 Arap ülkesindeki üniversitelerin web siteleri incelenmiştir. Böylece bu üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki akademisyen sayısının keşfedilmesi amaçlanmıştır. Veri seti, bu Üniversitelerin resmi sitelerinden alınan bilgilerle ve belirlenen çalışma alanlarında doğrudan gözlemler yaparak elde edilmiştir. Veri gözlemleri ve içerik

analizi kullanılarak elde edilen veriler değerlendirilmiş ve istatistiksel yöntemlerle analiz edilmiştir. Gözlem sonuçları, araştırma sorularına göre düzenlenmiştir.

Şekil 1. 10 Arap Ülkesindeki Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümleri Dağılımı

1.8.2. İkinci Veri Seti

İkinci veri seti, RG, Academia.edu ve GSC platformlarında bulunan 5 Arap Ülkesindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki akademisyenlere ait verileri içermektedir. Bu veriler, söz konusu platformlardaki Arap akademisyenlerin profillerinden elde edilmiştir. Veri seti, bu platformlarda kayıtlı olan Arap Üniversitelerindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinde görev yapan akademisyenlerin profillerinden toplanan bilgileri içerir. Veri toplama süreci, platformlarda gezinme, profilleri inceleme ve akademisyenlerin bilgilerini manuel olarak toplama işlemlerini içerir. Bu veri seti, Arap ülkelerindeki akademisyenlerin bu platformlardaki varlığını, etkileşimlerini ve profil bilgilerini ortaya çıkarmak amacıyla kullanılmıştır. Elde edilen veriler, bu platformlardaki Arap akademisyenlerin sayısını, uzmanlık alanlarını, yayınlarını ve diğer ilgili bilgileri içermektedir. Ayrıca, bu veri seti, Arap üniversitelerindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinde çalışan

akademisyenlerin, RG, Academia.edu ve GSC gibi platformlarda nasıl temsil edildiklerini ve bu platformlarda nasıl etkileşimde bulunduklarını değerlendirmek için kullanılmıştır.

1.8.3. Veri Toplama, Analiz ve Değerlendirme Teknikleri

Araştırmada analizler bibliyometrik ve altmetrik veriler toplanarak gerçekleştirilmiştir. Her bir platform için gerçekleştirilen analizler bibliyometrik ve altmetrik başlıkları altında sunulmuştur. RG platformundan toplanan bibliyometrik göstergeler; yayın sayısı, atıf sayısı, h-indeks ve proje sayılarıdır. RG platformundan toplanan altmetrik göstergeler ise; takipçiler, takip edilenler, katkıda bulunan yazarlar, sorular - yanıtlar, okunma sayısı, toplam araştırma ilgisi ve öneriler şeklindedir. Academia.edu platformundan toplanan bibliyometrik gösterge yayın sayısı göstergesidir. Academia.edu'dan toplanan altmetrik göstergeler ise; takipçiler, takip edilenler, görüntüleme, katkıda bulunan yazarlar şeklindedir. GSC platformundan toplanan bibliyometrik göstergeler; yayın sayısı, atıf sayısı, h-indeks ve i10 indeks şeklindedir. Bu platformdan toplanan altmetrik gösterge ise katkıda bulunan yazarlar şeklindedir.

3.1. Araştırmanın Düzeni

Araştırma toplam altı bölümden oluşmaktadır:

Birinci Bölüm; Bu bölümde araştırmanın konusu, önemi, amacı, problemi (sorun), soruları ve hipotezleri, kapsamı ve sınırlılıkları ele alınmış; ayrıca araştırmasında kullanılan veri setleri ile veri toplama, analiz ve değerlendirme teknikleri, düzeni ve kullanılan kaynaklar incelenmiştir.

İkinci Bölüm; Bu bölümde kavramlar ve tanımlar, akademik sosyal ağların tanımı, önemi, tarihçesi, özellikleri ve sosyal ağlar üzerine yapılan çalışmalar detaylandırılmıştır.

Üçüncü Bölüm; Akademik sosyal ağ türleri, bu ağların bilgi üretimindeki rolü ve kullanımı üzerinde durulmuş; ayrıca ResearchGate (RG), Academia.edu ve Google Scholar (GS) hakkında yapılan çalışmalar değerlendirilmiştir.

Dördüncü Bölüm; Bu bölümde Arap üniversitelerindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki akademik personele ilişkin veriler incelenmiştir. Ayrıca akademik personelin cinsiyete göre dağılımı, Arap dünyasındaki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinde akademik sosyal ağların kullanım durumu ve ResearchGate (RG), Academia.edu ile Google Scholar Citations (GSC) üzerindeki durumlar analiz edilmiştir. Bu bölümde araştırma bulguları detaylandırılmış ve analizler yapılmıştır.

Beşinci Bölüm; Bu bölüm araştırmanın sonuçlarını ve önerileri içermektedir.

3.2.Kaynaklar

Araştırmada kullanılan kaynaklara çeşitli veri tabanlarından erişim sağlanmış ve taramalar açık erişim portallarından da yapılmıştır. Bunlar;

- Academia.edu
- Academic Search Ultimate
- ERIC
- Google Scholar / GSC
- JSTOR
- ScienceDirect
- Scopus
- Web of Science
- YÖK Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanı
- ResearchGate

Bunların yanında yararlanılan kaynakların referansları da literatür taramasını genişletmede oldukça önem taşımıştır. Ayrıca araştırma raporunun yazımı aşamasında

Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Yönergesi'nden yararlanılmıştır.

1. BÖLÜM

AKADEMİK SOSYAL AĞLAR

Araştırmanın bu bölümünde araştırma kapsamında yer alan kavram ve terimlere değinilmiştir. Akademik sosyal ağların gelişimi incelemeden önce bibliyometri ve bibliyometrik göstergeler hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca akademik sosyal ağların tanımı, önemi, tarihçesi ve özellikleri detaylı bir şekilde sunulmuştur.

2.1. Kavram ve Tanımlar

2.1.1. Bilimsel İletişim

Bilimsel iletişim, araştırmacıların çalışmalarını planlama, yürütme ve sonuçlarını paylaşma sürecidir (Ertürk, 2008, s. 9). Sanayi Devrimi'nin başlangıcıyla birlikte artan bilgi birikimi, zamanla medyanın bilime gösterdiği ilgiyi artırmıştır. Ancak, gerçek ilginin odak noktası, 20. yüzyılda halkın bilim ve teknolojiye gelişmeleri hayatlarında doğrudan ve daha belirgin bir şekilde hissetmesiyle artmıştır (Özdemir ve Koçer, 2020, s. 375). Araştırmacılar, yeni teknolojik gelişmeler sonucunda ortaya çıkan iletişim araçlarını kullanarak alanlarındaki gelişmeleri takip eder, işbirliği yapar ve bulgularını diğerlerine aktarır. Bilimsel iletişim süreci bilimin sürekli olarak güncel kalmasını ve ilerlemesini sağlamak için önemlidir.

Bilimsel iletişim süreci, araştırmacıların bulgularını diğer akademisyenlerle ve genel kamuyla paylaşması ve etkileşimde bulunması için hayati bir öneme sahiptir (Rahma ve diğerleri, 2019, s. 4). Bilimsel iletişim, bilginin toplumsal paylaşımını ve bilimsel bilginin gelişimini destekler, araştırmanın ilerlemesine katkıda bulunur. Bilimsel iletişim, araştırmacıların toplumla etkileşime geçmelerini ve araştırma sonuçlarının geniş kitlelere ulaşmasını sağlar (Wang ve diğerleri, 2011, s. 685). Bu, bilimsel bilginin toplumda anlaşılmasını ve uygulanmasını teşvik eder. Bilimsel iletişim, araştırmacıların yeni bulgularını, teorileri ve keşifleri diğer meslektaşları ve akademik toplulukla paylaşmasını sağlar (Boyd ve Ellison, 2007, s. 211).

Genel olarak bilimsel iletişim, araştırmacıların mesleki gelişimini destekler ve akademik kariyerlerini ilerletmelerine yardımcı olur. Araştırmacılar, çalışmalarını konferanslar, seminerler, dergiler ve diğer platformlar aracılığıyla paylaşarak bilimsel topluluğa katkıda bulunurlar. Bilimsel iletişim süreci, araştırmacıların bilgi paylaşımı, kalite kontrolü, toplumla etkileşim ve mesleki gelişim gibi önemli alanlarda rol oynar. ASA'lar, bu sürecin teşvik edilmesi ve desteklenmesi için önemli bir rol oynar bilimsel bilginin ilerlemesine katkıda bulunur. Bilimsel iletişim, bilimsel bilginin oluşturulması, kaydedilmesi ve kullanıcılara aktarılması sürecidir. Bu iletişim süreci, araştırmayı yürüten akademisyenden başlayarak bilgiyi edinen okuyucuya kadar uzanan çeşitli unsurları içermektedir. Bu süreçte, editörler, hakemler, yayınevleri ve kütüphaneciler gibi birçok aktör önemli roller üstlenmekte olup, bilimsel bilginin etkili bir şekilde yayımlanmasını ve dolaşımını sağlamaktadır (Uçak, 2009, s.2).

2.1.2. Sosyal Ağlar

Sosyal ağlar, kullanıcıların düşüncelerini ve ilgi alanlarını paylaşmalarına, deneyim alışverişinde bulunmalarına, bireylerle ve uzmanlarla iletişim kurmalarına, yeni arkadaşlıklar kurmalarına olanak tanıyan sanal topluluk odaklı uygulamalardır. Sosyal ağlar, çevrimiçi veya mobil cihazlar üzerinde etkileşimi mümkün kılan çift yönlü iletişimi sağlayan ve kullanıcılar tarafından üretilen içeriklere ek olarak kullanıcılar arasındaki iletişimi kolaylaştıran platformlardır (Rahma ve diğerleri, 2019, s. 5). Aslında, Akademik sosyal ağlar ortaya çıkmadan önce bile sosyal ağlar mevcuttu. İnternetin yaygınlaşmasıyla birlikte, çeşitli sosyal medya platformları (örneğin, Facebook, Twitter, LinkedIn), araştırmacılar arasındaki etkileşimi kolaylaştırarak bilimsel iletişimi dönüştürmüştür (Mohammedi, 2020, s. 1293). Sosyal ağlar, araştırmacıların bilgi ve bulgularını paylaşmaları, işbirliği yapmaları ve iletişim kurmaları için bir platform sağlamaktadır (Al- Laqmani, 2020, s. 4). Bu, araştırmacıların daha geniş bir kitleye ulaşmalarını ve diğer akademisyenlerle

etkileşimde bulunmalarını sağlar, araştırmacıların diğer çalışmaları kolayca bulabilmelerine ve onlara erişmelerine olanak tanır. Sosyal ağların bilimsel iletişimdeki rolü büyüktür. Çünkü sosyal ağlar Akademik sosyal ağların öncüsü olarak kabul edilebilir.

Araştırmacılar, sosyal ağlarda kendi çalışmalarını tanıtarak ve paylaşarak daha geniş bir kitleye ulaşabilirler. Ayrıca, sosyal ağlar aracılığıyla diğer araştırmacılarla etkileşime geçerek işbirliği olanaklarını artırabilirler (Johan, 2023). Sosyal ağ siteleri, insanların kolayca diğer insanlarla bağlantı kurmasını ve iletişim kurmasını sağlayan araçlardır (Jordan, 2019, s.1). Sosyal ağlar, araştırmacıların diğer akademisyenlerle bağlantı kurmasını ve işbirliği yapmasını kolaylaştırır. Bağlantı ve işbirliğinin kolaylaşması, yeni projelerde ortaklık kurma ve bilgi alışverişi yapma fırsatları sunar. Sosyal ağlar, araştırmacıların makaleler, kitaplar, veri setleri ve diğer kaynakları paylaşmalarını sağlar. Bu, bilgiye erişimi artırır ve araştırmacıların daha geniş bir bilgi havuzundan faydalanmasını olanaklı hale getirir.

Sosyal ağlar, akademisyenlere profesyonel gelişim için fırsatlar sunar (Fatima, 2020, s. 520). Örneğin, konferanslar, seminerler, eğitim kursları ve diğer etkinlikler hakkında bilgi alabilir ve bunlara katılabilirler. Böylece akademisyenlerin fikirleri tartışmaları ve geri bildirim alarak çalışmalarını geliştirmeleri olanaklı olabilir. Ayrıca, tartışma grupları ve forumlar aracılığıyla diğer araştırmacılarla etkileşime geçmelerini sağlar.

2.1.3. Bibliyometri

Kahraman (2022, s.210), “bibliyometrik analizi bilimsel belgelerin ya da yayınların yazar sayısı, yayımlandığı dergi, konu, yayın bilgisi gibi belirli özelliklerinin nicel olarak analiz edilmesi şeklinde tanımlanmaktadır”. Bibliyometri terimi, ilk olarak 1922 yılında Wyndham Hulme tarafından "istatistiksel bibliyografi" olarak kullanılmıştır. Daha sonra, 1969 yılında Pritchard, kitaplar ve diğer iletişim araçlarına matematiksel ve

istatistiksel yöntemlerin uygulanması olarak bu terimi tanımlamıştır. Bibliyometri, akademik çalışmaların, yayınların, projelerin, tezlerin yazarları, konuları, atıf bilgileri, araştırma alanları gibi özelliklerinin düzenli ve sistemli bir şekilde nicel olarak analiz edilmesi olarak da ifade edilebilir. Bibliyometri kavramına dair çeşitli tanımlar bulunmakla birlikte genel olarak, kitaplar, dergiler, makaleler, tezler gibi bilimsel yayınların matematiksel ve istatistiksel yöntemlerle incelenmesi olarak ifade edilebilir (Doğan, 2023, s. 6). Bibliyometrik analizler, bilimsel yayınların nicel verilerle incelenmesini sağlayarak, araştırmaların yaygınlığı, etki düzeyi, yayımlandığı dergiler ve öne çıkan yazarlar hakkında bilgi sunar. Bu analizler, araştırma alanlarındaki eğilimlerin belirlenmesine ve boşlukların tespit edilmesine yardımcı olur. Ayrıca, bilimsel yayınların kalitesini ve etkisini ölçerek, gelecekteki araştırma stratejileri için önemli veriler sağlar.

2.1.4. Bibliyometrik Göstergeler

Bibliyometrik göstergeler, bibliyometrik çalışmalarla elde edilen bulgulardan çıkan bir yazarın, derginin, kurumun veya ülkenin bilimsel faaliyetleri, bir bilimsel çalışmanın kalitesi, bir disiplinin içeriği ve eğilimi, bilim alanındaki ilişkilerin yapısı gibi konularda bütçe paylaşımına ve bilim politikası üretimine yol gösteren istatistiksel işaretlerdir (Ukşul, 2016, s. 25). Bir araştırmacının bilimsel etkisi, hakemli yayınlarının sayısı, bu yayınlara aldığı atıflar gibi faktörlerin değerlendirilmesi ile ölçülmektedir, bibliyometrik analizler çeşitli göstergeler kullanılarak yapılmaktadır (Işık, 2020, s. 22). Bu göstergeler arasında hakemli yayınların sayısı, bu yayınlara alınan atıflar, h-indeks, i10 indeksi ve proje sayıları bulunur. Yayın sayısı, araştırmacının yayınladığı hakemli makalelerin sayısı, bilimsel üretkenliğinin bir ölçüsüdür. Bu, araştırmacının bilgi birikimini ve çalışma alanındaki katkısını yansıtabilir. atıf sayısı, araştırmacının yayınlarına yapılan atıflar, bu yayınların etkisini ölçmek için önemli bir göstergedir (Hirsch, 2005, s. 16569). Yüksek atıf almak, araştırmacının çalışmalarının diğer bilim

insanları tarafından önemsendiğini ve alıntıldığını gösterir (Williams ve Woodacre, 2016, s. 286). h-indeks: h-indeks, bir araştırmacının hem yayın sayısını hem de bu yayınlara yapılan atıf sayısını dikkate alarak bilimsel etkisini değerlendiren bir ölçümdür. i10 indeksi: Google Scholar tarafından sağlanan bir ölçüm olan i10 indeksi, bir araştırmacının en az on tane alıntı alan yayın sayısını gösterir (Hoffmann ve diğerleri 2016, s.3). Proje sayısı: Araştırmacının yürüttüğü veya katkıda bulunduğu araştırma projelerinin sayısı, bilimsel etkisinin bir başka göstergesidir. Bu, araştırmacının çalışma alanında ne kadar aktif olduğunu ve ne kadar çok proje üzerinde çalıştığını yansıtabilir. Tüm bu göstergeler, yayının ve araştırmacının bilimsel etkisini değerlendirmek, disiplin eğilimlerini ölçmek için bir araya getirilir.

Beceri ve uzmanlıkları için araştırmacıları onaylama ve takip etmek için yeni araştırmacılar önermek gibi diğer özelliklerle birlikte genellikle akademik değerlendirme ve kariyer ilerlemesi süreçlerinde kullanılmaktadır (Manca, 2018, s. 4).

2.1.5. Akademik Sosyal Ağlar, Tanımı, Önemi, Tarihçesi ve Özellikleri

Al-Laqmani'e (2020, s.4) göre, “akademik sosyal ağlar, akademisyenlerin, öğrencilerin ve araştırmacıların akademik içerikleri paylaşmak, etkileşimde bulunmak ve işbirliği yapmak amacıyla kullanılan çevrimiçi platformlardır”. İnternet üzerindeki Akademik Sosyal Ağ Siteleri (ASA'lar), geniş çapta dünyayı değiştirmiştir (Stankovska, Angelkovska ve Pandiloska Grncarovska, 2016, s.255). Akademik sosyal ağlar, sosyal ve çağdaş teknolojiler dünyasında yeni bir model olarak ifade edilmektedir (Al-Laqmani, 2020, s.4). Akademik sosyal ağlar, en son ve en etkili modellerden biri olarak bilimsel temele dayalı toplumsal etkileşimi teşvik etme potansiyeline sahip olup, bilimin gelişimine katkıda bulunabilen bir sosyal etkileşim modeli olarak öne çıkmaktadır (Al-Laqmani, 2020, s.4). Akademik sosyal ağlar, belirli bir sistem içinde genel veya yarı genel kişisel profiller oluşturmaya izin veren web tabanlı hizmetlerdir, bu hizmetler, kullanıcılara kiminle iletişim kurabileceklerini belirleme, yaptıkları iletişim listelerini

görüntüleme ve başkaları tarafından gerçekleştirilen iletişim listelerini gösterme olanağı sağlar. Bu iletişimin türleri ve özellikleri, platforma bağlı olarak farklılık gösterebilir (Boyd ve Ellison, 2007, ss. 210-220). Boyd ve Ellison, ASA'ların (Akademik Sosyal Ağlar) tek bir biçimde olmadığını, bu platformların kullanıcı deneyimlerinin ve etkileşimlerinin oldukça çeşitliliğe sahip olduğunu vurgulamaktadırlar. Örneğin, sosyal ağlar bireysel ve topluluk temelli etkileşimler için farklı mekanizmalar sunar, bu da kullanıcının çevrimiçi kimliğini ve etkileşim biçimlerini şekillendirir (2007, s. 224).

Sosyal medya platformları, bireyler arasında iletişim kurmak için basit platformlar olarak başlamış olup bu platformlarda kullanıcılar internet üzerinden profil oluşturabilir, arkadaş ve aileleri ile iletişim kurabilirler (Al- Adwany, 2022, s. 27). Daha sonra, bu platformlarA yeni özellikler eklenerek geliştirilmiştir. Akademik Sosyal Ağlar (ASA'lar) kavramı son yıllarda, Dünya Çapında Ağın (WWW) evriminden esinlenerek ortaya çıkmıştır (Salih, 2017, s. 5). Bu ağlar, akademik araştırma ve iletişim faaliyetlerini desteklemek için araç ve olanaklar sunan kritik platformlar haline gelmiştir.

Çeşitli işlevselliklere sahip olan ASA'lar işbirliği, ağ oluşturma ve bilimsel etkileşim için uyarlanmıştır. Küresel web ağından kaynaklanan bu ağlar, internetin sunduğu en iyi hizmetler arasında değerlendirilmektedir (Al- Adwany, 2022, s. 30). ASA'lar, etkileşimli iletişim kanalları, kullanıcı tarafından oluşturulan içerik ve işbirlikçi platformlarla karakterize edilen Web 2.0 özelliklerinden yararlanır, araştırmacıların görüşlerini paylaşmalarını, projelerde işbirliği yapmalarını ve bulgularını etkili bir şekilde yaymalarını sağlar (Fatima, 2020, s. 521).

ASA'lar, dünya çapında internet kullanıcıları arasında geniş kabul görmüş ve akademisyenler arasında kişisel bağlantıların yanı sıra profesyonel etkileşimleri kolaylaştırmıştır. ASAlar'nın yükselişi, bilim insanlarına bağlantı kurma, bilgi paylaşma ve bilimsel çabalarını geliştirme imkanı sunarak, bilimsel iletişimi dönüştürmektedir

(Kong ve diğ erleri, 2019, ss. 98-99). Bu platformlar, farklı disiplinlerden akademisyenlerin bir araya gelerek akademik çalışmaları geliştirdiği sanal topluluklar olarak işlev görür. İşbirliğini, bilgi paylaşımını ve araştırma sonuçlarının yayılmasını kolaylaştırarak, bilim ve akademinin ilerlemesine katkıda bulunur (Lusted, 2011, ss. 50-51). Başlangıçta sosyalleşme platformları olarak algılansa da, ASA'lar, akademik ağlar ve işbirliği için temel araçlar haline gelmiştir. Akademik iletişim üzerindeki etkileri önemli olmuş, araştırmacılara dijital bilimsel etkileşimlere katılma ve akademik ufuklarını genişletme fırsatları sunmuştur (Fatima, 2020, s. 522).

 zet olarak, ASA'lar son yıllarda bilimsel iletişimde devrim yaratmış, dünya çapında akademisyenler arasında işbirliğini, bilgi paylaşımını ve araştırmaların yayılmasını teşvik etmiştir. Onlar, dijital bilgi paylaşımının hayati bir parçasını temsil eder, araştırmacıların bağlantı kurmasını, işbirliği yapmasını ve bilim ve akademiye ilerlemeye katkıda bulunmasını sağlar.

Akademik sosyal ağlar, üyelerin yüz yüze buluşamadığı durumlarda işbirliği yapmalarını, iletişim kurmalarını ve eğitim bilgisi, fikir ve görüş alişverişinde bulunmalarını sağlayan özel bir eğitim topluluğu ağı olarak tanımlanmaktadır (Bateman, 2021, s.298). Akademisyenler tarafından yaygın olarak kullanılan akademik sosyal ağ siteleri önemli iletişim araçlarıdır (Yan ve Zhang, 2019, S.221). Al-Laqmani (2020, s.4) Akademik sosyal ağların, sosyal ve  ağdaş teknolojiler dünyasında yeni bir model olduğunu ifade etmektedir.

Wang ve diğ erleri (2011: 685) Akademik ağın oldukça farklı bir tür Ağ olduğunu ve bu ağdaki ilgili bilgilere ulaşmanın deneyimsiz araştırmacılar için zor olduğunu vurgulamaktadır. Akademik Sosyal Ağların (ASA'lar), akademik dünyadaki bilgi yayınlama ve paylaşma modellerini devrim yapma potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir. Dünya genelindeki bilim insanları arasında ilişkiler kurma platformları

sunarak, araştırma topluluğunun yapısını ve dinamiğini etkileyebilirler (Meishar-Tal ve Pieterse, 2017, ss. 2-3).

Akademik sosyal ağlar, uzmanların veya araştırmacıların kişisel profilleri üzerinden iletişim kurmalarına yardımcı olan ve aynı zamanda kendi uzmanlık alanlarına ait ilgili araştırmaları bulabilmelerine, bilimsel çalışmalarını geniş bir araştırmacı kitlesine ulaştırabilmelerine ve takipçi ağları oluşturabilmelerine olanak sağlayan platformlardır (Fatima, 2020, ss. 519-520). Akademik sosyal ağlar, en son ve en etkili modellerden biri olarak tanımlanmıştır. Ayrıca, bilimsel bir temele dayalı toplumsal etkileşimi teşvik etme potansiyeline sahip olup, bilgi ve bilim gelişimine katkıda bulunabilen bir sosyal etkileşim modeli olarak öne çıkmaktadır (Al- Laqmani, 2020, s. 4).

Özetle olarak akademik sosyal ağlar, geleneksel sosyal medya ağlarının temel kavramını benimseyen ancak kullanıcıları, tanıdıkları dışında yeni insanlarla tanıştırmayı ve onları ortak ilgi gruplarına veya ağlara (örneğin, ülke, üniversite, okul, kurum vb.) göre sanal topluluklar içinde bir araya getirmeyi hedefleyen elektronik platformlar olarak düşünülmektedir. Bu platformlar, kullanıcıların kişisel profillerini oluşturmalarına, bu profilleri diğer insanlara sunmasına, başkalarının kişisel bilgilerini ve duyurularını incelemesine ve ayrıca doğrudan iletişim hizmetleri aracılığıyla çeşitli konulardaki makalelere erişmesine olanak tanır.

ASA'lar hem araştırmacılar hem de kurumlar için önemli araçlardır. Akademik sosyal ağlar araştırma literatüründe önemli bir rol oynamakta ve bilimsel etkiyi güçlendirmektedir. Bu platformlar, kurumlar arasında bilgi paylaşımını teşvik ederek araştırma ve keşif süreçlerini desteklemekte ve bilimsel gelişmeye katkıda bulunmaktadır (Fatima, 2020, ss. 523-524). ASA'lar, araştırmacılar, işletmeler, kurumlar ve akademik kuruluşlar arasında iletişimi kolaylaştırarak uzmanlık alanlarında iş fırsatları bulummayı sağlar. Araştırmacılar, çalışmalarını ve sonuçlarını diğer

araştırmacılarla paylaşarak bilgi yayılmasına ve akademik alanların gelişimine katkıda bulunabilirler. Bu platformlar, araştırmacıların uzmanlık alanlarıyla ilgili kaynaklara erişmelerini sağlar ve yeni araştırma konularını tartışmak için bir ortam sunar.

Eğitimde, ASA'ların kullanımı öğrenci katılımını, motivasyonu ve iletişim düzeyini artırabilir (Brady ve diğerleri , 2010). Ayrıca, kurumlar arasında bilgi ve deneyim paylaşımını teşvik ederek yenilikçiliği artırır ve bilimsel çalışmaların verimliliğini artırır. Kurumlar, ASA'lar aracılığıyla çevrimiçi tanınırlıklarını güçlendirerek uluslararası düzeyde iletişim ve işbirliği imkanı bulabilirler.

ASA temel özelliklerinden biri, yazarların profesyonel özgeçmişler oluşturabileceği çevrimiçi bir profil platformunun sağlanmasıdır (Ali ve Richardson, 2019, s. 393). ASA'ların kullanıcılarına pek çok özellikler sunma potansiyeline sahip olduğu ortaya konulmuştur. Al- Heyasat (2015) tarafından belirtildiği üzere, bu özellikler dosya yükleme, meslektaşları takip etme, ağların özgünlüğü, araştırmacıların değerlendirilmesi, tartışmalara katılma ve iş arama gibi unsurları içermektedir (ss. 137-151). Kullanıcılar bu ağlar üzerinden dosyaları ve akademik makaleleri yükleyebilir ve paylaşabilirler. Bireyler, meslektaşlarının, araştırmacı dostlarının ve akademisyenlerin çalışmalarını ve etkinliklerini takip edebilirler. Bazı akademik sosyal ağlar, kendilerini diğerlerinden ayıran özel hizmetler sunar. Örneğin, Academia ve ResearchGate gibi platformlar, kullanıcıları Mendeley ve Twitter gibi diğer sosyal ağlara bağlama olanağı sunar (Maricato ve diğerleri, 2018).

ResearchGate gibi ağlar, araştırmacıların çalışmalarını yüklenme ve atıf sayılarına göre değerlendirmelerine olanak tanır, bu da araştırma çalışmalarının değerlendirilmesine katkı sağlar (Kraker ve Lex, 2015). Bireyler bu ağlar aracılığıyla akademik tartışmalara katılabilir, görüşlerini paylaşabilir ve bilgi alışverişi yapabilirler. Bazı akademik sosyal ağlar, araştırmacıların akademik veya profesyonel iş fırsatlarını aramalarına yardımcı olacak hizmetler sunar. Bu özellikler, akademik sosyal ağların

araştırmacılar ve akademisyenler için iletişim, işbirliği ve akademik gelişme açısından önemli bir araç olduğunu göstermektedir.

Fatima (2020, ss.519-520)'e göre, akademik sosyal ağların şunlar gibi özelliklere sahip olduğunu göstermektedir: “Önemli bilimsel araştırmaların yönetilmesine ve paylaşılmasına olanak tanır. Belgeleri değerlendirmek, tartışmak ve bilgiyi yayınlamak için bir platform sunar. Bibliyometrik çalışmaların hazırlanmasına katkı sağlar”.

ASA'ların iletişim, işbirliği ve paylaşım konusundaki yararlarının yanı sıra akademik içeriğin önbasımlarının yayınlanması, proje partneri bulma, ortak ilgiler doğrultusunda araştırmacıları takip etme konularında elverişli ortamlar olduğu dile getirilebilir. Ayrıca ASA'ların araştırmacıların görünürlüğünün artırılmasında ve yayınların atıf alma oranlarının yükseltilmesi konularında da yarar sağladığı söylenebilir. Son olarak ASA'ların atıf, indirme, görüntülenme, okunma sayıları sunarak çeşitli analizler yapmaya elverişli ortamlar olduğu vurgusunu yapmakta yarar vardır.

Bundan sonraki kısımda çalışma kapsamında ele alınan üç ASA (ResearchGate, Academia.edu ve Google Scholar Citations) hakkında genel bilgiler verilmiş olup, bu ASA'lar hakkında ayrıntılı bilgiler çalışmanın 3. Bölümde yer almaktadır.

2.1.5.1. ResearchGate (RG)

ResearchGate(RG), araştırmacılar arasında akademik işbirliği ve ağ oluşturmayı kolaylaştırmak amacıyla tasarlanmış çevrimiçi bir platformdur, bu platform, araştırmacıların yayınlanmış makaleler, yayınlanmamış araştırmalar, projeler, sorular ve cevaplar gibi çeşitli katkılarda bulunabileceği sanal bir alan olarak işlev görür. Temelde, ResearchGate(RG), araştırmacıların çalışmalarını sergileyebilecekleri, meslektaşlarıyla etkileşimde bulunabilecekleri ve geniş akademik topluluğa katkıda bulunabilecekleri dinamik ve etkileşimli bir ortam oluşturmayı amaçlar (Panda ve Kaur, 2023, s. 276).

2.1.5.2. Academia.edu

Academia.edu, araştırmacıların ve akademisyenlerin kişisel web sayfalarını kolayca oluşturmaları, araştırma makalelerini paylaşmaları ve küresel araştırma topluluğu ile etkileşimde bulunmaları amacıyla kurulan bir çevrimiçi platformdur. Başlangıçta, doktora çalışması sırasında kişisel web siteleri oluşturmanın teknik zorluklarına bir çözümler olarak tasarlanan bu platform, geleneksel akademik yayıncılığın yavaş ve kısıtlayıcı doğasına yönelik bir çözümler sunma amacıyla evrim geçirmiştir (Price, 2020, ss. 2-3).

2.1.5.3. Google Scholar Citations- Google Akademik Atıflar

Google Scholar, araştırmacılara bilimsel makaleleri, tezleri, konferans bildirilerini ve diğer akademik kaynakları arama ve erişim imkanı sağlayan bir arama motorudur. "Google Akademik" olarak da bilinen bu hizmet, geniş bir akademik veritabanını tarayarak kullanıcılara çeşitli disiplinlerdeki akademik kaynaklara erişim imkanı sunar, Google Scholar, dünya genelindeki birçok üniversite, araştırma kurumu ve yayıncının sağladığı bilgileri içerir, kullanıcılar, araştırma konularına ilişkin güncel ve çeşitli akademik kaynaklara kolayca ulaşabilir, özet bilgileri görebilir ve tam metinlere erişim sağlayabilirler. Bu hizmet, araştırmacılar, öğrenciler ve akademisyenler için önemli bir kaynak oluşturur ve bilimsel literatür tarama süreçlerini kolaylaştırır. Google Akademik (Scholar), sıklıkla öğrencilerin ve akademisyenlerin kullandığı online bir kütüphanedir (Koca, 2022).

2.2. Literatüre Bakış: Akademik Sosyal Ağlar ve Sosyal Ağlar Hakkında Yapılan Çalışmalar

ASA'lar, akademik çevrede hızla yaygınlaşmıştır ve bu ağlar arasında Academia.edu, Google Scholar ve ResearchGate (RG) öne çıkmaktadır. 2010 ve sonrasında, akademik sosyal ağların tanımı, önemi ve araştırmacılar tarafından kullanımıyla ilgili bir dizi çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalar arasında şunlar bulunmaktadır:

ASA'ların kullanıcı kitlesi (bilim insanları, araştırmacılar, akademisyenler, öğrenciler gibi) çeşitlilik göstermekte olup Chen ve diğerleri (2012) tarafından gerçekleştirilen çalışma, Çin üniversitelerinde öğrenciler arasındaki akademik sosyal ağların incelendiği ve bu ağların Çin'de nasıl geliştirildiğine odaklanmıştır. Çalışmada, belirli bir örnekleme odaklanılmış ve Çin'deki belirli bir üniversitenin Yüksek Kamu Yönetimi programındaki öğrenci grubu incelenmiştir. Araştırmanın amacı, öğrenciler arasında akademik, kariyer tavsiyesi, arkadaşlık ve sosyo-duygusal destek ağlarının ne ölçüde geliştirildiğini belirlemektir. Sonuçlar, öğrencilerin bu çalışma yerinde daha geniş akademik ve arkadaşlık ağları geliştirdiğini göstermektedir. Kariyer tavsiyesi ve sosyo-duygusal destek ağlarının ise daha az geliştiği tespit edilmiştir. Öğrenciler, farklı ağlar arasında çoklu ilişkiler kurarak etkileşimlerini güçlendirmişlerdir.

Al-Shehri (2013) tarafından gerçekleştirilen bir çalışma, sosyal medya platformlarını ele almış ve bunların nasıl kullanıldığını incelemiştir. Bu çalışmanın üç ana konuyu belirlemeyi amaçladığı belirtilmiştir. Bunlar, Facebook ve Twitter'a üye olmayı teşvik eden nedenler; bu tür web siteleri aracılığıyla sosyal ilişkilerin doğası ve son olarak bu web sitelerinin kullanımının olumlu ve olumsuz etkileri şeklindedir. Araştırma, rastgele seçilen 150 kadın öğrenci üzerinde King Abdulaziz Üniversitesi'nde gerçekleştirilmiştir. Çalışma, öğrencilerin Facebook ve Twitter gibi platformları kullanma konusunda en önemli nedenlerinin; toplumlarında ifade edilemeyen fikirlerini ifade etme özgürlüğü ve fikir alışverişi olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, öğrenciler bu web sitelerinden eski arkadaşlarını bulmada, yeni arkadaşlar edinmede ve yurt dışında yaşayan uzak akrabalarıyla iletişim kurmada faydalandıklarını göstermiştir. Çalışma, Facebook ve Twitter kullanımının kültürel alışveriş ve entelektüel açıklık gibi birçok olumlu etkiye sahip olduğunu, aile tepkisinin ise en önemli etkilerden biri olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, sonuçlar yaş ve akademik seviye değişkenleri ile kullanım nedenleri ve sosyal ilişkilerin doğası, avantajları ve dezavantajları arasında

ters bir orantı olduğunu göstermektedir. Dahası, kullanım yöntemi değişkeni ile sosyal ilişkilerin doğası, avantajları ve dezavantajları arasında pozitif bir ilişki olduğu kanıtlanmıştır.

El-Masry ve diğerleri (2016) tarafından gerçekleştirilen bir çalışma, akademik sosyal ağların tanımlanması ve Arap akademik kurumlarının ve bireysel üyelerinin bu platformlardaki varlığının izlenmesine odaklanmıştır. Bu çalışmanın temel hedefi, bu platformlardaki Arapça içeriğin miktarını nicel olarak ölçmektir. Çalışmada, Arap ülkelerindeki resmi akademik kurumlar, yani üniversiteler ve akademik bölümler belirlenmiş ve bu kurumların verileri, dünyada en yaygın kullanılan akademik sosyal ağlardan biri olan Academia ve Research Gate gibi sitelerdeki varlıkları ve paylaşımları incelenmiştir. Çalışma, Arap ülkelerindeki akademik sosyal ağların varlığını ve kullanımını analiz etmiş ve bu ağların güçlü ve zayıf yönlerini ortaya çıkarmıştır. Araştırmanın sonunda, sosyal ağların olumlu yönlerini güçlendirmek ve teknik, kapasite ve işlevsellik açısından zayıf yönleri ele almak için öneriler ve tavsiyeler sunulmuştur. Bu önerilerin amacı, Arap akademik kurumlarının ve üyelerinin, akademik sosyal ağları daha etkin bir şekilde kullanarak en iyi faydayı elde etmelerini sağlamaktır.

El-Sayed (2016) tarafından gerçekleştirilen çalışma, Arap araştırmacıların akademik sosyal ağları (ASA'lar) nasıl kullandıklarını ve bu platformlara ilişkin tutum ve algılarını incelemektedir. Özellikle, ResearchGate (RG) ağına odaklanarak, Arap araştırmacıların bu platformları nasıl tercih ettiklerini ele almaktadır. Araştırma, altı Arap üniversitesinden toplam 2.991 araştırmacının davet edildiği bir anket çalışması ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma aracı olarak bir web tabanlı anket kullanılmış ve toplamda 315 katılımcı anketi doldurmuştur. Çalışma, katılımcıların üçte ikisinin ASA'ları yayınlarını paylaşmak için kullandığını tespit etmiştir. Ayrıca, araştırmacıların çoğunluğunun birden fazla ASA'ya abone olduğunu ancak RG'nin en sık kullanılan ASA olduğunu göstermektedir. Akademik disiplin, RG'de yer alan Arap araştırmacıları

tanımlamada önemli bir rol oynamaktadır, çünkü bunların çoğunluğu saf ve uygulamalı bilimlerden alanından gelmektedir. Bu sonuçlar, ASA'ların Arap araştırmacılar arasında yaygın olarak kabul gördüğünü göstermektedir. Özetle, El-Sayed'in çalışması, Arap araştırmacıların ASA'ları nasıl kullandıkları ve tercih ettikleri konusunda değerli bir içgörü sağlamaktadır. Bu çalışma, RG'nin Arap araştırmacılar arasında en popüler ASA olduğunu ortaya koymakla birlikte, Academia.edu gibi diğer platformların da tercih edildiğini göstermektedir. Bu sonuçlar, ASA'ların bilimsel iletişim ve işbirliği alanında Arap araştırmacılar için önemli bir rol oynadığını vurgulamaktadır.

Okret-Manville (2016) tarafından gerçekleştirilen bir çalışma, akademik sosyal ağlar ve açık erişim konularına odaklanmıştır. Araştırma, araştırmacıların akademik sosyal ağları nasıl kullanarak iletişim kurduğu ve çalışmalarını paylaştığı yöntemlerine özel bir ilgi göstermiştir. Ayrıca, bu çalışma, Fransa'da açık erişimin nasıl geliştirilebileceği konusunu incelemeyi amaçlamıştır. Çalışma, araştırmacıların açık erişimi nasıl kullandıkları hakkında birçok ipucu sunar ve çalışmalarını etkin bir şekilde yaymak için bu ağların kullanışlı olduğunu gösterir. Anket, disiplinler arasındaki farklılıkları dikkate alır ve davranışları ve görüşleri farklı disiplin topluluklarına ve araştırma uygulamalarına göre karakterize eder. Çalışmanın sonuçları, Fransız araştırmacıların bilimsel iletişim ihtiyaçlarını karşılayacak bir araç için ana özellikleri tanımlamada önemli bir adımdır.

Durak (2017) tarafından gerçekleştirilen bir çalışma, akademisyenlerin akademik sosyal ağları eğitimde nasıl kullandığına odaklanmıştır. Bu platformların eğitimde önemli bir rol oynadığını göstermiştir. Bu çalışma, son yıllarda araştırmacıların bu platformları artan bir şekilde bilimsel topluluklara katılmak ve çalışmalarını paylaşmak için kullandığını göstermektedir. Araştırmalar, araştırmacıların akademik sosyal medya platformlarında kişisel profiller oluşturduğunu, çalışmalarını yüklediğini, diğer araştırmacılarla etkileşimde bulunduğunu ve bilimsel içeriğe daha hızlı erişim

sağladığını göstermektedir. Ayrıca, bu çalışma akademik sosyal medya platformlarının araştırmacılar üzerindeki etkisini ele almaktadır.

Zahrân ve diğerleri (2018) tarafından gerçekleştirilen bir çalışma, kütüphanelerin sosyal medya platformlarını kullanma deneyimlerine odaklanmıştır. Çalışmanın amacı, kullanıcıların kütüphane ile etkileşimini ve bu platformları hizmet sunmak için nasıl kullandıklarını değerlendirmektir. Çalışma, Sultan Qaboos Üniversitesi Ana Kütüphanesi'nin sosyal medya platformlarını, özellikle Facebook, Twitter, Instagram ve diğerlerini, hizmetlerini pazarlama, tanıtmaya ve kullanıcılara bilgi sağlama, ayrıca kullanıcıların yorumlarına ve sorularına sosyal medya üzerinden nasıl yanıt verdiğini araştırmayı amaçlamıştır. Çalışma, durum çalışması yöntemine dayalı betimsel bir yaklaşım kullanarak gerçekleştirilmiş, literatür taraması, mülakatlar ve gözlemler yoluyla veri toplamıştır. Çalışmanın ortaya koyduğu bazı bulgular şunlardır: Kütüphane, sosyal medya platformlarını kullanarak öncelikle kütüphane talimatlarını ve rehberlik hizmetlerini teşvik etmektedir, bunu üniversite ve toplum hizmeti takip etmektedir, en son olarak ise kütüphane hizmetleri ve bilgi kaynaklarına yatırım yapılmaktadır (10%). En etkileşimli platformlar arasında ise YouTube birinci sırada gelmektedir ve az sayıda aboneye rağmen 9.726 görüntüleme elde etmiştir.

Asmi ve Margam, (2018) çalışması, Hindistan'ın Delhi şehrindeki Merkezi Üniversitelerde araştırma görevlileri arasında akademik sosyal ağ sitelerinin (ASA'lar) kullanımını araştırmayı amaçlamaktadır. Çalışmada veri toplamak amacıyla yapılandırılmış bir anket formu tasarlanmış ve Mayıs 2016'da Delhi'deki Merkezi Üniversitelerdeki 200 araştırma görevlisine kişisel olarak dağıtılmıştır. Bu anketlerden 180'i araştırmacı tarafından kişisel olarak toplanmış ve cevap oranı 90% olarak elde edilmiştir. Çalışmanın bulguları, araştırma görevlilerinin ASA'lar hakkında bilgi sahibi olduklarını tespit edilmiştir. Araştırma RG ve Academia.edu, araştırma görevlileri arasında en çok kullanılan ASA'lardır.

Dashtestani (2018) tarafından yapılan bir araştırma, üç farklı sosyal ağ sitesinde işbirlikçi projelerin kullanımının öğrencilerin akademik içeriği öğrenmeleri ve tutumları üzerindeki etkisini incelemiştir. Çalışma, öğrencilerin işbirlikçi projeleri etkileyen faktörlere olan tutumlarını ve bu projelerin üç sosyal ağ sitesindeki kullanımının sınırlamalarını detaylı bir şekilde ele almıştır. Öğrencilerin çoğunlukla Facebook'u tercih etmelerine rağmen, ResearchGate ve LinkedIn gibi platformlara ilgi göstermedikleri belirlenmiştir. Çalışmada, mühendislik (n = 54), sosyal bilimler (n = 57) ve temel bilimler (n = 62) olmak üzere üç farklı disiplinden öğrenci grubu yer almıştır. Öğrenciler, dört aylık bir süre boyunca öğretmenleri rehberliğinde Facebook, LinkedIn ve ResearchGate gibi üç sosyal ağ sitesinde işbirlikçi projeler üzerinde çalışmışlardır. Araştırmanın araçları olarak anketler ve yarı yapılandırılmış görüşmeler kullanılmıştır. Çalışmanın sonuçları, üç disiplinden gelen öğrencilerin üç farklı sosyal ağ sitesinde işbirlikçi projeler yapmaya yönelik olumlu tutumlara sahip olduğunu göstermiştir. Öğrencilerin tutumları açısından anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Proje çalışmalarının algılanan faydaları arasında uluslararası iletişim fırsatları, akademik kelime dağarcığının öğrenilmesi, akran işbirliği, öğretmen desteği ve akademik İngilizce ve akademik okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesi bulunmaktadır. Araştırma ayrıca öğrencilerin proje çalışmalarını etkileyen faktörlere olan tutumlarını ve üç farklı sosyal ağ sitesinde işbirlikçi projelerin kullanımının sınırlamalarını daha fazla incelemiştir. Öğrenciler, Facebook'u tercih etmişlerdir; ancak ResearchGate ve LinkedIn'in kullanımına ilgi göstermemişlerdir. Bu bulgular, üç sosyal ağ sitesinin eğitimde entegre edilmesi konusunda önemli ipuçları sağlayabilir.

Yan ve Zhang (2019) tarafından gerçekleştirilen bir çalışma, akademisyenler tarafından yaygın olarak kullanılan akademik sosyal ağ sitelerinin önemli iletişim araçları olduğunu belirtmektedir. ABD'deki yükseköğretim kurumlarında akademisyenlerin bu siteleri nasıl kullandıklarını anlamak amacıyla, bu çalışma

ResearchGate (RG) örneğini ele almış ve Carnegie Sınıflandırması tarafından belirlenen üç araştırma aktivite seviyesinde 61 ABD yükseköğretim kurumundan 168.059 kullanıcıdan veri toplamıştır. Hiyerarşik kümeler analizi yapılmış ve farklı davranış desenlerine sahip dört kurum kümesi gözlemlenmiştir. Sonuçlar, ABD'deki yükseköğretim kurumlarının ağ içindeki akademik etkilerine dayalı olarak farklı roller üstlendiğini ve genel katılım, bilgi arama ve bilgi paylaşımında farklı davranışlar sergilediğini göstermektedir. Çalışmanın bulguları, bilimsel üretim seviyeleri ile akademik sosyal ağ sitelerinin kullanımı arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Bu çalışma, akademik sosyal ağ sitelerinin bilimsel kullanımını anlama konusundaki devam eden çabaları desteklemenin yanı sıra, ilgili alternatif metriklerin (altmetriklerin) yükseköğretimde bilimin ek değerlendirme ölçütleri olarak hizmet edip etmediği konusundaki tartışmaya da katkıda bulunmaktadır.

Eva ve diğerleri (2019) tarafından gerçekleştirilen bir çalışma, Lethbridge Üniversitesi'ndeki, akademik kuruluşlar için akademik sosyal ağların kritik önemini ele almıştır. Bu araştırma, akademik kurumların (örneğin, Academia.edu ve Mendeley gibi platformlar aracılığıyla) akademik sosyal ağları nasıl kullanmaya başladıklarını incelemiştir ve bu platformların önemli bir kaynak olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Bu çalışmada araştırmacılar, ASA'larda görünen fakülte üyelerinin sayılarını kurumsal depolarda görünenlerle karşılaştırmışlardır. Bu çalışmanın sonuçları, araştırmalarını açık erişim sağlamaya istekli olan araştırmacıların bunu farklı kanallar üzerinden yapma eğiliminde olduklarını göstermektedir. Bu da, zaten başka yerlerde kendi arşivini oluşturan araştırmacıların kurumsal depolara dahil edilmesinin öncelikli hedef olduğunu doğrulamaktadır.

Fatima (2020) tarafından gerçekleştirilen bir çalışma, akademik sosyal ağları ele alarak bu platformlar hakkında yapılan akademik üretimi belirlemiştir ve bu platformların tanımını, önemini ve hedeflerini incelemiştir. Çalışma, akademik sosyal

ağlara yönelik akademik üretimi, hem Arapça hem de İngilizce olarak, bu konuda önceki ve benzer çalışmaları belirlemek amacıyla ele almıştır. Ayrıca, akademik sosyal ağların kapsamlı ve detaylı tanımlarını, kökenlerini, önemlerini, hedeflerini ve özelliklerini incelemiştir. Çalışma, bu sosyal ağların kullanımını ele alarak bu platformların sunduğu entelektüel üretimi, gerçek sonuçlar ve göstergelerle birlikte analiz etmiştir. Çalışma, entelektüel üretimi toplamak için kullanılan yöntemleri sunmuş, ardından Arapça olarak yapılan üretimi ve ardından İngilizce olarak yapılan üretimi incelemiştir, bu araştırmalara hem Arap hem de yabancı araştırmacıların katkıda bulunduğunu belirtmiştir. Çalışma, Arap dilinde bu konuda sınırlı sayıda çalışma bulunduğunu tespit etmiş ve araştırmacılara bu ağlara daha fazla önem vermelerini önermiştir.

Işık (2020) tarafından gerçekleştirilen bir çalışma , akademik sosyal ağların ve ölçüm göstergelerinin bilimsel iletişimdeki rolünü incelemekte ve Ankara Üniversitesi örneği üzerinden bu konuya odaklanmaktadır. Çalışma, bilim insanlarının akademik sosyal ağları kullanarak bilimsel görünürlüğünü artırma eğilimlerini vurgulamakta, yeni ölçütlerin ve metriklerin kullanımının önemine dikkat çekmektedir. Ayrıca, geleneksel ve yeni ölçüm yöntemlerini karşılaştırarak bilimsel iletişim sürecini derinlemesine ele almaktadır. Çalışma, akademik sosyal ağların etkili kullanımı ve bilimsel değerlendirme süreçlerindeki rolünün anlaşılmasına yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Dokuka ve diğerleri (2020) tarafından gerçekleştirilen çalışma, akademik başarının nasıl yayıldığına odaklanmıştır. Bu çalışmada, sosyal etkileşim türünün de davranış yayılmasında önemli bir bileşen olduğunu iddia odaklanmıştır. İlk yıl lisans öğrencilerinin akademik başarılarının arkadaşlık ve çalışma yardımı ağları aracılığıyla nasıl yayıldığı incelenmiş stokastik aktör-odaklı modelleme uygulanmıştır. Sonuçlar, gayri resmi sosyal bağlantıların performansı ilettiğini göstermektedir, ancak araçsal bağlantıların bunu yapmadığını göstermektedir. Sonuçlar, eğitim ortamlarındaki

arkadaşlığın önemini vurgulayarak bunu desteklemekte ve böylece sosyal ağlardaki davranış yayılmasıyla ilgili tartışmalara katkıda bulunmaktadır.

Artigas ve diğerleri (2020) tarafından gerçekleştirilen çalışma, Latin Amerika'da ASA'lar aracılığıyla dijital kimlik oluşturma'nın önemine dair bir bakış sunmayı amaçlamaktadır. Araştırmanın amacı, Latin Amerikalı araştırmacıların ResearchGate, Academia ve Autores Redalyc gibi platformlardaki varlığını incelemektir. Araştırma, deneysel-indüktif bir yaklaşımla gerçekleştirilmiş olup, Latin Amerikalı araştırmacıların ASA'lardaki katılımını doğrulamak için Google Forms üzerinden bir anket oluşturulmuştur. Mart ve Haziran 2019 arasında 649 davet e-postası ve aynı ağlar üzerinden gönderilmiş, bu davetlere 139 yanıt alınmıştır. Araştırma, araştırmacıların farklı ağlardaki varlığının %55'i geçmediğini ortaya koymuştur. Bu sonuçlar, bu platformlarda sunulan araçların bilimsel bilginin ilerlemesi için araştırma yapma çabalarında az önem ve az kullanımı vurgulayan diğer araştırmalarla çelişmektedir. Araştırmanın başlıca anahtar kelimeleri arasında akademik sosyal ağlar, Latin Amerika dijital kimliği, bilimsel itibar, araştırmacı dijital kimliği, ResearchGate, Academia ve Autores Redalyc bulunmaktadır.

Boudry ve diğerleri (2020) tarafından gerçekleştirilen çalışma, Fransa'daki University of Caen Normandy'deki araştırmacıların ASA'lardaki varlığını değerlendirmeyi ve sonuçlarını disiplin, kariyer ilerlemesi ve cinsiyet kategorilerinde iki ASA (Academia.edu ve ResearchGate) ile karşılaştırmayı amaçlamıştır. Araştırmada, 1.047 araştırmacının incelendiği belirtilmiş olup, bunların %64.3'ünde (673 araştırmacı) en az bir profil bulunmaktadır. Yalnızca bir profil bulunan araştırmacı sayısı 385 (36.8%), iki profili olan 204 (19.5%), üç profili olan 68 (6.5%) ve dört profili olan ise yalnızca 16 (1.5%) olarak belirtilmiştir. Araştırmada, ResearchGate'in en fazla araştırmacıya (54.3%) sahip olduğu, diğer sitelerdeki varlığın ise yaklaşık 15% olduğu belirlenmiştir. Çalışmanın sonuçları, incelenen sitelerde (özellikle ResearchGate) düşük

araştırmacı varlığı nedeniyle, bireylerin veya kurumların yayın sayısı, dersleri veya ortalama atıf sayısı gibi metriklerin değerlendirilmesinin zor olduğunu göstermektedir.

Shah (2021) tarafından gerçekleştirilen bir çalışma, Lalitpur, Katmandu, Nepal'deki araştırmacıların ASA'lardaki kişisel profillerini nasıl kullandıklarını ve bu etkileşimin profesyonel yaşamlarına nasıl katkı sağladığını incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmanın bulguları, Batı merkezli akademik ve bilimsel olguyu aşmak için akademik sosyal ağlarda İngilizce olmayan akademik çıktıların uluslararasılaştırılmasının değerini artırma ihtiyacı olduğunu göstermektedir.

Al- Abdullatif ve diğerleri (2021) tarafından gerçekleştirilen bir çalışma, Suudi Arabistan'daki King Faisal Üniversitesi öğretim üyelerinin akademik sosyal ağlara yönelik bilgi ve tutumlarını incelemiştir ve bu platformları nasıl kullanabilecekleri konusunda yeterli bilgi sahibi olmadıklarını tespit etmiştir. Akademik amaçlar için sosyal ağ sitelerinin (ASA) kullanımı literatürde incelenmiş olmasına rağmen, üniversite öğretim elemanlarının ASA'ların akademik kullanımını belirleyen davranışsal algılarını ve değerlerini anlamak için yeterli bilimsel bilgi bulunmamaktadır. Bu nedenle, ASA akademik kullanımıyla ilgili sistematik bir bilişsel çerçeve, bu davranışsal algıları anlamak için faydalı olabilir. Bu araştırma, üniversite öğretim elemanlarının ASA'ların akademik kullanımı için etkili kullanım gereksinimlerini tanımlar ve bu özelliklerden türetilen öğretim elemanlarının algılanan değerleri arasındaki ilişkiyi belirler. Çalışma bulguları, ASA'ların yedi önemli özelliğinin üniversite öğretim elemanları tarafından akademik amaçlar için en yararlı özellikler olduğunu göstermektedir. Bu yedi özellik içinde, diğerlerini takip etme ve bir grup üyesi olma, öğretim elemanları tarafından akademik uygulamalarda en sık kullanılanlardır.

Bateman (2021) tarafından gerçekleştirilen bir çalışma, ASA'ların eğitimde öğrenci deneyimlerini nasıl artırabileceğini incelemiştir ve öğrencilerin bu ağları neden kullandıklarını ve nasıl etkileşime girdiklerini açıklamıştır. Bu çalışma, öğrencilerin

ASA’larda nasıl etkileşimde bulunduklarını, kimlerle işbirliği yaptıklarını, neden ASA’ları kullandıklarını ve bu durumun eğitim deneyimlerini nasıl etkilediğini araştırmıştır. Bu nitel, yorumlayıcı, fenomenolojik çalışma, aktif bir şekilde bir akademik sosyal ağda yer alan altı çevrimiçi yükseköğretim öğrencisinin yaşadığı deneyimleri araştırmıştır. Veri analizinden üç temel tema ortaya çıkmıştır: (a) kabul ve aidiyet; (b) kendini doğrulama; ve (c) çeşitli bakış açılarından faydalanma, akademik sosyal ağ topluluklarının nasıl oluştuğunu, öğrencilerin neden onları kullandıklarını ve bu durumun çevrimiçi yükseköğretim için ne anlama geldiğini açıklamaktadır. Akademik sosyal ağların özü, öz-bilinçle ilişkilendirilmiş, eğitim liderleri için akademik sosyal ağların ve ilgi gruplarının çevrimiçi yükseköğretimde kullanımıyla ilgili içgörülerle tartışılmaktadır.

Nariman (2023) tarafından yapılan bir çalışma, Mısır'daki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki öğretim üyelerinin akademik sosyal ağlara yönelik tutumlarını belirlemeyi ve en fazla tercih ettikleri akademik ağları tespit etmeyi amaçlamaktadır. Çalışma, Mısır'daki dört üniversitenin Kütüphane ve Bilgi Bilimi bölümlerinde görevli 120 öğretim üyesi üzerinde gerçekleştirilmiştir ve bu katılımcıların 101'i (%84,2) ankete yanıt vermiştir. Araştırma bulguları, öğretim üyelerinin büyük bir kısmının akademik sosyal ağları kullandığını (%79,2) ve en yaygın kullanılan akademik sosyal ağın ResearchGate olduğunu ortaya koymaktadır.

2. BÖLÜM

AKADEMİK SOSYAL AĞLARIN TÜRLERİ, BİLİMSEL İLETİŞİMDEKİ ROLÜ İLE RESEARCHGATE, ACADEMIA.EDU VE GOOGLE SCHOLAR CITATIONS

Araştırmanın bu bölümünde, akademik sosyal ağların türleri ve bilgi üretimindeki rolü ele alınmış, araştırma kapsamında incelenen akademik sosyal ağlar (ASA'lar) detaylı bir şekilde incelenmiştir.

3.3.Akademik Sosyal Ağ Türleri

Akademik sosyal ağlar, araştırmacılar ve akademisyenlerin fikirlerini, araştırmalarını ve bilgilerini paylaşmak için önemli sanal ortamlar sağlar. Genel olarak, bu ağlar çeşitli kriterlere göre iki ana türe ayrılabilir; erişilebilirlik ve özelleştirme kriterleri;

3.1.1. Genel Akademik Sosyal Ağlar

Bu akademik ağlar, farklı uzmanlık alanlarındaki araştırmacılar ve akademisyenlerin yayınlarını paylaşmalarını ve alanlarındaki meslektaşlarıyla iletişim kurmalarını sağlamaktadır (Al-Laqmani, 2020, s. 47). Çoğu içerik genel halka açıktır, bu da onları üniversite veya akademik kurum dışındaki halkla iletişim kurmak için faydalı kılmaktadır (ResearchGate ve Academia.edu, 2024). Bu tür akademik ağlar arasında ResearchGate (RG) ve Academia.edu gibi örnekler bulunmaktadır. RG, dünya çapındaki akademik topluluk üyelerinin araştırmalarını yayınlamalarını ve paylaşmalarını sağlayan önemli bir akademik sosyal ağıdır (Kong ve diğerleri, 2019, s. 99).

3.1.2. Uzmanlaşmış Akademik Sosyal Ağlar

Bu tür akademik ağlar, belirli akademik topluluklara veya belirli araştırma alanlarına yöneliktir ve kullanıcılara bu özel alanlarda bilgi alışverişi ve iletişim imkanı sunar (Al-Laqmani, 2020, s. 47). Örnek olarak, belirli bir alandaki araştırmacılar ve akademisyenler için özel bir topluluğa odaklanan MyScienceWork platformu verilebilir.

MyScienceWork, kullanıcıların platform içinde etkileşimde bulunmalarına ve alanlarındaki meslektaşlarıyla iletişim kurmalarına izin veren çeşitli araçlar ve özellikler sunar. Platform, kullanıcıların araştırmalarını yayınlamalarına ve aynı araştırma alanındaki meslektaşlarıyla iletişim kurmalarına olanak tanırken, yeni araştırmaları keşfetmelerini ve mesleki alanlarındaki son gelişmeleri takip etmelerini kolaylaştırır. Ayrıca, MyScienceWork, kullanıcıların meslektaşları ve çalışma arkadaşları ile sosyal ağlar oluşturmalarına ve bilgi ve deneyimlerin etkili bir şekilde paylaşılmasına yardımcı olan etkileşimli özellikler sunar. MyScienceWork 90 milyondan fazla bilimsel yayını ve 12 milyon patenti içerir ve uluslararası bilimsel topluluğa hizmet etmeyi hedefler. Ayrıca bilimsel yayınlara kolay erişimi, bilginin sınırsız yayılmasını ve açık bilimi teşvik eder (MyScienceWork, 2025).

3.4. Akademik Sosyal Ağların Bilgi Üretimindeki Rolü ve Kullanımı

Akademik sosyal ağların bilgi üretimindeki rolü, birkaç önemli yönüyle ortaya çıkar ve bilimsel araştırmaların geliştirilmesine, yeni keşiflerin yapılmasına ve bulguların yayılmasına ve güncel bilgiye erişilmesine katkıda bulunur. Bilgi ve deneyimlerin paylaşımı ve yeni bilgiye ulaşma, akademik sosyal ağların bilgi üretimindeki en önemli rollerinden biridir. Bu rolleri yerine getirmeleri; yayınların tam metinlerine erişim olanağı sunmaları ve araştırmacıların birbirlerini takip etmelerini sağlamaları gibi olanaklar ile mümkün olmaktadır.

Bu akademik ağlar, araştırmacıların ve akademisyenlerin farklı alanlardaki bilgi ve deneyimlerini paylaşmalarına ve sorular sormalarına, araştırma konuları hakkında tartışmalar yapmalarına, fikirleri, deneyleri ve deneyimleri paylaşmalarına olanak tanır (Rahma ve diğerleri, 2019, ss. 20-23). Bu, akademisyenlerin çeşitli konuları ve meslektaşlarının deneyimlerini anlamalarına yardımcı olur ve bu da iletişim ve etkileşimi kolaylaştırır.

Akademik sosyal ağlar aracılığıyla, araştırmacılar ve bilim insanları ortak araştırma projelerinde işbirliği yapabilirler ve kaynakları, deneyimleri ve tavsiyeleri paylaşabilirler, bu da yeni üretimlere ve araştırma işbirliğinin güçlendirilmesine yol açar (Meishar- Tal ve Pieterse, 2017, s. 2). Akademik ilişkilerde işbirliğinin ve araştırma ortaklarının dünya çapında inşasına yardımcı olur. Bu akademik ağlar, üyelerin araştırma geçmişlerini araştırmasına ve alanlarındaki gelişmeleri izlemesine olanak tanır. Akademik sosyal ağlar ayrıca bilimsel farkındalığı artırarak ve akademisyenler arasındaki iletişimi teşvik ederek bilgi üretimine katkıda bulunur (Thabit , 2019, ss. 8-9).

Ayrıca, araştırmacıların çalışmalarını ve bulgularını paylaşmaları için bir platform sağlarlar, bu da bilinçliliği artırır ve hedeflenen kitlelerin ilgisini çeker (Asmi, ve Margam, 2018, s. 93). Genel olarak, akademik sosyal ağlar, organizasyonlar arasındaki artan iletişim ve işbirliği, bilgiye erişimde artış, meslektaşlar arasındaki iletişimi teşvik etme ve araştırmaların tanıtımını sağlama gibi yönleriyle bilgi üretimine katkıda bulunur.

Bu akademik ağlar, araştırma ortakları, gerekli kaynaklara erişim ve yeni projelerde çalışma için işbirliği yapabilirler, bu da araştırma alanlarında ilerlemeye yol açar (Meishar- Tal ve Pieterse, 2017, s. 3). Ayrıca, akademik sosyal ağlar, zengin akademik kaynaklar sunan, üyelerin araştırma makalelerine, incelemelere, bilimsel dergilere ve çeşitli materyallere erişim sağlayan çoklu kaynaklar sağlar. Akademik Sosyal Ağlar (ASA'lar), öncelikle bilimsel çalışmaların paylaşılmasını, tanıtılmasını ve yayılmasını sağlayan platformlardır (Işık, 2021, s. 242). ASA'lar, araştırma sonuçlarının hızlı bir şekilde yayılmasına ve akademik çevrelerdeki meslektaşlarla ve halkla etkileşime olanak tanır. Ayrıca, akademik araştırmalarda ASA'ların kullanımının çok önemli bir rolü ve etkisi olduğu görülmektedir. ASA'lar, günümüzde bilimsel iletişimi ve işbirliğini kolaylaştıran önemli araçlardır. Bu platformlar, araştırmacıların dünya

çapında işbirliği yapmasını, yeni bilgileri paylaşmasını ve tartışmasını sağlar (Kong ve diğerleri, 2019, s. 99). Ağ sitelerinin kullanımı rolü şu şekilde özetlenebilir:

Bilgi paylaşımı, işbirliği ve ağ oluşturma, erişim ve izleme, etkileşim ve geri bildirim gibi konuları ele alan Ahmed'in (2017) çalışmasına göre; akademik sosyal ağlar, araştırmacıların çalışmalarını yayınlamaları ve diğer araştırmacılarla bilgi paylaşımı yapmaları için bir platform sağlar. Bu platformlar, bilimsel keşiflerin ve yeniliklerin daha geniş bir kitleye ulaşmasını sağlar. Araştırmacılar, benzer ilgi alanlarına sahip diğerleriyle bağlantı kurabilir ve işbirliği yapabilir. Bu, farklı disiplinlerden gelen araştırmacıların bir araya gelerek yeni ve yenilikçi projeler geliştirmesine olanak tanır. Akademik sosyal ağlar, güncel araştırmaları takip etmek ve ilgili çalışmaları bulmak için araştırmacılara bir araç sağlar. Bu, araştırmacıların belirli konular hakkında güncel bilgilere kolayca erişmelerini sağlar. Araştırmacılar, çalışmalarını diğerleriyle paylaşarak geri bildirim alabilir ve tartışabilirler. Bu, çalışmalarını geliştirmek ve daha kapsamlı bir perspektif kazanmak için önemli bir fırsattır. Genel olarak, akademik sosyal ağlar, bilimsel araştırmalarda işbirliğini teşvik eden ve bilgi paylaşımını kolaylaştıran önemli bir role sahiptir.

Akademik Sosyal Ağlar: Kullanıcı Davranışları ve Bilgi Davranışları Üzerine Bir Durum Çalışması" adlı çalışma, "akademik sosyal ağların önemli özelliklerini vurgulamıştır" (Megwalu, 2015), bu özellikleri şunlardır: "Uzmanlık Alanına Bağlı Kullanım (Uzmanlık Alanına Dayalı Kullanım): Çalışma, Academia.edu gibi platformların kullanımının, kullanıcıların uzmanlık alanlarına, mesleki durumlarına ve zaman dilimlerine bağlı olduğunu göstermiştir. Örneğin, fizikçilerin, dilbilimcilerin ve sosyologların bu platformları farklı şekillerde kullandığı belirtilmiştir. Farklı Kullanım Nedenleri (Çeşitli Kullanım Nedenleri): Çalışma, kullanıcıların bu platformları farklı nedenlerle kullandığını ortaya koymuştur. Bilim insanları, farklı uzmanlık alanlarındaki kullanıcılar tarafından platformu farklı amaçlar için kullanıldığına işaret etmiştir. Her

uzmanlık alanı, platformu kendilerine özgü ihtiyaçları doğrultusunda kullanmaktadır. Sosyal ve Kültürel Etkiler (Sosyal ve Kültürel Etkiler): Çalışma, kullanıcıların bu tür akademik sosyal ağları kullanma biçimlerinin, kullanıcıların sosyal ve kültürel uygulamalarından etkilendiğini vurgulamıştır. Her uzmanlık alanının, kendi disiplinlerine özgü sosyal ve kültürel normları ve uygulamaları vardır ve bu, bu platformların nasıl kullanıldığına etki eder (Megwalu, 2015, ss. 195-209). Genel olarak bu özellikler, akademik sosyal ağların farklı uzmanlık alanları ve kullanıcı ihtiyaçlarına nasıl yanıt verdiğini göstermektedir. Bu platformlar, kullanıcıların mesleki gereksinimlerini karşılamak, bilgi paylaşmak ve bağlantı kurmak için esnek bir çerçeve sunar.

ASA'ların gelişimine katkıda bulunan çeşitli akademik araçlar bulunmaktadır. Bu araçlar, araştırmacıların çalışmalarını yayınlamaları, ağ oluşturmaları ve işbirliği yapmaları için gerekli altyapıyı sağlar. Akademik araçların ASA'ların gelişimine olan etkisi şu şekilde özetlenebilir:

İletişim ve İşbirliği Kolaylığı: Bilgi Paylaşımı ve Erişim:, Ağ Oluşturma ve Profesyonel Gelişim (Megwalu, 2015, s. 1). Akademik araştırma araçları , makaleleri ve atıflarını düzenlemeye, diğer araştırmacılarla paylaşmaya, yinelenen girişleri tespit etmeye, referans listesini biçimlendirmeye ve herhangi bir referansı aramaya ve değiştirmeye olanak tanır (QuestionPro, 2024). Akademik araçlar, araştırmacıların kolayca iletişim kurmalarını ve işbirliği yapmalarını sağlar. Bu araçlar, araştırmacıların çalışmalarını diğerleriyle paylaşmalarını, geri bildirim almasını ve ortak projeler geliştirmesini kolaylaştırır. Akademik araçlar, araştırmacıların çalışmalarını yayınlamalarını ve paylaşmalarını kolaylaştırır. Bu, bilimsel bilginin daha geniş bir kitleye ulaşmasını sağlar ve araştırmacıların güncel çalışmaları takip etmelerini kolaylaştırır. Akademik araçlar, araştırmacıların benzer ilgi alanlarına sahip diğerleriyle bağlantı kurmalarını ve ağlarını genişletmelerini sağlar. Bu, kariyerlerini ilerletmek ve

yeni işbirlikleri geliştirmek isteyen araştırmacılar için önemli bir fırsattır. Akademik araçlar, akademik sosyal ağların gelişimine önemli ölçüde katkıda bulunarak bilimsel iletişimi ve işbirliğini kolaylaştırır. Bu araçlar, araştırmacıların daha verimli ve etkili bir şekilde çalışmalarını yönetmelerini sağlar.

3.5. Literatüre Bakış: ResearchGate, Academia.edu ve Google Scholar Citations Üzerine Yapılan Çalışmalar

2011 yılı ve sonrasında, milyonlarca kullanıcıya sahip Academia.edu, Google Scholar ve ResearchGate hakkında bu platformların önemini vurgulayan ve araştırmacılar tarafından kullanımıyla ilgili bir dizi çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalar arasında şunlar bulunmaktadır:

Butler'ın (2011) çalışmasında, Google Scholar'ın (GS) 2004 yılında akademik yayınlar için bir arama motoru olarak piyasaya sürüldüğünü dile getirmiştir. Çalışmada, Microsoft Akademik Arama'nın 2009 yılında piyasaya sürüldüğü ve GSC'ye benzer bir araç kullanımının incelenmesi yapılmıştır. Çalışma, GS'nin Microsoft'a kıyasla daha fazla literatürü indekslemesi nedeniyle daha doğru ve güvenilir ölçümlere sahip olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, Microsoft Akademik Arama'nın bir yazarın gerçek yayınlarının önemli bir bölümünü indekslememe sorunu nedeniyle atıf ölçümlerinin "aşırı düşük değerlere" yol açtığını göstermektedir.

Thelwall ve diğerleri (2014), "Academia.edu: Social network or Academic Network?" adlı çalışmalarında, Academia.edu'daki felsefe listesindeki profilleri analiz ederek bu platformun akademik kariyer dinamiklerine etkisini değerlendirmektedir. Araştırma bulgularına göre, öğretim üyeleri öğrencilere kıyasla daha fazla profil görüntülenmesi almaktadır. Ancak, kadın filozoflar erkek meslektaşlarına göre daha fazla görüntülenme elde etmemektedir. Hukuk, tarih ve bilgisayar bilimleri alanlarında yapılan ek analizler, akademik statünün avantaj sağladığını doğrulamaktadır. Bununla birlikte, hukuk ve bilgisayar bilimleri alanında kadın akademisyenler için bu eğilim

farklılık göstermektedir. Ayrıca, Academia.edu'daki etkileşimlerin geleneksel bibliyometrik ölçümlerle örtüşmediği tespit edilmiştir. Hukuk, tarih ve bilgisayar bilimi üzerine yapılan ikincil analizler, öğretim üyelerinin daha yüksek profil görüntülenme avantajına sahip olduğunu göstermektedir.

Kraker ve Lex'in (2015) "A critical look at the ResearchGate score as a measure of scientific reputation" başlıklı çalışması, araştırmacının bilimsel tanınırlığını ölçmek için ResearchGate puanının bir değerlendirmesi sunulmaktadır. Bu değerlendirme, araştırma metrikleri için iyi belirlenmiş bibliyometrik yönergeler temel alınarak yapılmıştır. Değerlendirmede, ResearchGate Puanının üç ciddi kusuru olduğunu tespit edilmiştir. (1) puan şeffaf değildir ve tekrarlanamaz "the score is intransparent and irreproducible", (2) puan, bireysel araştırmacıları değerlendirmek için dergi etki faktörünü içerir "the score incorporates the journal impact factor to evaluate individual researchers" ve (3) puandaki değişiklikler yeniden yapılandırılmaz "changes in the score cannot be reconstructed". Bu nedenle çalışma, ResearchGate Puanının mevcut şekliyle akademisyenlerin değerlendirilmesinde dikkate alınmaması gerektiği sonucuna varır.

Manca (2017) tarafından yapılan çalışma, ResearchGate ve Academia.edu gibi akademik sosyal ağ sitelerinin, bilgi paylaşımı için dijital platformlar olduğunu belirtmektedir. Bu çalışma, akademik sosyal ağ sitelerini ağ bağlantılı sosyo-teknik sistemler olarak ele alır ve bu sistemleri dijital bilim ve bilimsel iletişim platformları olarak üç seviyeli bir analizle inceler. Çalışma, ResearchGate ve Academia.edu'nun sunulan teknolojik özelliklerine yönelik, ağ bağlantılı öğrenmeye dayalı olarak çok seviyeli bir yaklaşıma dayalı olarak yapılan incelemeleri rapor etmektedir. Dijital hizmetlerin bilim insanlarının bilgi paylaşımını ve mesleki öğrenmeyi destekleyen sosyo-teknik sistemler olduğunu örneklemektir. Dahası, sosyal medyanın bilimsel ağlar ve bilgi paylaşımı için faydaları üzerine giderek artan sayıda çalışma olmasına rağmen,

ResearchGate ve Academia.edu'nun bilim insanlarının profesyonel gelişimi açısından özel faydalarını inceleyen çok az çalışma bulunmaktadır.

Manca'nın (2018), "ResearchGate and Academia.edu as networked socio-technical systems for scholarly communication: a literature review" adlı çalışmasında ResearchGate ve Academia.edu'nun akademik iletişim için giderek daha popüler hale geldiğini ve akademik sosyal ağ siteleri (ASA'lar) olarak tanındığını belirtmektedir. Çalışma, akademik topluluklar içinde iletişimi ve bilgi alışverişini desteklemenin yanı sıra, ResearchGate ve Academia.edu'ya odaklanan 39 deneysel çalışmayı analiz etmeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın amacı, araştırmanın mevcut durumunu tanımlamak ve bilimsel ağ oluşturma ve paylaşılan bilgi alanlarında boşlukları ve öncelikleri belirlemektir. Sonuçlar, ResearchGate'e odaklanan çalışmaların sayısının Academia.edu'nun iki katından fazla olduğunu göstermektedir.

Ali ve Richardson'ın (2019) çalışması, Pakistan'daki kütüphane ve bilgi bilimi alanındaki akademisyenler arasında Google Scholar Citations profil oluşturma platformunun kullanımını incelemeyi amaçlamaktadır. 15 Kasım 2017 ile 31 Ocak 2018 tarihleri arasında amaçlı örnekleme yöntemiyle Google Scholar Citations profilleri toplanmıştır. Daha sonra elde edilen veriler SPSS Sürüm 21 kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmanın bulguları, katılımcıların demografik özelliklerinin önceki araştırmalarla uyumlu olduğunu göstermektedir. Google Scholar Citations tarafından sağlanan çeşitli metrikler arasında (yayınlar, atıflar, h-index ve i10-index) güçlü korelasyonlar gözlenmiştir. Ancak, araştırma, 2011'de yapılan bir ankete kıyasla bu platformun genel olarak Pakistanlı akademisyenler arasındaki benimsenmesinin nispeten düşük kaldığını vurgulamıştır. Bu, bilim insanlarının araştırma görünürlüğünü artırmak için çevrimiçi profil oluşturma sistemi üzerinden kaçırılan bir fırsat olduğunu gösterir. Çalışma, araştırma kapasitesini artırmak için Pakistanlı bilim insanlarından sadece ResearchGate'de zaten bir profil bulunanları kapsayacak şekilde kapsamı

genişletme ihtiyacını öne sürmektedir. Ayrıca, akademik iletişim ve etki konusunda bilim insanlarını danışmanlık yapma ve görünürlüklerini artırmak için yeni çevrimiçi platformların benimsenmesini kolaylaştırmada kütüphanecilerin potansiyel rolünü vurgulamaktadır. Bu çalışma, Pakistanlı bilim insanları bağlamında Google Scholar Citations metriklerine odaklanan ilk çalışma olması nedeniyle orijinal görüşler sunmaktadır, böylece araştırma etkisi, alternatif ölçümler, akademik sosyal ağlar, araştırmacı profilleri ve bilimsel görünürlük konularına ışık tutmaktadır.

Price (2020) tarafından yapılan "The Story of Academia.edu" başlıklı çalışmada, Academia.edu'nun araştırmacılar ve akademisyenler için çevrimiçi bir platform olarak tanımlandığı, kişisel web sayfalarının kolayca oluşturulması ve araştırma makalelerinin paylaşılması ve küresel araştırma topluluğu ile etkileşim sağlanmasının amaçlandığı belirtilmektedir. Çalışma, akademisyenlerin küçük bir kısmının her ay Academia.edu'yu ziyaret ettiğini, ancak Academia.edu'nun aylık ziyaretçilerinin yaklaşık %85'inin akademisyen olmadığını göstermektedir. Bunlar, avukatlar, mühendisler, öğretmenler, hemşireler, mimarlar gibi profesyonellerdir.

ResearchGate ve Academia.edu, kuşkusuz akademik ve araştırma uygulamalarını desteklemek üzere özel olarak geliştirilen sosyal ağ hizmetlerinin en popülerleridir. Bu siteler, akademisyenlere profesyonel bir profil oluşturma, meslektaşlarla bağlantı kurma, yayınları paylaşma ve araştırma paylaşımı, açıklık ve şeffaflık konularında misyonlarını belirtme imkanı sunarlar (Williams ve Woodacre, 2016, s. 284).

3.5.1. ResearchGate(RG)

ResearchGate, fizikçiler Ijad Madisch ve Sören Hofmayer ile bilgisayar bilimcisi Horst Fickenscher tarafından 2008 yılında kurulan bir sosyal ağ hizmetidir (Manca, 2018, s.3). ResearchGate, diğer araştırmacılarla bağlantı kurmak için en çok kullanılan platformdur ve Academia, araştırma paylaşımı ve takip etme amacıyla kullanılmaktadır

(Asmi ve Margam, 2018, s. 91). Site, çoğunluğu (yüzde altmış) tıp, biyoloji, mühendislik, kimya, bilgisayar bilimi ve fizik gibi çok çeşitli bilimsel disiplinlerde olmak üzere 193 farklı ülkeden 12 milyon üyeye sahiptir. Sosyo-ekonomik açıdan, ResearchGate kar amacı güden bir şirkettir ve merkezi Berlin'dedir. (Manca, 2017, s. 26).

Bilim insanları tarafından en sık kullanılan profesyonel web sitesidir ve sosyal bilimler, sanat ve beşeri bilimler alanlarında en popüler üçüncü sitedir (Thelwall ve Kousha , 2017). Van Noorden'ın (2014) çalışmasına göre, araştırmacılar arasında en iyi bilinen sosyal ağ ResearchGate'dir. Profil oluşturma, sayfaları/grupları/kişileri takip etme/onaylama, yorum yapma, geri bildirim, güncellemeleri paylaşma, canlı akış, mesajlar ve canlı sohbet gibi birçok uzmanlaşmış avantaj ve sosyal medya siteleri ile ilişkilendirilen çeşitli işlevsellikleri içermektedir (Asmi ve Margam, 2018, s. 92). ResearchGate, çeşitli konularda araştırmacıları bir araya getirerek işbirliği yapmalarını ve deneyimlerini paylaşmalarını sağlayan uzmanlaşmış bir ASA'dır.

RG, kullanıcıların yayınlarının görüntülenme ve indirilme sayıları gibi performans özelliklerini değerlendirmelerine yardımcı olan değerlendirme özelliklerine sahiptir. Ayrıca, kullanıcıların alanlarındaki önemli araştırma konularını takip etmelerine olanak tanıyan bir özelliği vardır, bu da kullanıcıların bilimsel alanlarında meydana gelen en son gelişmeler hakkında güncel kalmasını sağlar (Kong ve diğerleri, 2019, s. 99).

Van Noorden'ın (2014) çalışmasına göre, ResearchGate, araştırma makaleleri, soru-cevap sistemleri ve iş ilanları etrafında dönen bir akademik sosyal ağıdır. Araştırmacılar, yayın kayıtlarını ve akademik uzmanlıklarını sergileyen bir profil oluşturabilirler. Diğer kullanıcılar bu profilleri takip edebilir ve herhangi bir güncellemeden haberdar olabilirler.

Diğer uzmanlaşmış özellikler arasında veri paylaşma, erişme ve yayınlama, belirli bir alanda meslektaşlar ve uzmanlarla bağlantılar ve işbirlikleri kurma, en çok okunan

ve atıf yapılan çalışmalar açısından araştırma istatistikleri elde etme bulunmaktadır (ResearchGate, 2024).

Akademik sosyal ağ sitelerinin ortaya çıkmasıyla, akademisyenler son zamanlara kadar araştırma etkilerinin genel bir değerlendirmesini sağlamak için geleneksel atıf hizmetlerine gvenmişken, yeni bakış açıları için potansiyel sağlanmışır (Williams ve Woodacre, 2016, s. 286). ResearchGate'a göre, **RG Puanı** platformda paylaşılan araştırma ıktıları, diğer üyelerle etkileşimler ve kullanıcının kendi meslektaşları ile ilişkisi gibi faktörleri içerir. (Kraker ve Lex, 2015). **Bilimsel etki** genellikle bibliyografik ölçütlere dayanarak tahmin edilmektedir. h-indeks, bireysel araştırmacıya odaklanan popüler bir metrik olarak ortaya ıkmiştır (Hoffmann, Lutz ve Meckel, 2016: 3). Mevcut **RG etki faktörü** sistemi, RG'de işletildiği şekliyle, aynı zamanda sosyal bilimlere karşı ciddi bir ayrımcılık yapmaktadır (Tausch, 2014, s.9). Platformun ana sayfası, araştırmacıların becerileri ve uzmanlıkları için onları destekleme ve takip edilebilecek yeni araştırmacılar hakkında öneriler gibi diğer özelliklerle birlikte kullanıcıların son etkinlikleri izlemelerine olanak tanıyan bir haber akışı sağlar. ner ve Takip et butonları, akranlarla daha fazla etkileşimi teşvik etmek ve projeleri ve yayınları vurgulamak için kullanılabilir. Kullanıcılar ayrıca, hem araştırma soruları sorarak hem de uzmanlıklarını paylaşarak Sorular tartışma dizilerine katılarak aktif olarak dahil olabilirler (Manca, 2018, s. 4). Ayrıca, ResearchGate kendi özel metriklerini önerir: RG Puanı, RG Erişimi ve h-indeksi. ResearchGate'a göre, RG Puanı platformda paylaşılan araştırma ıktıları, diğer üyelerle etkileşimler ve kullanıcının kendi meslektaşları ile ilişkisi gibi faktörleri içerir (Kraker ve Lex, 2015). ResearchGate, kullanıcılara kendi çalışmalarına ait bibliyografik referansları paylaşma seçeneği sunar. Platform tam metinleri eklemeleri için üyelere talepte bulunur ve kullanıcının tam metnini eklemediği yayın sayısını belirtir ve tam metinlerin paylaşımının kendi çalışmalarının

görünürlüğünü artırma ve kişisel değerlendirmeyi artırma avantajlarını vurgular (Manca, 2017, s. 27).

3.5.2. Academia.edu

Academia.edu, 2008 yılında Richard Price tarafından kurulan bir Akademik sosyal ağ hizmetidir. Platformda 52 milyon hesap bulunmaktadır (Kramer & Bosman, 2016). Her ay Academia.edu'yu ziyaret eden 65 milyonun üzerinde ziyaretçisi bulunmaktadır. Price çalışmasında dünyada yaklaşık 17 milyon akademisyenin bulunduğunu belirtmektedir. Akademisyenlerin yaklaşık olarak bir kısmı her ay Academia'yı ziyaret etmektedir, ancak Academia.edu'nun aylık ziyaretçilerinin yaklaşık %85'i akademisyen değildir (Price, 2020, s. 5). Kullanıcıların etkileşimlerini teşvik etmek ve yeni bağlantılar kurmalarını sağlamak için teknoloji bileşeni, ResearchGate'e benzer bir şekilde tasarlanmıştır. Academia.edu, çoğunlukla Sosyal Bilimler, Sanat ve Beşeri Bilimler'e yönelik bir akademik sosyal ağıdır. Academia.edu, ASA'lar tarafından sağlanan tüm standart hizmetleri sunar, ancak bazı bilgilere yalnızca ücretli sürümünde erişilebilir (Boudry, 2020, s.5).

Academia.edu, akademisyenlerin kendi alanlarında ve genel olarak güncel kalmak, topluluklar oluşturmak için oluşturulan ve tasarlanan başka bir ASA'dır. Araştırmalarının etkisini "derin analitikler" ile izlemeye yardımcı olur. Site, ağ oluşturma, atıfları listeleme ve dosya paylaşımı için profesyonel bir ortam oluşturmayı amaçlamaktadır (Asmi ve Margam, 2018, s. 92-93).

Academia.edu'nun Ana Sayfası, kullanıcılara yeni yüklemeler, yer işaretli yayınlar, kullanıcı eylemleri ve kişinin bağlantılarının önerdiği yayınlar hakkında güncelleyen sürekli bir haber akışı sağlar. Ana Sayfa ayrıca, benzer araştırma ilgi alanlarına dayanarak bağlantıyı artırmak için Önerilen Oturumlar ve Önerilen Akademisyenler gibi işlevler içerir. Ayrıca, Academia.edu üyeleri, diğerlerini Academia.edu'ya

katılmaya davet etmek için platformun otomatik davet sistemi kullanabilirler (Manca, 2017, s. 29).

Kullanım bileşeni açısından, Academia.edu kullanıcılarına, meslektaşlarının ve iş arkadaşlarının makalelere genel yorumlar bırakabileceği özel bir sayfa oluşturma imkanı sunan Sessions adında benzersiz bir özellik sunmaktadır. İzin seviyeleri, katkıda bulunanın karşılıklı bir takipçi olup olmadığına veya yazarın bağlantı ağının dışında olup olmadığına bağlıdır. Dil konusunda sınırlamalar da uygulanır, zira yalnızca İngilizce diline izin verilmektedir (Manca, 2017, s. 29).

Ana sayfa kullanıcıları yeni yüklemeler, yer işaretlenmiş yayınlar ve farklı kullanıcı eylemleri hakkında güncellemeler sağlayan sürekli bir haber akışı sunar. Ana sayfa ayrıca, Benzer araştırma ilgi alanlarına dayanarak kullanıcının bağlantısını artırmak için Önerilen Oturumlar ve Önerilen Akademisyenler gibi işlevleri içerir. Ayrıca, Academia.edu, kullanıcıların belirli makalelere veya satır özel notları bırakabileceği özel bir sayfa oluşturmalarına izin veren "Oturumlar" adlı bir özellik sunar. Site; makaleler, kitaplar, kitap bölümleri ve taslaklar, ayrıca konferans sunumları ve öğretim materyalleri de dahil olmak üzere çeşitli türde bilimsel çıktıların paylaşılmasını teşvik eder (Manca, 2018, s. 4). Son olarak, içerik düzeyinde, Academia.edu, makaleler, kitaplar, kitap bölümleri, taslaklar, aynı zamanda konferans sunumları ve öğretim materyalleri de dahil olmak üzere çeşitli türlerde bilimsel ürünlerin yayınlanmasını sağlar.

3.5.3. Google Scholar Citations (GSC)

Google Scholar (Google Akademik), 2004 yılında piyasaya sürülmüştür ve akademik literatürü taramak için özellikle kullanılan bir arama motoru haline gelmiştir (Butler, 2011). Google Scholar Citations (Google Akademik Atıflar) ise bir araştırmacının yayınlarına yapılan atıfları izlemesine ve analiz etmesine olanak tanıyan bir özellik olarak 2011 yılında başlatılmıştır. Bu araç, araştırmacıların çalışmalarının

etkisini ve popülerliğini ölçmelerine yardımcı olur. Yani, aslında Google Scholar Citations, Google Scholar'ın bir parçası olarak başlatılan bir özelliktir (Işık, 2021, s. 245).

Bornmann ve diğerleri (2016, 2779) tarafından belirtildiğine göre, Google Scholar, insan bilimleri ve sosyal bilimler alanında uygulandığında WoS ve Scopus'un "temel kısıtlamaları" nedeniyle alternatif veya tamamlayıcı olarak önerilmiştir. Thelwall ve Kousha (2017), Google Scholar'ın, şu anda WoS veya Scopus tarafından yeterince kapsanmayan ülkelerde ve dillerdeki bilimsel yayınların değerlendirilmesinde önemli bir rol oynayabileceğini belirtmektedir.

Google Scholar, çeşitli formatlarda ve disiplinlerdeki bilimsel literatürün meta verisini indeksleyen, ücretsiz erişilebilir, web tabanlı bir hizmettir (Ali ve Richardson, 2019, s. 395). Bu araç, bir araştırmacının Google Scholar veritabanındaki tüm makalelerini gösteren kişisel bir profil oluşturmaya olanak tanır (Butler, 2011). Profil ayrıca, bu makalelerin zaman içinde aldığı atıf sayılarını gösteren grafikler ve popüler h-indek gibi diğer atıf metriklerini de içerir (Google Scholar, 2014).

Google Scholar, üç kategoriye ayrılan atıf metrikleri için istatistikler sağlar: atıflar, h-indek ve i10-indek. "Atıflar", bir araştırmacının profiline bağlı olan tüm yayınlar için alınan toplam atıf sayısını temsil eder. h-indek, Hirsch'in (2005, 16569) çalışmasına dayanmaktadır. "h-indeks, bir araştırmacının bilimsel üretkenliğini ve bu üretkenliğin akademik dünyadaki etkisini ölçen bir bibliyometrik göstergedir. h-indeksi, bir araştırmacının en az h atıf alan h sayıda yayına sahip olmasını ifade eder. i10-indeksi ise en az on atıf alan yayınların sayısıdır; bu metrik Google Scholar'a özgüdür (Ali ve Richardson, 2019, s. 395).

4. BÖLÜM

ARAP ÜNİVERSİTELERİNDEKİ KÜTÜPHANECİLİK VE BİLGİ BİLİMİ BÖLÜMÜ AKADEMİK PERSONELİNİN AKADEMİK SOSYAL AĞLARDAKİ PROFİLLERİNİN İNCELENMESİ

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın örneklemini oluşturan beş Arap ülkesinin üniversitelerindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü'nde görev yapan akademik personelin, akademik sosyal ağlardaki durumu incelenmiştir. Arap dünyasında Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi alanında çalışan akademisyenlerin sosyal ağlardaki etkinlikleri ve bu ağların mesleki gelişim üzerindeki etkileri analiz edilmiştir.

4.1. Arap Üniversitelerindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerindeki Akademik Personele Ait Veriler

Araştırma kapsamında incelenen 5 Arap ülkesinde (Birleşik Arap Emirlikleri, Mısır, Suudi Arabistan, Umman ve Sudan) bulunan üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki ⁴akademik personelin dağılımı incelendiğinde, ülkelere göre farklı durumlar görülmektedir. Bazı Arap ülkeleri, bu alanda güçlü bir akademik varlığa sahipken, diğerleri farklı bir durumda olabilmektedir. Mısır ve Suudi Arabistan gibi ülkeler, yüksek sayıda öğretim üyesi (özellikle profesör unvanına sahip öğretim üyeleri olmak üzere) sayısı ile öne çıkmaktadır. Bu ülkelerdeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümleri, genellikle fazla akademisyen sayısına sahiptir, bu da bu alanlarda eğitim ve araştırma faaliyetlerinin çeşitliliğini ve derinliğini yansıtır. (Tablo 3)

⁴ Tezde üniversitelerdeki bölümlerden bahsedilirken “Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi” şeklindeki kullanım tercih edilmiştir. Böylece bölüm isimlerinin tek biçim olması sağlanmıştır. Araştırma kapsamında incelenen üniversitelerde “Bilgi Yönetimi”, “Kütüphanecilik ve Belge Yönetimi”, “Bilgi Bilimleri”, “Kütüphanecilik, Arşivcilik ve Bilgi Bilimleri” vb. bölüm adlarının olduğu tespit edilmiştir (bkz. Tablo 2).

Tablo 3. 5 Arap Ülkesindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Ait Web Adresi ve Akademisyen Sayısı Verileri

Ülke	Üniversite Adı	Bölüm Adı	URL	Akademisyen Sayısı
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimleri	https://alwasl.ac.ae	3
Toplam				3
Sudan	Khartoum Üniversitesi	Belge ve Kütüphanecilik Bilimi	https://lisuofkh2011.blogspot.com	12
	Omdurman Islamic Üniversitesi	Kütüphanecilik ve Belge Bilimi	https://oiu.edu.sd/site/staff	15
	Bahri Üniversitesi	Belge ve Kütüphanecilik Bilimi	https://bahri.edu.sd/	8
	International University of Africa	Belge ve Kütüphanecilik Bilimi	https://www.iaa.edu.sd/	9
	Neelain Üniversitesi	Belge ve Kütüphanecilik Bilimi	https://www.neelain.edu.sd/	16
Toplam				60
Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	Bilgi Bilimi	https://art.kau.edu	42
	King Saud Üniversitesi	Bilgi Bilimi	https://chss.ksu.edu.sa/ar/conten	39
	Umm Al Qura Üniversitesi	Bilgi Bilimi	https://uqu.edu.sa/en	30
	AL Imam Mohammed	Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi	https://imamu.edu.sa/en/Pages/de	57

	bin Saud Islamc Üniversitesi		fault.aspx	
	Imam Abdul Rahman Faisal Üniversitesi	Bilgi Bilimi	https://www.iau.edu.sa/ar	33
Toplam				201
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	Bilgi Çalışmaları	https://www.squ.edu.om/art/Departments/Information-Studies-Department/Department-staff	13
Toplam				13
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimleri	https://www.asu.edu.eg/ar	17
	Al Azhar Üniversitesi	Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimleri	https://main.azharegypt.edu	15
	Alexandria Üniversitesi	Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimleri	https://staff.alexu.edu.eg/sites.php/blogs	37
	Al-manoufia Üniversitesi	Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimleri	https://www.menofia.edu.eg/StaffPage/a	46
	Assiut Üniversitesi	Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimleri	https://www.aun.edu.eg/main/	18
	Cairo Üniversitesi	Kütüphanecilik , Arşivcilik ve Bilgi Bilimleri	http://arts.cu.edu.eg/professor.aspx?deptid=78	73
	Helwan	Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi	http://arts.helwan.edu.eg/?page_i	33

Üniversitesi		d=1062		
Mansoura Üniversitesi	Kütüphanecilik, Bilgi ve Belge Bilimleri	https://artsfac.mans.edu.eg		16
Minia Üniversitesi	Kütüphanecilik, Bilgi ve Belge Bilimi	https://www.minia.edu.eg/Minia/home.aspx		14
Beni Suef Üniversitesi	Bilgi Bilimi	https://www.bsu.edu.eg/profsites.aspx		37
Fayoum Üniversitesi	Bilgi Bilimleri	https://www.fayoum.edu.eg/Art		12
Toplam				318
TOPLAM				595

Tablo 3'teki verilere dayanarak, Mısır, Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinde aktif olarak görev yapan akademik kadro açısından Arap ülkeleri arasında önde gelen bir konumda yer almakta olup, Bu alanda öne çıkan başlıca üniversiteler arasında Ain-Shams Üniversitesi, Al Azhar Üniversitesi, Alexandria Üniversitesi, Al-Manoufia Üniversitesi, Assiut Üniversitesi, Cairo Üniversitesi, Helwan Üniversitesi, Mansoura Üniversitesi, Minia Üniversitesi, Beni Suef Üniversitesi ve Fayoum Üniversitesi bulunmaktadır. Tablo 3'te belirtilen verilere göre, Mısır, bu alanda diğer Arap ülkelerine kıyasla daha fazla üniversite bölümüne sahiptir ve aynı zamanda en yüksek akademik personel sayısına sahiptir; toplamda 318 akademisyen bulunmaktadır. Mısır'ın bu alandaki lider konumu, uzun bir geçmişe dayanan belgeleme ve bilgi koruma geleneğine dayanmaktadır. Ayrıca, ülkedeki yüksek öğrenim kurumlarının ve araştırma merkezlerinin bu alandaki güçlü varlığı, bilgi üretimi ve yayılmasında etkili bir rol oynamaktadır.

Tablo 4. Üniversitelerde Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerindeki Akademisyenlerin Dağılımı

Ülke	Üniversite Adı	Doç.Dr.	Prof.Dr.	Öğr.Gör.	Dr.Öğr. Üyesi	Arş. Gör.	Akademisyen Sayısı
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	1	2	0	0	0	3
Toplam							3
Sudan	Khartoum Üniversitesi	3	4	3	1	1	12
	Omdurman Islamic Üniversitesi	3	4	4	4	0	15
	Bahri Üniversitesi	0	0	2	6	0	8
	International University of Africa	1	6	0	2	0	9
	Neelain Üniversitesi	2	6	2	5	1	16
Toplam							60
Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	2	36	1	3	0	42
	King Saud Üniversitesi	19	16	2	2	0	39
	Umm Al Qura Üniversitesi	9	16	0	5	0	30
	AL Imam Mohammed bin Saud Islami Üniversitesi	20	12	6	7	12	57
	Imam Abdul	4	12	10	7	0	33

	Rahman bin Faisal Üniversitesi						
Toplam							201
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	6	3	1	2	1	13
Toplam							13
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	3	6	0	4	4	17
	Al Azhar Üniversitesi	4	6	2	2	1	15
	Alexandria Üniversitesi	6	13	4	9	5	37
	Al-manoufia Üniversitesi	10	13	7	7	9	46
	Assiut Üniversitesi	4	9	1	3	1	18
	Cairo Üniversitesi	18	15	8	18	14	73
	Helvan Üniversitesi	8	12	3	5	5	33
	Mansoura Üniversitesi	6	7	1	2	0	16
	Minia Üniversitesi	1	7	2	3	1	14
	Beni Suef Üniversitesi	11	15	2	4	5	37
	Fayoum Üniversitesi	4	6	0	2	0	12
Toplam							318
TOPLAM							595

Suudi Arabistan'ın, Arap ülkelerinde Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümünde akademisyen sayısı açısından ikinci sırada yer aldığı gözlenmektedir. Tablo 4'te belirtilen verilere göre, Suudi Arabistan, bu alanda beş üniversite bölümüne ve aynı zamanda yüksek akademisyen sayısına sahiptir; toplamda 201 akademisyen bulunmaktadır. Suudi Arabistan'ın Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimleri alanına verdiği önemi göz önüne alarak, örneğin, King Abdulaziz Üniversitesi'nde Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümünün 1973 yılında kurulduğu görülmektedir. Ülkedeki yüksek öğrenim kurumlarının ve özellikle belirli üniversitelerin bu alandaki bölümlerinin bulunması, Suudi Arabistan'ın Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi alanında ilerlemesine katkı sağlamıştır. Ayrıca, özel kütüphane derneklerinin artması ve çeşitli veri tabanlarının bulunması, ülkedeki bilgi üretimi ve araştırmaların desteklenmesine yönelik çabaların bir göstergesidir.

Birleşik Arap Emirlikleri, Umman ve Sudan, kütüphanecilik alanında diğer ülkelerle karşılaştırıldığında daha az sayıda akademisyene sahiptir. Sudan, nispeten küçük bir nüfusa sahip olmasına rağmen, 60 akademisyen ile sınırlı bir katkı sağlamaktadır (Tablo 4).

Genel olarak, Mısır ve Suudi Arabistan gibi Arap ülkelerinin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi alanında güçlü bir akademik varlığa sahip olduğu ve bu alanda önemli sayıda akademisyen kitlesine sahip olduğu gözlemlenmektedir. Dolayısıyla, bu ülkelerin bilgi yönetimi ve bilgi erişim gibi önemli konularda ileri düzeyde çalışmalar yapma ve Arap dünyasındaki bilgi altyapısının gelişimi için önemli bir rol oynama potansiyeline sahip oldukları dile getirilebilir.

4.2. Arap Üniversitelerindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerindeki Akademik Personelin Cinsiyete Göre Dağılımı

Tablo5'teki mevcut verilere dayanarak, Mısır'ın Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi alanında Arap ülkeleri arasında kadın araştırmacı sayısı bakımından birinci sırayı aldığı

tespit edilmiştir. Mısır'da Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi alanında toplam 11 üniversitede bölüm bulunmaktadır, toplamda 318 araştırmacı mevcuttur ve bunların içinde 195 kadın araştırmacı ve 123 erkek araştırmacı bulunmaktadır. Bu istatistikler Mısır'ın Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi alanında Arap ülkeleri arasında kadın araştırmacıların sayısı bakımından da önde olduğunu göstermektedir. Mısır'daki bu durum, ülkedeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi alanında kadınların katılımının teşvik edilmesi ve desteklenmesinin bir sonucu olabilir.

Tablo 5. Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü Öğretim Üyelerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Ülke	Üniversite Adı	Cinsiyet		Toplam
		Erkek	Kadın	
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	3	0	3
Toplam		3	0	3
Sudan	Khartoum Üniversitesi	7	5	12
	Omdurman Islamic Üniversitesi	7	8	15
	Bahri Üniversitesi	3	5	8
	International University of Africa	7	2	9
	Neelain Üniversitesi	4	12	16
Toplam		28	32	60
Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	25	17	42
	King Saud Üniversitesi	27	12	39
	Umm Al Qura Üniversitesi	20	10	30
	AL Imam Mohammed bin Saud Islamic Üniversitesi	35	22	57

	Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi	6	27	33
Toplam		113	88	201
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	10	3	13
Toplam		10	3	13
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	9	8	17
	Al Azhar Üniversitesi	12	3	15
	Alexandria Üniversitesi	2	35	37
	Al-manoufia Üniversitesi	20	26	46
	Assiut Üniversitesi	11	7	18
	Cairo Üniversitesi	24	49	73
	Helvan Üniversitesi	10	23	33
	Mansoura Üniversitesi	9	7	16
	Minia Üniversitesi	11	3	14
	Beni Suef Üniversitesi	13	24	37
	Fayoum Üniversitesi	2	10	12
Toplam		123	195	318
TOPLAM		277	318	595

Tablo 5'te Suudi Arabistan'ın Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi alanında Arap ülkeleri arasında kadın araştırmacı sayısı bakımından ikinci sırada olduğunu söylenebilir. Suudi Arabistan'da, Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi alanında toplam 5 üniversitede bölüm bulunmaktadır, toplamda 201 araştırmacı mevcuttur ve bunların içinde 88 kadın akademisyen ve 113 erkek akademisyen bulunmaktadır. Ayrıca, Suudi

Arabistan'da, erkek araştırmacı sayısının kadın araştırmacı sayısını aştığını da gözlemlenmektedir. Ancak, Suudi Arabistan'ın Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi alanında Arap ülkeleri arasında kadın araştırmacılar açısından ikinci sırada olduğu görölmektedir. Ancak, erkek ve kadın araştırmacılar arasındaki farkın göz önüne alınması, bu alanda kadın katılımını artırmak için daha fazla çaba gerektiğini söylenebilir.

Birleşik Arap Emirlikleri, Umman ve Sudan'da, araştırmacıların sayısı azdır. Örneğin, Birleşik Arap Emirlikleri'ndeki Al Wasl Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi alanında sadece 3 erkek akademiye bulunmakta ve hiç kadın akademiye bulunmamaktadır. Umman'daki Sultan Qaboos Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi alanında toplam 13 akademiye bulunmaktadır, bunlardan 3'ü kadın ve 10'u erkektir. Bu sayılar, Mısır ve Suudi Arabistan gibi diğer Arap ülkeleriyle karşılaştırıldığında akademisyen sayısı oldukça düşüktür.

Ayrıca, Tablo 5'te sunulan verilere göre, Sudan'da Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi alanında toplam 60 akademiye bulunmaktadır, bunlardan 32'si kadın ve 28'i erkektir. Bu sayı, Sudan'ın mevcut savaş ve ekonomik durgunluk gibi zorlu koşullarına rağmen kabul edilebilir bir düzeydedir.

4.3. Arap Dünyasındaki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerinde Akademik Sosyal Ağların Kullanım Durumu

Arap dünyasında akademik sosyal ağların kullanımı giderek artmaktadır. Arap ülkelerindeki araştırmacılar, akademik platformlarda giderek daha fazla varlık göstermektedir, Bu akademik sosyal ağlar bilgi paylaşımını kolaylaştırırken, aynı zamanda akademik işbirliğini teşvik etmektedir; Mısır ve Suudi Arabistan gibi ve diğer bazı Arap ülkelerinde, araştırmacılar ve akademisyenler, kendi uzmanlık alanlarında etkileşime geçerek yeni fikirler geliştirmekte ve bilgiyi daha geniş bir kitleye

ulaştırmaktadır. Araştırmacılar, bu platformlarda kendi çalışmalarını tanıtırken, aynı zamanda diğer akademisyenlerle iletişim kurarak yeni işbirlikleri fırsatları bulmaktadır.

Genel literatür değerlendirildiğinde, ResearchGate ve Academia.edu, en popüler akademik sosyal ağ hizmetleri olarak kabul edilmektedir (Manca, 2017, s.20). Her bir platformaraştırmacılar ve akademisyenler için bilimsel araştırmaları ve makaleleri paylaşma ve alanlarındaki meslektaşlarıyla iletişim kurma hizmetleri sunar. Araştırmacılar çalışmalarını yayınlamak, diğer araştırmaları aramak ve platformları aracılığıyla araştırmacı meslektaşlarıyla iletişim kurmak için bu platformları kullanabilirler.

Araştırmanın bulguları ResearchGate, Google Scholar ve Academia.edu'nun Arap ülkelerinde yaygın olarak kullanılan ASA'lar olarak öne çıktığını göstermektedir. Ayrıca, akademisyenlerin ASA'lar konusunda farkındalığının olduğu ve bu platformları kullanma eğiliminde oldukları da tespit edilmiştir. Birleşik Arap Emirlikleri-Dubai, Sudan, Suudi Arabistan, Umman ve Mısır olmak üzere beş Arap ülkesinin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinde çalışmakta olan 595 akademisyen bulunmaktadır. Bunlardan 252 akademisyenin, GSC, Academia.edu ve RG profillerinin ulaşılmıştır (bkz. Tablo 6 ve Tablo 7).

Tablo 6. Ükelere Göre ASA Kullanımı

Ülke	Akademisyenler	Ükelere Göre ASA Kullanımı		
	Toplam	Dağılımı		
		GSC	Academia.edu	RG
Dubai	3	0	1	1
Sudan	60	11	10	6
Suudi Arabistan	201	22	29	29
Umman	13	7	5	12

Mısır	318	17	55	47
Toplam	595	57	100	95
Toplam	595		252	

Tablo 7. Üniversitelere Göre ASA Kullanımı

Ülke	Üniversite Adı	Toplam Üye	Çalışma Örneği		
			GSC	Academia.edu	RG
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	3	0	1	1
Sudan	Khartoum Üniversitesi	12	5	6	3
	Omdurman İslamic Üniversitesi	15	1	3	2
	Bahri Üniversitesi	8	1	1	0
	International University of Africa	9	2	0	0
	Neelain Üniversitesi	16	2	0	1
Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	42	1	10	8
	King Saud Üniversitesi	39	1	5	0
	Umm Al Qura Üniversitesi	30	5	8	6
	AL Imam Mohammed bin Saud Islami Üniversitesi	57	4	4	6
	Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi	33	11	2	9
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	13	7	5	12
Mısır	Ain-Shams	17	2	6	4

Üniversitesi				
Al Azhar Üniversitesi	15	5	7	6
Alexandria Üniversitesi	37	1	3	6
Al-manoufia Üniversitesi	46	4	5	2
Assiut Üniversitesi	18	1	2	2
Cairo Üniversitesi	73	0	16	9
Helvan Üniversitesi	33	1	7	15
Mansoura Üniversitesi	16	1	1	2
Minia Üniversitesi	14	1	6	1
Beni Suf Üniversitesi	37	1	2	0
Fayoum Üniversitesi	12	0	0	0

Tablo 6 ve 7'deki mevcut verilere dayanarak, Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinde çalışan 595 akademisyenden 57 akademisyenin Google Scholar Citations (GSC) ve 95 akademisyenin ResearchGate (RG) ve 100 akademisyenin Academia.edu'da profilinin olduğu tespit edilmiştir. Ancak analizler Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi akademisyenlerinin araştırma kapsamındaki bu platformları önemli oranda kullandıklarını ve ResearchGate(RG)'yi ve Academia.edu daha fazla tercih ettiklerini göstermektedir.

4.4.ResearchGate (RG)

RG platformundan toplanan bibliyometrik göstergeler; yayın sayısı, atıf sayısı, h-indeks ve proje sayılarıdır. RG platformundan toplanan altmetrik göstergeler ise; takipçiler, takip edilenler, katkıda bulunan yazarlar, sorular-yanıtlar, okunma sayısı, Toplam Araştırma İlgi ve öneriler şeklindedir.

4.4.1. ResearchGate (RG) Bibliyometrik

4.4.1.1. ResearchGate (RG) Yayın Sayısı

ResearchGate (RG) platformunda, Arap ülkelerindeki üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki öğretim üyelerinin profillerinden manuel olarak toplanan verilere ve Tablo 8'de gösterilen ResearchGate (RG) platformunda bu bölümlerdeki öğretim üyelerinin yayın sayılarına ilişkin mevcut sonuçlara dayanarak, Umman'daki Sultan Qaboos Üniversitesi'nin ResearchGate (RG) platformunda 429 yayına sahip olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 8. Üniversitelere Göre Rg Yayın Sayısı

Ülke	Üniversite Adı	RG Yayın Sayısı	Toplam Üye	Akademisyen başına düşen yayın sayısı
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	0	3	0
Sudan	Khartoum Üniversitesi	39	12	3,2
	Omdurman Islamic Üniversitesi	0	15	0
	Bahri Üniversitesi	0	8	0
	International University of Africa	4	9	0,5
	Neelain Üniversitesi	31	16	1,9
Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	112	42	2,6
	King Saud Üniversitesi	0	39	0
	Umm Al Qura Üniversitesi	56	30	1,8
	AL Imam Mohammed bin Saud Islamic	124	57	2,8

	Üniversitesi				
	Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi	30	33	0,9	
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	429	13	33	
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	62	17	3,6	
	Al-Azhar Üniversitesi	30	15	2	
	Alexandria Üniversitesi	19	37	0,5	
	Al-manoufia Üniversitesi	3	46	0,6	
	Assiut Üniversitesi	4	18	0,2	
	Cairo Üniversitesi	32	73	0,4	
	Helvan Üniversitesi	65	33	1,9	
	Mansoura Üniversitesi	44	16	2,7	
	Minia Üniversitesi	5	14	0,3	
	Beni Suef Üniversitesi	0	37	0	
	Fayoum Üniversitesi	0	12	0	

Suudi Arabistan'da Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki yayın sayısı oldukça yüksektir. AL Imam Mohammed Bin Suud İslam Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümünde, 124 yayınla diğer Arap ülkelerine kıyasla büyük bir orana sahiptir. Örneğin, Umm Al-Qura Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümünde 56, Imam Abdulrahman Bin Faisal Üniversitesinde 30, King Abdulaziz Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümünde ise akademiayenler tarafından 112 yayın kaydedilmiştir. Bu sayılar, Suudi Arabistan'daki yoğun araştırma

faaliyetlerinin ve araştırmaya yönelik kurumsal desteğin yanı sıra, ResearchGate (RG) platformuna duyulan yüksek güvenin bir göstergesi olabilir.

Mısır'da üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümleri arasındaki yayın sayıları farklılıklar göstermektedir. Ain Shams Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü öğretim üyelerinin 62 yayını RG'de yer almaktadır ve akademisyen başına 3,6 yayın düşmektedir. Dolayısıyla, RG platformunda Ain Shams Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü en yüksek yayın oranına sahiptir. Mansoura Üniversitesi Kütüphane ve Bilgi Bilimi Bölümü öğretim üyelerinin 65 yayını vardır ve akademisyen başına 2,7 yayın düşmektedir. Al-Azhar Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü öğretim üyelerinin ise 30 yayını bulunmaktadır ve akademisyen başına 2 yayın düşmektedir. Helwan Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü RG yayın sayılarına bakıldığında ise 65 yayın bulunmakta ve akademisyen başına 1,9 yayın düşmektedir.

Sudan'da Khartoum Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, öğretim üyelerinin 39 yayını ile öne çıkmaktadır ve bu, öğretim üyelerinin sadece 31 yayını olan Neelain Üniversitesi gibi diğer Sudan üniversitelerini geride bırakmaktadır. Bu üstünlük, Khartoum Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü'ndeki öğretim üyeleri ve araştırmacıların yoğun akademik faaliyetlerinin yanı sıra, araştırmalarını yayınlamak ve bilim camiasıyla paylaşmak için ResearchGate (RG) platformunu kapsamlı bir şekilde kullanmalarıyla açıklanabilir (Tablo 8).

Bu kısımda araştırma kapsamındaki ülkelerdeki akademisyenlerin ResearchGate (RG) platformuna yükledikleri toplam yayın sayıları ve bunların yüzdelik dağılımları yer almaktadır.

Tablo 9. RG Yayın Yüzdelik Oran

Ülke	RG Yayın Sayısı	RG Yayın yüzdelik oran
------	-----------------	------------------------

Dubai	0	0%
Sudan	74	6.8%
Suudi Arabistan	322	29.6%
Umman	429	39.4%
Mısır	264	24.2%
Toplam	1.089	100%

Umman, %39,4 ile RG yayın sayısında lider konumdadır ve bu durum Kütüphanecilik ve Bilgi Bilim alanında diğer Arap ülkeleri ile karşılaştırıldığında ASA'lara katılımın yüksek olduğunu ve açık erişime ve işbirliğine yatkınlığın göstermektedir. Suudi Arabistan, %29,6 oranla ikinci sırada yer almakta ve platformdaki etkinliğini vurgulamaktadır. Mısır, %24,2 ile dikkate değer bir katkı sağlamaktadır ancak daha yüksek bir potansiyele sahip olduğu değerlendirilmektedir (Tablo 9).

4.4.1.2. ResearchGate (RG) Atıf Sayısı

Arap ülkelerindeki üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümündeki öğretim üyelerinin profillerinden manuel olarak toplanan verilere ve bu bölümlerdeki öğretim üyelerinin ResearchGate (RG) platformunda atıf sayılarına ilişkin mevcut sonuçlara dayanarak Umman'daki Sultan Qaboos Üniversitesi'nin, Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümünde en yüksek atıf oranına sahip öğretim üyeleri için 1.471 atıfla listenin başında yer aldığını belirtmek mümkündür. Sultan Qaboos Üniversitesi'nin, Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümünde akademisyen başına düşen atıf sayısı 113'tür.

Tablo 10. Üniversitelere Göre RG Atıf Sayıları

Ülke	Üniversite Adı	RG Atıf Sayısı	Toplam Üye	Akademisyen başına düşen atıf sayısı
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	0	3	0
Sudan	Khartoum Üniversitesi	106	12	8,8
	Omdurman Islamic Üniversitesi	51	15	3,4
	Bahri Üniversitesi	0	8	0
	International University of Africa	0	9	0
	Neelain Üniversitesi	3	16	0,1
Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	848	42	20
	King Saud Üniversitesi	0	39	0
	Umm Al Qura Üniversitesi	412	30	13,7
	AL Imam Mohammed bin Saud Islamic Üniversitesi	348	57	6,1
	Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi	6	33	0.1
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	1.471	13	113
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	68	17	4
	Al Azhar Üniversitesi	168	15	11,2
	Alexandria Üniversitesi	0	37	0
	Al-manoufia Üniversitesi	0	46	0
	Assiut Üniversitesi	0	18	0
	Cairo Üniversitesi	0	73	0
	Helvan Üniversitesi	253	33	7,6
	Mansoura Üniversitesi	743	16	46,4

Minia Üniversitesi	0	14	0
Beni Suef Üniversitesi	0	37	0
Fayoum Üniversitesi	0	12	0

Suudi Arabistan'da da Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümünde atıf sayıları oldukça yüksektir. Örneğin, King Abdulaziz Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümü 848 atıf ve akademisyen başına düşen 20 atıf ortalaması ile Sudan ve Mısır gibi diğer Arap ülkeleriyle kıyaslandığında önemli bir yüzdeye sahiptir. Umm Al-Qura Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü 412 atıf, AL Imam Mohammed Bin Saud Islamic Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü ise akademisyenler için 348 atıf kaydetmiştir.

Bazı Suudi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinde yüksek atıf sayıları, araştırmacılar için finansal ve kurumsal desteğin yanı sıra uluslararası akademik kurumlarla işbirliğini geliştirmeyi de içeren yükseköğretimin kalitesini artırmaya ve uluslararası yayınları teşvik etmeye yönelik ulusal odaklanmanın bir sonucu olabilir.

Mısır'da atıf sayıları, üniversitelerde Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümleri arasında büyük farklılıklar göstermektedir. Örneğin, Al-Azhar Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenleri için 168 atıf, Mansoura Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenleri için 743 atıf, ve Helvan Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenleri için 253 atıf, Ain Shams Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü ise akademisyenleri için sadece 68 atıf sayısına sahiptir. Bu değerler, bölümler arasında araştırma faaliyeti düzeyindeki ve araştırmaları yaymak için dijital platformların kullanımındaki farklılıkları yansıtmaktadır. Mısır'da Bölümler arasındaki büyük farklılıklar, araştırma altyapısı ile finansal ve kurumsal destek arasındaki farklılıklardan kaynaklanıyor olabilir; daha iyi kaynaklara ve araştırma için daha fazla finansmana sahip olan Bölümler daha yüksek atıf sayıları göstermektedir.

Sudan’da Khartoum Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenleri için 106 atıfla öne çıkmakta ve akademisyenleri için sadece 51 atıfı olan Omdurman İslamc Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, gibi diğer Sudan üniversitelerini geride bırakmaktadır (Tablo 10).

Tablo 11’de araştırmacıların ülkeler bazında ResearchGate (RG) platformunda aldıkları toplam atıf sayıları ve bunların yüzdelik oranları verilmiştir.

Tablo 11. ResearchGate (RG) Atıf Sayısı ve Yüzdelik Oranlar

Ülke	RG Atıf Sayısı	Yüzdelik Oran
Dubai	0	0%
Sudan	160	3,5%
Suudi Arabistan	1.614	36,1%
Umman	1.471	32,9%
Mısır	1.232	27,5%
Toplam	4.477	100%

Tablo 11’de izleneceği üzere yayın sayısında, %29.6 oranla ikinci sırada yer alan Suudi Arabistan, %36.1 ile en yüksek RG atıf oranına sahiptir ve ve Arap dünyasındaki akademik faaliyetlerde önemli konumunu vurgulamaktadır.

4.4.1.3. ResearchGate (RG) h-indeksi

ResearchGate (RG) platformundaki Arap ülkelerindeki üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki akademisyenlerin h-indeksi verilerine dayanarak performansları analiz edilmeye çalışılmıştır. RG h-indeks verilerine bakıldığında Umman'daki Sultan Qaboos Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü h-indeksinin 60 olduğu görülmektedir. Bu bölüm, h-indeks değeri açısından

önemli bir farkla listenin başında yer almakta olup, bu durum yüksek düzeyde araştırma üretimini ve yayınlanan araştırmaların kalitesini yansıtmaktadır.

Suudi Arabistan'da King Abdulaziz Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümünde akademisyenlerin, RG platformundaki h-indeksi 25 temsil edilmektedir. King Abdulaziz Üniversitesi, araştırma faaliyetleri açısından Suudi Arabistan'ın önde gelen üniversitelerinden biridir. Al Imam Mohammed bin Saud İslam Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümünde akademisyenlerinin, RG platformundaki h-indeksi 29 temsil edilmektedir. Bu bölüm, yüksek araştırma ve yayın üretkenliğine işaret eden büyük bir araştırma faaliyeti sergilemektedir. Umm Al-Qura Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümünd akademisyenlerinin, RG platformundaki h-indeksi 18 temsil edilmektedir. İmam Abdulrahman bin Faysal Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, RG platformundaki h-indeksi 1 temsil edilmektedir.

Sudan'da, Khartoum Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenlerinin profillerinden elde edilen veriler, RG h-indeksi 6 ve RG'de makul düzeyde bir araştırma faaliyeti göstermektedir. Omdurman İslamic Üniversitesi ve Neelain Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerinin her biri 1 RG h-indeksi göstermektedir. Bu durum, araştırma faaliyetlerinin sınırlı olduğunu ve araştırma altyapısı ve desteğinin güçlendirilmesi gerektiğini göstermektedir (Tablo 12).

Tablo 12. Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerinin Üniversitelere Göre RG h-indeksi

Ülke	Üniversite Adı	RG h - indeksi
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	0
Sudan	Khartoum Üniversitesi	6
	Omdurman Islamic Üniversitesi	1
	Bahri Üniversitesi	0
	International University of Africa	0

	Neelain Üniversitesi	1
Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	25
	King Saud Üniversitesi	0
	Umm Al Qura Üniversitesi	18
	AL Imam Mohammed bin Saud Islami Üniversitesi	29
	Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi	1
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	60
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	7
	Al Azhar Üniversitesi	5
	Alexandria Üniversitesi	0
	Al-manoufia Üniversitesi	0
	Assiut Üniversitesi	0
	Cairo Üniversitesi	0
	Helwan Üniversitesi	9
	Mansoura Üniversitesi	10
	Minia Üniversitesi	0
	Beni Suef Üniversitesi	0
	Fayoum Üniversitesi	0

Mısır'da, Ain Shams Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenlerinin profillerinden, RG h-indeksi 7 ve Al-Azhar Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü öğretim akademisyenlerinin profillerinden, RG h-indeksi 5 olarak tespit edilmiştir. Mansoura Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, RG h-indeksi 10 olup iyi bir araştırma kalitesi ve atıflardaki tutarlılık sayesinde bu alanda önde gelen Mısır üniversitelerinden biridir. Helwan Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü'nden elde edilen veriler, RG h-indeksi 9 ile yüksek atıf sayısı ve iyi düzeyde bir araştırma faaliyetine işaret edebilir (Tablo 12).

Ülkelerin RG üzerindeki h-indeks performansları ve yüzdelik oranları Tablo 13'te yer almaktadır.

Tablo 13. ResearchGate (RG) h-indeksi

Ülke	RG h-indeksi	RG h-indeksi	Yüzdelik Oran
Dubai	0	0%	
Sudan	8	4,7%	
Suudi Arabistan	73	42,4%	
Umman	60	34,9%	
Mısır	31	18%	
Toplam	172	100%	

Suudi Arabistan, atıf sayılarına paralel olarak %42,4 oranla en yüksek h-indeks değerine sahiptir. ülkenin platformda hem etki hem de görünürlük açısından lider olduğunu tespit edilmiştir. Umman, %34,9 ile ikinci sıradadır ve etkileyici bir akademik performans sergilemektedir. Mısır, %18 oranla orta seviyede bir h-indeks performansına sahiptir (Tablo 13).

4.4.1.4. ResearchGate Proje Sayıları

Tablo 14'te, Arap ülkelerindeki üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinde ResearchGate (RG) platformunda akademisyenlerin projelerinin sayısı belirtilmektedir. Khartoum Üniversitesi'nin Sudan'daki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinde en fazla araştırma projesine sahip olduğu görülmektedir. Bu üniversitede akademisyen başına düşen proje sayısı ortalaması 3,2'dir. Bu durum, RG verilerine göre bölümün araştırma kapasitesinin ve faaliyetlerinin güçlü olduğunu göstermektedir.

Tablo 14. Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerinin Üniversitelere Göre RG Proje Sayıları

Ülke	Üniversite Adı	Proje Sayısı	Toplam Üye	Akademisyen başına düşen proje sayısı
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	0	3	0
Sudan	Khartoum Üniversitesi	39	12	3,2
	Omdurman Islamic Üniversitesi	4	15	0,2
	Bahri Üniversitesi	0	8	0
	International University of Africa	0	9	0
	Neelain Üniversitesi	31	16	1,9
Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	116	42	2,7
	King Saud Üniversitesi	0	39	0
	Umm Al Qura Üniversitesi	56	30	1,8
	AL Imam Mohammed Saud Islamic Üniversitesi	54	57	0,9
	Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi	11	33	0,3
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	432	13	33,2
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	62	17	3,6
	Al Azhar Üniversitesi	25	15	1,6
	Alexandria Üniversitesi	18	37	0,4

Al-manoufia Üniversitesi	0	46	0
Assiut Üniversitesi	3	18	0,1
Cairo Üniversitesi	23	73	0,3
Helvan Üniversitesi	60	33	1,8
Mansoura Üniversitesi	44	16	2,7
Minia Üniversitesi	5	14	0,3
Beni Suef Üniversitesi	0	37	0
Fayoum Üniversitesi	0	12	0

Ayrıca, Neelain Üniversitesi'nin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümünün araştırma faaliyetleri açısından Khartoum Üniversitesi'nden sonra ikinci sırada olduğu, bu durum RG verilerine göre üniversitenin aktif bir araştırma ortamına sahip olduğunu göstermektedir. Tablo 14'te, İslam Üniversitesi'nin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümündeki proje sayısının düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 14'teki veriler, Suudi Arabistan'da King Abdulaziz Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü'ndeki akademisyenlerin RG üzerinde 116 proje ile en fazla sayıda projeye sahip olduğunu göstermektedir. Bu bölüm Suudi Arabistan'da en fazla sayıda projeye sahip olan bölümdür. Buna ek olarak, Umm Al-Qura Üniversitesi ve İmam Muhammed Bin Suud İslam Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümleri de çok sayıda projeye sahiptir. Ayrıca İmam Abdulrahman Bin Faysal Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümündeki araştırmacıların proje sayısının diğerlerine göre daha az olduğu görülmektedir. Cairo Üniversitesi, Ain Shams Üniversitesi ve Helwan Üniversitesi'nin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki proje sayıları Tablo 14'te gösterildiği gibi makul seviyelerdedir.

Sultan Qaboos Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümünün tüm bölümler arasında en fazla projeye sahip olduğu tespit edilmiştir. Bazı Suudi Arabistan

ve Mısır üniversitelerinin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinin yüksek proje sayılarına sahip olduğu ve RG verilerine göre araştırma faaliyetlerinde güçlü olduğu belirtilebilir (Tablo 14).

Ülkelerin RG platformuna ekledikleri projelerin sayıları ve yüzdelik oranları Tablo 15'te yer almaktadır.

Tablo 15. Ülkelere Göre ResearchGate (RG) Proje Sayısı ve Yüzdelik Dağılım

Ülke	RG Proje Sayısı	RG Proje	Yüzdelik Oran
Dubai	0	0%	
Sudan	74	7,5%	
Suudi Arabistan	237	24,1%	
Umman	432	43,9%	
Mısır	240	24,5%	
Toplam	983	100%	

Umman, %43,9 oranla platformda en fazla projeye sahip ülke olup, RG'nin etkin kullanımında liderdir. Mısır %24,5 ve Suudi Arabistan %24,1, proje üretimi açısından birbirine oldukça yakın oranlar sergileyerek ikinci ve üçüncü sırada yer almaktadır. Sudan, %7,5 oranla düşük seviyede bir proje katkısı sağlamaktadır ve platform kullanımını artırmak için daha fazla çabaya ihtiyaç duymaktadır (Tablo 15).

4.4.2. ResearchGate (RG) Altmetrik

4.4.2.1. ResearchGate (RG) Takipçiler

Tablo 16, BAE'deki Al Wasl Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümündeki RG platformunda akademisyenlerin takipçi sayısının çok az olduğunu göstermektedir, bu da araştırma faaliyetlerinin sınırlı olduğunu gösterebilir.

Tablo 16. Üniversitelere Göre RG Takipçi Sayısı

Ülke	Üniversite Adı	RG Takipçi sayısı	Toplam Üye	Akademisyen başına düşen takipçi sayısı
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	20	3	6,6
Sudan	Khartoum Üniversitesi	94	12	7,8
	Omdurman Islamic Üniversitesi	17	15	1,3
	Bahri Üniversitesi	0	8	0
	International University of Africa	0	9	0
	Neelain Üniversitesi	35	16	2,8
Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	462	42	11
	King Saud Üniversitesi	0	39	0
	Umm Al Qura Üniversitesi	270	30	9
	AL Imam Mohammed bin Saud Islamic Üniversitesi	357	57	6,2
	Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi	97	33	2,9
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	1.377	13	105,9
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	134	17	7,8
	Al Azhar Üniversitesi	155	15	10,3
	Alexandria Üniversitesi	125	37	3,3
	Al-manoufia Üniversitesi	11	46	0,2
	Assiut university	28	18	1,5
	Cairo Üniversitesi	339	73	4,6
	Helvan Üniversitesi	653	33	19,7

Mansoura Üniversitesi	380	16	23,7
Minia Üniversitesi	19	14	1,3
Beni Suef Üniversitesi	0	37	0
Fayoum Üniversitesi	0	12	0

Sudan'daki Khartoum Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü'nün RG platformunda akademisyenlerinin en fazla takipçi sayısına sahip olduğu görülmektedir; bu da işbirliğine yatkınlığı, alanı ile ilgili güncel gelişmeleri takip etme konusunda Sudan üniversitelerindeki diğer bölümlerden daha fazla ilgili olduğunu göstermektedir. Akademisyenlerin RG platformundaki takipçi sayısı, Omdurman İslam Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü'nde 17 ve Neelain Üniversitesi'nde 35 olup, bu durum orta düzeyde araştırma etkinliğine işaret etmektedir. Suudi Arabistan'daki King Abdülaziz Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü'nün 462 takipçiye sahip olduğunu ve bunun da çok güçlü araştırma faaliyetlerini gösterdiğini tespit edilmiştir. Akademisyenlerin RG platformundaki takipçi sayısı, Umman'daki Sultan Qaboos Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü'nde 1.377 olup, bu sayı tüm üniversiteler arasında en yüksek takipçi sayısıdır ve çok güçlü bir araştırma kapasitesine işaret etmektedir.

Mısır'daki Helwan ve Mansoura Üniversitelerinin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki RG akademisyenlerinin yüksek sayıda takipçiye sahip olduğunu ve bunun da yüksek araştırma faaliyetlerine işaret ettiğini göstermektedir. Al-Azhar ve Ain Shams Üniversiteleri de önemli araştırma faaliyetlerine sahne olmaktadır. Bu sonuçlar, Sultan Qaboos Üniversitesi'nin tüm üniversiteler arasında en fazla takipçi sayısına sahip olduğunu ve araştırma faaliyetlerinde lider olduğunu göstermektedir.

Suudi Arabistan'daki King Abdülaziz, Umm Al-Qura ve İmam Mohammed bin Suud İslamc Üniversiteleri de Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü'nde yüksek araştırma faaliyetlerine sahiptir. Mısır'daki Helwan, Mansoura ve Cairo

Üniversitelerinin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki akademisyenleri yüksek araştırma faaliyetleriyle öne çıkarken, Al-Azhar ve Ain Shams Üniversiteleri de Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü'nde araştırma faaliyetleriyle dikkat çekmektedir.

Sudan'daki Khartoum Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü öne çıkarken, diğer Sudan üniversitelerinin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerinin araştırma faaliyetleri sınırlıdır (Tablo 16). Dubai'deki Al Wasl Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümünde ve diğer üniversitelerdeki bazı bölümler RG'de düşük araştırma faaliyetlerine sahiptir.

Ülkelerin RG platformundaki toplam takipçi sayısı ve yüzdelik oranları Tablo 17'de yer almaktadır.

Tablo 17. Ülkelere Göre ResearchGate (RG) Takipçi Sayısı ve Yüzdelik Dağılım

Ülke	RG Takipçi Sayısı	RG Takipçi Yüzdelik Oran
Dubai	20	0,4%
Sudan	146	3,1%
Suudi Arabistan	1.186	25,9%
Umman	1.377	30,3%
Mısır	1.844	40,3%
Toplam	4.573	100%

Mısır, toplam takipçi sayısında %40,3 oranla en yüksek performansa sahiptir. Bu, ülkedeki akademisyenlerin RG platformunda daha geniş bir etkileşim ve görünürlük sağladığını göstermektedir. Yayınların görünürlüğü arttıkça etkileşim de doğru oranda artar. Umman, %30,3 oranla ikinci sırada yer alarak güçlü bir takipçi kitlesi

oluşturmuştur. Suudi Arabistan, %25,9 oranla üçüncü sırada bulunmakta ve platformdaki etkinliğini korumaktadır. Sudan, %3,10 oranla nispeten düşük bir takipçi sayısına sahiptir. Bu durum, akademik etkileşimlerin artırılması gerektiğini göstermektedir. Dubai, yalnızca %0,4 oranla en düşük takipçi sayısına sahiptir ve platformdaki varlığı oldukça sınırlıdır (Tablo 17).

4.4.2.2. ResearchGate (RG) Takip Edilenler

Tablo 18, çalışma sahasının bulunduğu Arap ülkelerindeki üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki akademisyenlerinin ResearchGate(RG) platformunda Takip edilenler kullanıcı sayısını içermektedir. Takip edilenler sayısı, çalışma alanında seçilen Arap üniversitesindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü'nün her bir üyesinin araştırma faaliyetini ve Arap tanınırlığını değerlendirmek için kullanılmıştır.

Tablo 18. Üniversitelere Göre RG Takip Edilenler Sayısı

Ülke	Üniversite Adı	RG takip edilenler	Toplam Üye	Akademisyen başına düşen takip edilenler sayısı
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	19	3	6,3
Sudan	Khartoum Üniversitesi	85	12	7
	Omdurman Islamic Üniversitesi	30	15	2
	Bahri Üniversitesi	0	8	0
	International University of Africa	0	9	0
	Neelain Üniversitesi	35	16	2,1
Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	293	42	6,9
	King Saud Üniversitesi	0	39	0
	Umm Al Qura Üniversitesi	208	30	6,9
	AL Imam Mohammed bin	357	57	6,2

	Saud Islamic Üniversitesi			
	Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi	90	33	2,7
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	1.377	13	105,9
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	134	17	7,8
	Al Azhar Üniversitesi	155	15	10,3
	Alexandria Üniversitesi	125	37	3,3
	Al-manoufia Üniversitesi	11	46	0,2
	Assiut Üniversitesi	28	18	1,5
	Cairo Üniversitesi	339	73	4,6
	Helvan Üniversitesi	653	33	19,7
	Mansoura Üniversitesi	380	16	23,7
	Minia Üniversitesi	19	14	1,3
	Beni Suef Üniversitesi	0	37	0
	Fayoum Üniversitesi	0	12	0

Örneğin, Al Wasl Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenlerinin RG platformunda 19 Takip edilenleri bulunmakta ve ortalaması 6,3 olmaktadır. Bahri Üniversitesi, International University of Africa, King Saud Üniversitesi, Beni Suef Üniversitesi ve Fayoum Üniversitesi'nde Takip edilenler sıfır olarak gözükmemektedir, bu değer belirtilen üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü'ndeki akademisyenlerinin RG platformundaki akademik veya araştırma faaliyetlerinin sınırlı düzeyde olduğunu gösterebilir.

Khartoum Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenlerinin RG platformunda 85 Takip edilenleri bulunmaktadır (akademisyen başına düşen takip edilenler sayısı 7), bu sayı Sudan üniversitelerindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümleri arasında nispeten yüksek bir sayıdır. Bu durum, bu üniversitedeki bu bölümdeki akademisyenlerin RG platformunda araştırma faaliyetleri üzerinde belirli bir etkiye sahip olduğunu gösterebilir.

Suudi Arabistan'daki üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinin RG platformunda çok sayıda Takip edilenleri olduğunu, özellikle de Umm Al Qura Üniversitesi ve King Abdulaziz Üniversitesi'nin akademisyen başına 6,9 ortalama takip edilen sayısına ulaştıkları görülmüştür. Bu durum, bu üniversitedeki bölümün RG üzerinde güçlü bir araştırma ve akademik performansa sahip olduğunu göstermektedir. İmam Mohammed bin Suud İslam Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenlerinin RG platformunda 357 Takip edilenleri bulunmaktadır, akademisyen başına 6,2 takip edilen düşmektedir.

Sultan Qaboos Üniversitesinde Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenleri için RG platformunda 1.377 Takip edilenler sayısı, RG platformunda bölümler arasında listedeki en yüksek sayıdır ve akademisyen başına 105,9 düşmektedir. Bu da üniversitenin RG üzerinde çok güçlü bir araştırma ve akademik faaliyete sahip olduğunu göstermektedir.

Mısır üniversitelerindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenlerinin RG platformunda Takip edilenler sayıları arasında da önemli farklılıklar olduğunu görülmektedir. Örneğin, Mansoura Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenlerinin RG platformunda 380 Takip edilenleri vardır ve akademisyen başına düşen ortalama 23,7'dir. Helwan Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenlerinin RG platformunda 653 Takip edilenleri (akademisyen başına 19,7) bulunmaktadır. Bu sayılar, bu üniversitelerdeki akademisyenlerin RG platformunda alanları ile ilgili diğer araştırmacıları takip ettiklerini ve güncel kalabilmek için en yeni araştırma çıktılarını izlediklerini göstermektedir. Cairo Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenlerinin RG platformunda 339 Takip edilenleri (akademisyen başına 4,6) bulunmaktadır. Ayrıca Menoufia Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenlerinin RG platformunda 11 Takip edilenleri vardır (Tablo 18).

Ülkelerin RG platformundaki toplam takip edilenler sayıları ve yüzdelik oranları

Tablo 19’de yer almaktadır.

Tablo 19. ResearchGate (RG) Takip Edilenler Sayısı ve Yüzdelik Dağılım

Ülke	RG Takip Edilenler	RG Takip Yüzdelik Edilenler Oran
Dubai	19	0,4%
Sudan	150	3,5%
Suudi Arabistan	948	21,9%
Umman	1.377	31,7%
Mısır	1.844	42,5%
Toplam	4.338	100%

Mısır, toplam %42,5 oranıyla en yüksek takip edilenler sayısına sahiptir. Bu, Mısır'daki akademisyenlerin diğer araştırmacılarla güçlü bir etkileşim içinde olduklarını ve platformu aktif kullandıklarını göstermektedir. Umman, %31,7 oranla ikinci sıradadır ve platformdaki etkileşimde önemli bir konuma sahiptir. Suudi Arabistan, %21,9 oranla orta düzey bir performans sergilemektedir. Sudan, %3,5 oranla sınırlı bir varlığa sahiptir ve bu alanda gelişim gösterebilir. Dubai, yalnızca %0,4 oranla en düşük takip edilenler sayısına sahiptir ve RG platformunda sınırlı bir etkileşim göstermektedir (Tablo 19).

4.4.2.3. ResearchGate (RG) Katkıda Bulunan Yazarlar

Tablo 20, Arap ülkelerindeki üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümleri'ndeki akademisyenlerin, RG platformunda ortak makale katkısı yapan araştırmacı sayısını göstermektedir. Ortak makaleler, birden fazla araştırmacının işbirliği yaparak yazdığı, bilgi paylaşımını ve farklı uzmanlık alanlarından gelen

araştırmacıların katkılarını yansıtan, araştırmanın daha geniş bir bakış açısıyla yapılmasını sağlayan bilimsel çalışmalardır. Katkıda bulunan yazar sayılarını incelemek, Arap üniversitelerinde Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinin akademisyenlerinin ürettiği bilimsel çalışmalarda yakaladıkları işbirliği fırsatlarını yansıtmaya gücüne sahiptir.

Tablo 20. Üniversitelere Göre RG Katkıda Bulunan Yazarlar

Ülke	Üniversite Adı	RG Katkıda Bulunan Yazarlar
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	0
Sudan	Khartoum Üniversitesi	2
	Omdurman Islamic Üniversitesi	5
	Bahri Üniversitesi	0
	International University of Africa	0
	Neelain Üniversitesi	5
Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	24
	King Saud Üniversitesi	0
	Umm Al Qura Üniversitesi	19
	AL Imam Mohammed bin Saud Islamic Üniversitesi	12
	Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi	6
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	52
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	3
	Al Azhar Üniversitesi	7
	Alexandria Üniversitesi	8
	Al-manoufia Üniversitesi	0
	Assiut Üniversitesi	0
	Cairo Üniversitesi	5
	Helvan Üniversitesi	5
	Mansoura Üniversitesi	10

Minia Üniversitesi	1
Beni Suef Üniversitesi	0
Fayoum Üniversitesi	0

Tabloya göre, bazı bölümlerde çok az sayıda katkıda bulunan yazar varken, diğer bölümlerde araştırma makalelerinde çok sayıda katkıda bulunan yazar yer almaktadır. Bu durum, Arap üniversitelerindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinin, finansman ve kaynaklar ile işbirliğine dayalı çalışma kültürü gibi faktörlerden etkilenmiş olabilir. Örneğin, Sultan Qaboos Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü 52 katkıda bulunan yazar vardır. Ayrıca King Abdülaziz Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü ise 24 katkıda bulunan yazarla ortak araştırmalarda oldukça aktif olduklarını göstermektedir (Tablo 20).

Ülkelerin RG platformundaki katkıda bulunan yazar sayıları ve yüzdelik oranları Tablo 21’de yer almaktadır.

Tablo 21. ResearchGate (RG) Katkıda Bulunan Yazarlar ve Yüzdelik Dağılım

Ülke	RG Katkıda Bulunan Yazarlar	RG Katkıda Bulunan Yazarlar Yüzdelik Oran
Dubai	0	0%
Sudan	12	7,3%
Suudi Arabistan	61	37,2%
Umman	52	31,7%
Mısır	39	23,8%
Toplam	164	100%

Suudi Arabistan, Umman ve Mısır, en yüksek katkıda bulunan yazar oranına sahip ülkeler olarak dikkat çekmektedir. Özellikle Suudi Arabistan, %37,2'lik bir oranla en fazla katkı sağlayan yazarlar arasında öne çıkmaktadır. Bu durum, Suudi Arabistan'ın akademik dünyada güçlü bir etkiye sahip olduğunu ve özellikle akademik yayınlar ve araştırmalar konusunda önemli bir role sahip olduğunu göstermektedir (Tablo 21).

4.4.2.4. ResearchGate (RG) Sorular – Yanıtlar

Tablo 22, Arap ülkelerindeki üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinde akademisyenlerini takip eden araştırmacılar ve akademisyenler tarafından RG platformunda sorulan ve yanıtlanan soruların sayısına ilişkin bilgileri içermektedir.

Tablo 22. Üniversitelere Göre RG Sorular Yanıtlar

Ülke	Üniversite Adı	RG Sorular- Yanıtlar
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	2
Sudan	Khartoum Üniversitesi	1 – 7
	Omdurman Islamic Üniversitesi	0
	Bahri Üniversitesi	0
	International University of Africa	0
	Neelain Üniversitesi	3 – 10
Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	3 – 8
	King Saud Üniversitesi	0 – 0
	Umm Al Qura Üniversitesi	1 – 11
	AL Imam Mohammed bin Saud Islamic Üniversitesi	0 – 0
	Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi	0 – 0
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	2 – 0
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	1 – 1
	Al Azhar Üniversitesi	0 – 0
	Alexandria Üniversitesi	1 – 0
	Al-manoufia Üniversitesi	0 – 0

Assiut Üniversitesi	0 – 0
Cairo Üniversitesi	1 – 1
Helvan Üniversitesi	2 – 4
Mansoura Üniversitesi	0 – 0
Minia Üniversitesi	0 – 0
Beni Suef Üniversitesi	0 – 0
Fayoum Üniversitesi	0 – 0

Tabloya göre, Sudan ve Suudi Arabistan üniversitelerinin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinde akademisyenler RG'de çok aktiftir, özellikle Khartoum ve Neelain Üniversiteleri ile King Abdülaziz ve Umm Al-Qura Üniversitelerinin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinde akademisyenleri RG platformunda soru sorma ve yanıtlama konusunda çok aktiftir. Mısır üniversitelerinde Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinin RG platformunda akademisyenler arasında, Helwan Üniversitesi'nin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümü akademisyenleri sorulan ve yanıtlanan soru sayısı açısından en aktif olanlardır. Bu Arap üniversitelerinin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinde akademisyenlerinin RG platformunda akademik ve araştırma faaliyetlerindeki etkileşim düzeyini yansıtmaktadır. Sudan ve Suudi Arabistan'da üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinde akademisyenlerin RG platformunda profillerinden bazıları özellikle yanıtlama açısından öne çıkarken, Dubai ve Umman'daki üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinde akademisyenlerin RG platformunda sadece soru sordukları, ancak hiçbirinin yanıtlanmadığı görülmektedir (Tablo 22).

4.4.2.5. ResearchGate (RG) Okunma Sayısı

Tablo 23, Arap ülkelerindeki üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki akademisyenlerin RG platformuna yükledikleri yayınların okunma sayılarına ilişkin bilgileri içermektedir. Bu Arap üniversitelerinde Kütüphanecilik ve

Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenlerinin RG'deki görünürlük ve katılım düzeylerini yansıtmaktadır.

Tablo 4. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre RG Okunma Sayısı

Ülke	Üniversite Adı	RG Okunma Sayısı
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	0
Sudan	Khartoum Üniversitesi	41.539
	Omdurman Islamic Üniversitesi	207
	Bahri Üniversitesi	0
	International University of Africa	0
	Neelain Üniversitesi	25.558
Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	51.942
	King Saud Üniversitesi	0
	Umm Al Qura Üniversitesi	22.385
	AL Imam Mohammed bin Saud Islamic Üniversitesi	51.829
	Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi	226
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	256.549
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	26.843
	Al Azhar Üniversitesi	15.401
	Alexandria Üniversitesi	5.757
	Al-manoufia Üniversitesi	0
	Assiut Üniversitesi	434
	Cairo Üniversitesi	7.189
	Helvan Üniversitesi	73.702
	Mansoura Üniversitesi	4.355
	Minia Üniversitesi	100
	Beni Suef Üniversitesi	0
	Fayoum Üniversitesi	0

Örneğin, Sultan Qaboos Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenlerinin RG profilleri, okunma oranının önemli derecede yüksek olduğunu göstermektedir; bu üniversitede Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, RG’de 256.549 okunma ile en yüksek okunma sayısını almıştır; bu da örneklem alınan Arap ülkeleri düzeyinde çok yüksek bir görünürlüğe işaret etmekte ve araştırmaların geniş bir kitle tarafından takip edildiğini ve bu bölümün platformdaki yayınlarının yüksek derecede ilgi gördüğünü göstermektedir. Mısır’da Helvan Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü’nde akademisyelerin profilleri de bu bölümün RG’de 73.702 okunma ile Mısır’da ve örneklem alınan Arap üniversiteleri bölümleri arasında yayınları en çok okunan ikinci bölüm olduğunu göstermektedir. Suudi Arabistan King Abdulaziz Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü öğretim akademisyenlerinin profilleri de King Abdulaziz Üniversitesi ve AL Imam Mohammed Bin Suud İslamc Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerinin RG platformunda 51.942 ve 51.829 okunma gibi çok yüksek okunma sayılarıyla ön plana çıktığını vurgulamaktadır . Sudan’da Khartoum Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü öğretim üyelerinin RG’de profilleri 41.539 okunma ile öne çıkmaktadır (Tablo 23).

Ülkelerin RG platformundaki toplam okunma sayıları ve yüzdelik oranları Tablo 24’te yer almaktadır.

Tablo 23. ResearchGate (RG) Okunma Sayısı ve Yüzdelik Dağılım

Ülke	RG Okunma Sayısı	RG Okunma	Yüzdelik Oran
Dubai	0	0%	
Sudan	67.304	11,5%	
Suudi Arabistan	126.382	21,6%	
Umman	256.549	44 %	

Mısır	133.781	22,9%
Toplam	584.016	100%

Umman, toplam %44,0 oranla en yüksek okunma sayısına sahiptir. Bu, Umman'daki akademik çalışmaların geniş bir kitleye ulaştığını ve araştırmacıların çalışmalarına olan ilginin yüksek olduğunu göstermektedir. Mısır, %22,9 oranla ikinci sırada yer alırken, Suudi Arabistan da %21,6 oranla üçüncü sıradadır. Bu ülkeler, RG platformunda ciddi bir görünürlüğe sahip olup, araştırmalarının geniş bir kitle tarafından takip edildiğini göstermektedir. Sudan, %11,5 oranla daha düşük bir okunma oranına sahip olup, platformdaki varlığını artırarak daha fazla dikkat çekebilir (Tablo 24).

4.4.2.6. ResearchGate (RG) Toplam Araştırma İlgisi

Toplam Araştırma İlgisi ifadesi, belirli bir alanda yapılan tüm araştırmaların toplam sayısını ve bu araştırmaların akademik topluluk tarafından ne kadar ilgi gördüğünü ölçen bir göstergedir.

Tablo 24. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre RG Toplam Araştırma İlgisi

Ülke	Üniversite Adı	RG Toplam Araştırma İlgisi
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	0
Sudan	Khartoum Üniversitesi	1.802
	Omdurman Islamic Üniversitesi	24
	Bahri Üniversitesi	0
	International University of Africa	0
	Neelain Üniversitesi	92
Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	7.363
	King Saud Üniversitesi	0
	Umm Al Qura Üniversitesi	3.756
	AL Imam Mohammed bin Saud Islami Üniversitesi	36.675
	Imam Abdul Rahman bin Faisal	37

	Üniversitesi	
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	22.472
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	1.673
	Al Azhar Üniversitesi	98
	Alexandria Üniversitesi	814
	Al-manoufia Üniversitesi	0
	Assiut Üniversitesi	38
	Cairo Üniversitesi	483
	Helvan Üniversitesi	3.574
	Mansoura Üniversitesi	3.931
	Minia Üniversitesi	23
	Beni Suef Üniversitesi	0
	Fayoum Üniversitesi	0

Tablo 25, RG’de Arap ülkelerindeki üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi alanındaki akademisyenlerinin araştırma ilgisinin yaygınlığını göstermektedir. Örneğin, Umman Sultanlığı’nda bulunan Sultan Qaboos Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenlerinin RG platformundaki profilleri toplamda 22.472 araştırma ilgisine sahiptir. Sudan’da, Khartuom Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenlerinin RG platformundaki profilleri toplamda 1.802 araştırma ilgisiyle en çok ilgi çeken bölümdür ve bu durum bölümdeki akademisyenlerin ve çalışmalarının aldığı etkileşimi ve profillerin akademik camiadaki etki oranını göstermektedir.

Suudi Arabistan’da, AL Imam Mohammed bin Saud Islamic Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenlerinin RG platformundaki profilleri toplamda 36.675 araştırma ilgisiyle RG’de en çok araştırma ilgisi çeken bölüm olurken, onu Umm Al-Qura Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü takip etmiştir. Imam Abdulrahman Bin Faisal Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, Tablo 26’de gösterildiği gibi RG’de Suudi Arabistan’daki bölümler arasında çok düşük bir araştırma ilgisi göstermektedir.

Mısır'da, Mansoura Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenlerinin RG platformundaki profilleri toplamda 3.931 araştırma ilgisiyle RG'de en çok araştırma ilgisi çeken bölümdür. Ancak Helvan Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü ve Ain Shams Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü de yüksek araştırma ilgisi görmektedir. Minia Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü ise en az araştırma ilgisiyi görmektedir.

Dubai'de Al Wasl Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü'nün akademisyenlerinin RG platformunda bir üye ile temsil edilmesi ve platformda hiçbir yayının olmaması nedeniyle araştırma ilgisi puanı bulunmamaktadır. Bu durum bölümün araştırma faaliyetlerinin platformda yeterince temsil edilmediğini veya izlenmediğini göstermektedir (Tablo 25).

4.4.2.7. ResearchGate (RG) Öneriler

Tablo 26'da, AL Imam Mohammed Bin Saud İslam Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü'ndeki akademisyenlerin RG platformundaki profillerinin, 3.561 öneri sayısı ile listenin başında yer aldığı görülmektedir. Sultan Qaboos Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü ise 562 öneri sayısı ile akademisyenlerin profillerine yönelik tavsiyeler açısından önde gelen bölümler arasında yer almaktadır.

Tablo 25. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre RG Öneriler

Ülke	Üniversite Adı	RG Öneriler
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	0
Sudan	Khartoum Üniversitesi	12
	Omdurman Islamic Üniversitesi	0
	Bahri Üniversitesi	0
	International University of Africa	0
	Neelain Üniversitesi	23

Suudi	King Abdulaziz Üniversitesi	131
Arabistan		
	King Saud Üniversitesi	0
	Umm Al Qura Üniversitesi	45
	AL Imam Mohammed bin Saud Islami Üniversitesi	3.561
	Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi	28
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	562
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	29
	Al Azhar Üniversitesi	7
	Alexandria Üniversitesi	31
	Al-manoufia Üniversitesi	0
	Assiut Üniversitesi	0
	Cairo Üniversitesi	14
	Helvan Üniversitesi	38
	Mansoura Üniversitesi	0
	Minia Üniversitesi	1
	Beni Suef Üniversitesi	0
	Fayoum Üniversitesi	0

4.5. Academia.edu

Academia.edu platformundan toplanan bibliyometrik gösterge; yayın sayısı olup toplanan altmetrik göstergeler ise; takipçiler, takip edilenler, görüntüleme, katkıda bulunan yazarlar şeklindedir.

4.5.1. Academia.edu Bibliyometrik

4.5.1.1. Academia.edu Yayın Sayısı

Tablo 27, Arap ülkelerindeki üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki akademisyenlerin Academia.edu platformundaki akademik yayın sayılarını göstermektedir.

Tablo 26. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre Academia.edu Yayın Sayısı

Ülke	Üniversite Adı	Academia.edu Yayın Sayısı	Toplam Üye	Akademisyen başına düşen yayın sayısı
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	0	3	0
Sudan	Khartoum Üniversitesi	16	12	1,3
	Omdurman Islamic Üniversitesi	10	15	0,6
	Bahri Üniversitesi	0	8	0
	International University of Africa	0	9	0
	Neelain Üniversitesi	4	16	0,2
Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	68	42	1,6
	King Saud Üniversitesi	42	39	1,7
	Umm Al Qura Üniversitesi	56	30	1,8
	AL Imam Mohammed bin Saud Islamic Üniversitesi	67	57	1,7
	Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi	20	33	0,6
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	110	13	8,4
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	86	17	5,5
	Al Azhar Üniversitesi	34	15	2,2

Alexandria Üniversitesi	2	37	0,05
Al-manoufia Üniversitesi	39	46	0,8
Assiut Üniversitesi	1	18	0,05
Cairo Üniversitesi	16	73	0,2
Helvan Üniversitesi	33	33	1
Mansoura Üniversitesi	0	16	0
Minia Üniversitesi	4	14	0,2
Beni Suef Üniversitesi	24	37	0,6
Fayoum Üniversitesi	0	12	0

Tablo 27, Dubai'deki Al Wasl Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, Academia.edu platformunda akademisyenlerin Academia.edu'da profil oluşturulmasına rağmen akademik yayınlarını platforma yüklenmediğini göstermektedir. Sudan'da örneğin, Kartoum Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü Academia.edu platformundaki 16 yayını ile listeye girerken, Omdurman İslam Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, Academia.edu platformundaki 10 yayını ile listeye girmiştir.

Suudi Arabistan'da örneğin, King Abdulaziz Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimli Bölümü Academia.edu platformdaki 68 yayını ile öne çıkarken, King Suud Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimli Bölümü Academia.edu platformdaki 42 yayını, Umm Al-Qura Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü ise 56 yayın ile Academia.edu platformda yer almaktadır. Imam Mohammed Bin Suud İslam Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, Academia.edu platformdaki 67 yayınıyla dikkat çekerken, İmam Abdurrahman Bin Faysal Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü'nün 20 yayını bulmaktadır.

Umman'da örneğin, Sultan Qaboos Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, Academia.edu platformundaki 110 yayınıyla Arap üniversitelerinde en fazla

yayına sahip bölümler listesinin başında yer almaktadır. Mısır'da örneğin, Ain Shams Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü 86 yayınla listenin başında yer alırken, onu 34 yayınla Al-Azhar Üniversitesi ve öğretim üyelerinin Academia.edu platformda sadece iki yayını bulunan Alexandria Üniversitesi takip etmektedir. Menoufia Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü öğretim üyelerinin Academia.edu platformda 39 yayını bulunmaktadır (Tablo 27).

Bu kısımda araştırma kapsamındaki ülkelerin Academia.edu platformundaki çeşitli verilerine yer verilmektedir. Ülkelerin Academia.edu platformundaki yayın sayıları ve yüzdelik oranları Tablo 28'de yer almaktadır.

Tablo 27. Academia.edu Yayın Sayısı ve Yüzdelik Oran

Ülke	Academia.edu sayısı	Yayın	Academia.edu Yüzdelik Yayın Oran
Dubai	0		0%
Sudan	30		4,8%
Suudi Arabistan	253		40%
Umman	110		17,4%
Mısır	239		37,8%
Toplam	632		100%

Suudi Arabistan 40% ve Mısır %37,8 oranları ile, Academia.edu platformunda en yüksek yayın sayılarına sahiptir. Bu durum, bu ülkelerdeki araştırma faaliyetlerinin platformda güçlü bir şekilde temsil edildiğini göstermektedir.

4.5.2. Academia.edu Altmetrik

4.5.2.1. Academia.edu Takipçi Sayıları

Tablo 29'da, Arap ülkelerindeki üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki akademisyenlerin Academia.edu platformundaki araştırmacı ve akademisyen takipçi sayılarını göstermektedir.

Tablo 28. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre Academia.edu Takipçi Sayıları

Ülke	Üniversite Adı	Academia.edu Takipçi Sayısı	Toplam Üye	Akademisyen başına düşen takipçi sayısı
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	30	3	10
Sudan	Khartoum Üniversitesi	223	12	18,5
	Omdurman Islamic Üniversitesi	330	15	22
	Bahri Üniversitesi	0	8	0
	International University of Africa	0	9	0
	Neelain Üniversitesi	3	16	0,1
Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	1.863	42	44,3
	King Saud Üniversitesi	817	39	20,9
	Umm Al Qura Üniversitesi	372	30	12,4
	AL Imam Mohammed bin Saud Islamic Üniversitesi	74	57	1,2
	Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi	132	33	4
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	409	13	31,4
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	1.964	17	115,5

Al Azhar Üniversitesi	625	15	41,6
Alexandria Üniversitesi	173	37	4,6
Al-manoufia Üniversitesi	810	46	17,6
Assiut Üniversitesi	7	18	0,3
Cairo Üniversitesi	1.173	73	16,6
Helvan Üniversitesi	1.907	33	57,7
Mansoura Üniversitesi	30	16	1,8
Minia Üniversitesi	379	14	27,7
Beni Suef Üniversitesi	5.244	37	141,7
Fayoum Üniversitesi	0	12	0

Mısır'da Beni Suef Üniversitesi, Ain Shams Üniversitesi ve Helwan Üniversitesi ile Suudi Arabistan'daki King Abdulaziz Üniversitesi bölümlerinin takipçi sayıları ortalamalarının yüksek olduğu görülmektedir. Bu üniversitelerdeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinin Academia.edu platformunda geniş bir etkileşime sahip olduğu söylenebilir. Umman'daki Sultan Qaboos Üniversitesi, Mısır'daki Umm Al-Qura Üniversitesi ve Minia Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinin Academia.edu üzerinde belirli bir düzeyde etkileşime sahip olduklarını göstermektedir. Al Wasl Üniversitesi, Nieelain Üniversitesi ve Assiut Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümleri gibi bölümlerin Academia.edu'deki araştırmacı ve akademik personel takipçi sayılarının düşük olması, akademik etkileşimlerinin düşük olduğunu göstermektedir (Tablo 29).

Ülkelerin Academia.edu platformundaki takipçi sayıları ve yüzdelik oranları Tablo 30'dan izlenebilir.

Tablo 29. Academia.edu Takipçi Sayısı ve Yüzdelik Oran

Ülke	Academia.edu Takipçi	Sayısı	Academia.edu Yüzdelik Oran
Dubai	30		0,2%
Sudan	556		3,4%
Suudi Arabistan	3.258		19,6%
Umman	409		2,5%
Mısır	12.312		74,3%
Toplam	16.565		100%

Mısır, takipçi sayısında açık ara lider olup, toplamın %74,3'ünü oluşturmaktadır. Suudi Arabistan ise takipçi sayısında %19,6 ile ikinci sıradadır.

4.5.2.2. Academia.edu Takip Edilenler

Tablo 31, Arap ülkelerindeki üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki akademisyenlerin profillerinin Academia.edu platformundaki Takip Edilen sayılarını göstermektedir. Bu sayılar, üniversitelerin akademik yayınlarının ne ölçüde yayıldığını, Takip Edilen çektiğini ve kamuoyunu etkilediğini göstermektedir.

Tablo 30. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre Academia.edu Takip Edilenler

Ülke	Üniversite Adı	Academia.edu Takip Edilenler	Toplam Üye	Akademisyen başına düşen takip edilenler sayısı
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	22	3	7,3
Sudan	Khartoum Üniversitesi	139	12	11,5
	Omdurman Islamic	13	15	0,8

	Üniversitesi				
	Bahri Üniversitesi	0	8	0	
	International University of Africa	0	9	0	
	Neelain Üniversitesi	1	16	0,06	
Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	507	42	12,7	
	King Saud Üniversitesi	440	39	11,2	
	Umm Al Qura Üniversitesi	742	30	24,7	
	AL Imam Mohammed bin Saud Islamc Üniversitesi	63	57	1,1	
	Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi	45	33	1,3	
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	391	13	30,7	
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	1.160	17	68,2	
	Al Azhar Üniversitesi	126	15	8,4	
	Alexandria Üniversitesi	231	37	6,2	
	Al-manoufia Üniversitesi	249	46	5,4	
	Assiut Üniversitesi	26	18	1,4	
	Cairo Üniversitesi	744	73	10,9	
	Helvan Üniversitesi	822	33	24,9	
	Mansoura Üniversitesi	22	16	1,3	
	Minia Üniversitesi	603	14	43,7	
	Beni Suef Üniversitesi	1.879	37	50,7	
	Fayoum Üniversitesi	0	12	0	

Mısır'da Ain Shams Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, Academia.edu platformundaki 68,2 akademisyen başına düşen takip edilen sayısı (1.160 Takip Edilen sayısı) ile en yüksek değere sahiptir. Beni Suef Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, Arap üniversiteleri arasında Academia.edu

platformunda 50,7 akademisyen başına düşen takip edilen sayısı (1.879 Takip Edilen) ile ikinci sırada yer almaktadır. Mısır'daki Minia Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, akademisyenlerinin Academia.edu platformundaki profillerinin ortalama 43,7 takip edileni (603 Takip Edilenleri) ile üçüncü sırada yer almaktadır. Mısır'daki Helvan Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, akademisyenlerinin Academia.edu platformundaki profillerinin 822 Takip Edilenler ile dördüncü sırada yer almaktadır. Kahire Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü Academia.edu platformunda 744 Takip Edilen almıştır. Suudi Arabistan'daki Umm Al-Qura Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü ise 742 Academia.edu Takip Edileni vardır. Ayrıca, Mısır'da Minya Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü'nün Academia.edu platformunda 603 Takip Edileni bulunmaktadır. Umman'daki Sultan Qaboos Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü 391 Academia.edu platformunda Takip Edilen almıştır.

Suudi Arabistan'da örneğin, Umm Al Qura Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü 742 takip edilen almıştır. King Abdülaziz Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, akademisyenlerinin Academia.edu platformundaki profillerinde 507 Takip Edilen bulunmaktadır. King Suud Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, akademisyenlerinin Academia.edu platformundaki profillerinin 440 Takip Edileni vardır (Tablo 31).

4.5.2.3. Academia.edu Görüntülenme

Tablo 32, Arap ülkelerindeki üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki akademisyenlerinin profilleri için Academia.edu platformundaki akademik bilimsel yayınların görüntülenme sayısını göstermektedir. Bu sayılar, akademisyenlerin profillerinin bu platformda paylaşılan bilimsel yayınlarının görüntülenme sayısını göstermektedir.

Tablo 31. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre Academia.edu Görüntülenme Sayıları

Ülke	Üniversite Adı	Academia.edu Görüntülenme Sayısı
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	21
Sudan	Khartoum Üniversitesi	3.419
	Omdurman Islamic Üniversitesi	110.262
	Bahri Üniversitesi	0
	International University of Africa	0
	Neelain Üniversitesi	29
Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	331.537
	King Saud Üniversitesi	11.568
	Umm Al Qura Üniversitesi	4.642
	AL Imam Mohammed bin Saud Islamic Üniversitesi	1.225
	Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi	5.147
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	2.802
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	42.793
	Al Azhar Üniversitesi	19.265
	Alexandria Üniversitesi	1.248
	Al-manoufia Üniversitesi	12.365
	Assiut Üniversitesi	2
	Cairo Üniversitesi	10.160
	Helvan Üniversitesi	178.493
	Mansoura Üniversitesi	21
	Minia Üniversitesi	9.202
	Beni Suef Üniversitesi	123.926
	Fayoum Üniversitesi	0

Örneğin, Suudi Arabistan’da King Abdülaziz Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü’nün, akademisyenlerinin profillerinin Academia.edu platformunda 331.537 kez görüntülenmesiyle en üst sırada yer aldığını görünür. Mısır’da örneğin, Helvan Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, akademisyenlerinin profillerinin Academia.edu platformunda 178.493 kez görüntülenmesiyle ikinci sırada yer almaktadır.

Sudan’da, Omdurman İslamic Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, akademisyenlerinin profillerinin Academia.edu platformunda 110.262 kez görüntülenmesiyle üçüncü sırada yer almaktadır. Mısır’daki Beni Suef Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, akademisyenlerinin Academia.edu platformundaki profillerinin 123.926 görüntülenmesi ile dördüncü sırada yer almaktadır.

Sudan’da Bahri Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü ile International University of Africa Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü ve Mısır’da Fayoum Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü’nün akademisyenlerinin profillerinin Academia.edu platformundaki hiç görüntülenmemesi, bu bölümlerdeki akademisyenlerin araştırma çıktılarını platforma yüklememelerinden kaynaklanmaktadır (Tablo 32).

Ülkelerin Academia.edu platformundaki Görüntüleme sayısı ve yüzdelik oranları Tablo 33’ten izlenebilir.

Tablo 32. Academia.edu Görüntülenme Sayısı ve Yüzdelik Oran

Ülke	Academia.edu Görüntüleme	Academia.edu Yüzdelik Görüntüleme Oran
Dubai	21	0%
Sudan	113.710	13.1%
Suudi Arabistan	354.119	40.8%

Umman	2.802	0,3%
Mısır	397.475	45,8%
Toplam	868.127	100%

Suudi Arabistan %40,8 ve Mısır %45,8 oranları ile en yüksek görüntüleme sayılarına sahip ülkelerdir. Bu durum, bu ülkelerdeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerinin araştırma çıktılarının geniş bir kitleye ulaştığını göstermektedir (Tablo 33).

4.5.2.4. Academia.edu Katkıda Bulunan Yazarlar

Tablo 34, Academia.edu platformunda Arap ülkelerindeki üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki akademisyenlerin ortak yazarlı makalelerinde işbirliği içinde oldukları katkıda bulunan yazarların sayısını göstermektedir.

Tablo 33. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre Academia.edu Katkıda Bulunan Yazarlar

Ülke	Üniversite Adı	Academia.edu Katkıda Bulunan Yazrlar
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	0
Sudan	Khartoum Üniversitesi	1
	Omdurman Islamic Üniversitesi	1
	Bahri Üniversitesi	0
	International University of Africa	0
	Neelain Üniversitesi	3
Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	5
	King Saud Üniversitesi	2
	Umm Al Qura Üniversitesi	2

	AL Imam Mohammed bin Saud Islame Üniversitesi	1
	Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi	1
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	6
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	1
	Al Azhar Üniversitesi	0
	Alexandria Üniversitesi	1
	Al-manoufia Üniversitesi	0
	Assiut Üniversitesi	0
	Cairo Üniversitesi	1
	Helvan Üniversitesi	2
	Mansoura Üniversitesi	0
	Minia Üniversitesi	1
	Beni Suef Üniversitesi	2
	Fayoum Üniversitesi	0

Umman'da Sultan Qaboos Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü'nün katkıda bulunan 6 yazarla en yüksek sırada olduğu görülmektedir. Suudi Arabistan'da, King Abdülaziz Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, katkıda bulunan 5 yazarla ikinci sırada yer almaktadır. Bir kurumdaki katkıda bulunan yazar sayısı, o kurumun bilimsel gücünü, işbirliği kapasitesini ve akademik başarısını yansıtabilir (Tablo 34). Çok sayıda katkıda bulunan yazar kurumun işbirliğine açıklığını yansıtabilir.

4.6. Google Scholar Citations (GSC)

GSC platformundan toplanan bibliyometrik göstergeler; yayın sayısı, atıf sayısı, h- indeks ve i10 indeks şeklindedir. Bu platformdan toplanan altmetrik gösterge ise katkıda bulunan yazarlar şeklindedir.

4.6.1. Google Scholar Citations (GSC) Bibliyometrik

4.6.1.1. Google Scholar Citations (GSC) Yayın Sayısı

Tablo 35'te Arap ülkelerindeki üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki öğretim üyelerinin Google Scholar Citations (GSC) platformuna yükledikleri yayınların sayılarına ilişkin veriler yer almaktadır.

Tablo 34. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre GSC Yayın Sayısı

Ülke	Üniversite Adı	GSC Yayın Sayısı	Toplam Üye	Akademisyen başına düşen yayın sayısı
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	0	3	0
Sudan	Khartoum Üniversitesi	37	12	3,8
	Omdurman Islamic Üniversitesi	2	15	0,1
	Bahri Üniversitesi	0	8	0
	International University of Africa	3	9	0,3
	Neelain Üniversitesi	22	16	1,3
Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	28	42	0,6
	King Saud Üniversitesi	8	39	0,2
	Umm Al Qura Üniversitesi	97	30	3,2
	AL Imam Mohammed bin Saud Islamic Üniversitesi	65	57	1,1
	Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi	93	33	2,8
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	248	13	19,7
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	22	17	1,2
	Al Azhar Üniversitesi	25	15	1,6
	Alexandria Üniversitesi	11	37	0,2
	Al-manoufia Üniversitesi	17	46	0,3

Assiut Üniversitesi	3	18	0,1
Cairo Üniversitesi	0	73	0
Helvan Üniversitesi	15	33	0,4
Mansoura Üniversitesi	21	16	1,3
Minia Üniversitesi	6	14	0,4
Beni Suef Üniversitesi	5	37	0,1
Fayoum Üniversitesi	0	12	0

Umman'daki Sultan Qaboos Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü'nün 248 yayınlı listenin başında yer aldığı ve bu bölümdeki akademisyenlerin GSC platformundaki çok büyük bir akademik etki yansıttığı söylenebilir. Suudi Arabistan'da, Umm Al-Qura Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü ve İmam Abdulrahman bin Faisal Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, Google Scholar'daki (GS) yayın sayısı bakımından en etkili bölümler arasındadır. Sudan'daki Khartoum Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü'nün GSC platformunda fazla yayına sahip olduğunu ve bu bölümdeki akademisyenlerin güçlü bir akademik etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca, Omdurman İslamic Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, GSC üzerindeki sınırlı akademik etkiyi yansıtan az sayıda yayınlı gelmektedir.

Al-Azhar Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü Mısır'da, Mısır üniversiteleri arasında en fazla yayına sahip olan bölümdür; bunu Ain Shams Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü ve Mansoura Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü izlemektedir. Assiut Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, Minya Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü ve Beni Suef Üniversitesi'nin az sayıda yayını bulunmaktadır; bu da akademisyenlerin GSC platformundaki akademik etkilerinin sınırlı olduğunu göstermektedir.

Tablo 35’te, farklı Arap üniversitelerindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki akademisyenlerin GSC üzerindeki yayın sayısında ve akademik etkilerindeki farklılıklar göze çarpmaktadır. Örneğin, Umman'daki Sultan Qaboos Üniversitesi Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, Umm Al-Qura Üniversitesi Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü ve Suudi Arabistan'daki Imam Abdulrahman Bin Faisal Üniversitesi Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü gibi bölümler GSC’de en fazla yayını olan bölümlerdir ve bunlar akademik olarak en etkili bölümler olarak kabul edilebilir. Öte yandan, yayın sayısı düşük olan bölümlerin akademik varlıklarını geliştirmek ve GSC kullanımı ve Arap akademik topluluğunun etkilerini bu platformda artırmak için daha fazla çaba göstermeleri gerekmektedir (Tablo 35).

Bu kısımda araştırma kapsamındaki ülkelerdeki akademisyenlerin GSC platformundaki verileri yer almaktadır. GSC’ye yükledikleri toplam yayın sayıları ve bunların yüzdelik dağılımları Tablo 36’de yer almaktadır.

Tablo 35. Google Scholar (GSC) Yayın Sayısı ve Yüzdelik Oran

Ülke	GSC Yayın Sayısı	GS Yayın	Yüzdelik Oran
Dubai	0		0%
Sudan	64		8,8%
Suudi Arabistan	291		39,9%
Umman	248		34 %
Mısır	125		17,3%
Toplam	728		100%

Suudi Arabistan %39,4 ve Umman %34 Google Scholar'da öne çıkmaktadır. Sudan %8,8 ve Mısır %17,3, yayın sayılarında daha düşük katkılara sahiptir (Tablo 36).

4.6.1.2. Google Scholar Citations (GSC) Atıf Sayısı

Tablo 37, Arap ülkelerindeki üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki akademisyenlerinin profilleri için GSC platformundaki atıf sayılarına ilişkin verileri sunmaktadır.

Tablo 36. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre GSC Atıf Sayıları

Ülke	Üniversite Adı	GSC Atıf Sayıları	Toplam Üye	Akademisyen başına düşen atıf sayısı
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	0	3	0
Sudan	Khartoum Üniversitesi	127	12	10,5
	Omdurman Islamic Üniversitesi	0	15	0
	Bahri Üniversitesi	0	8	0
	International University of Africa	0	9	0
	Neelain Üniversitesi	2	16	0,1
Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	142	42	3,8
	King Saud Üniversitesi	42	39	1,7
	Umm Al Qura Üniversitesi	731	30	24,6
	AL Imam Mohammed bin Saud Islamic Üniversitesi	2.120	57	37,9
	Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi	42	33	1,7
Umman	Sultan Qaboos	1.818	13	139,8

	Üniversitesi			
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	39	17	2,2
	Al Azhar Üniversitesi	0	15	0
	Alexandria Üniversitesi	0	37	0
	Al-manoufia Üniversitesi	0	46	0
	Assiut Üniversitesi	0	18	0
	Cairo Üniversitesi	0	73	0
	Helvan Üniversitesi	0	33	0
	Mansoura Üniversitesi	0	16	0
	Minia Üniversitesi	89	14	6,3
	Beni Suef Üniversitesi	0	37	0
	Fayoum Üniversitesi	0	12	0

Umman'daki Sultan Qaboos Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenlerinin GSC profilleri, önemli akademik etkilerini yansıtan çok yüksek sayıda atıf içermektedir. Suudi Arabistan'da, Imam Mohammed bin Saud Islamic Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenleri GSC'de en yüksek atıf sayısına sahiptir ve akademisyen başına düşen atıf ortalaması 37,9'dur. Umm Al-Qura Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenleri de GSC platformda önemli sayıda atıf elde etmiştir. Buna karşılık, diğer Suudi üniversitelerinin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki atıf sayısı GSC'de nispeten daha düşüktür. Sudan'da, Khartoum Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenleri GSC'de yüksek atıf oranlarına sahipken, Neelain Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenlerinin profillerinde atıf oranları oldukça düşüktür.

Mısır'daki Minya Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenleri, Ain Shams Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü

akademisyenlerinden daha fazla atıf almıştır; Minya Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü öğretim üyelerinin GSC'deki profilleri, önemli derecede atıf almıştır. Bu sayılar, Arap üniversiteleri Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki akademisyenlerin önemli akademik etkisini ve araştırmalarının GSC’de ne ölçüde yayınlandığını göstermektedir (Tablo 37).

Akademisyenlerin GSC’ye yükledikleri yayınlardan aldıkları toplam atıf sayıları ve bunların yüzdelik dağılımları Tablo 38’de yer yer almaktadır.

Tablo 37. Google Scholar (GSC) Atıf Sayısı ve Yüzdelik Oran

Ülke	GSC Atıf Sayısı	GSC Atıf	Yüzdelik Oran
Dubai	0	0%	
Sudan	129	2,5%	
Suudi Arabistan	3.077	59,7%	
Umman	1.818	35,3%	
Mısır	128	2,5%	
Toplam	5.152	100%	

Suudi Arabistan, toplam atıfların %59,7'sini alarak bu alanda lider konumundadır. Umman %35,3 atıf oranı ile Suudi Arabistan'ı takip ederken, diğer ülkelerin oldukça düşük seviyede atıf aldıkları tespit edilmiştir (Tablo 38).

4.6.1.3. Google Scholar Citations (GSC) h-indeks

Tablo 39 ve 40'da, Arap ülkelerindeki üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerindeki akademisyenlerin GSC üzerindeki etkisini, akademik ve araştırma etkisini analiz etmek için kullanılan h-indeksi ve i10-indeksi verileri gösterilmektedir.

Tablo 38. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre GSC h- indeksi

Ülke	Üniversite Adı	GSC h- indeksi
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	0
Sudan	Khartoum Üniversitesi	6
	Omdurman Islamic Üniversitesi	0
	Bahri Üniversitesi	0
	International University of Africa	0
	Neelain Üniversitesi	1
Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	4
	King Saud Üniversitesi	3
	Umm Al Qura Üniversitesi	23
	AL Imam Mohammed bin Saud Islamic Üniversitesi	42
	Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi	7
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	50
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	4
	Al Azhar Üniversitesi	0
	Alexandria Üniversitesi	0
	Al-manoufia Üniversitesi	0
	Assiut Üniversitesi	0
	Cairo Üniversitesi	0
	Helvan Üniversitesi	0
	Mansoura Üniversitesi	0
	Minia Üniversitesi	4
	Beni Suef Üniversitesi	0
	Fayoum Üniversitesi	0

Khartoum Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümünde çalışan akademisyenlerin GSC üzerindeki h-indeksi 6 ve i10-indeksi 5'tir. Bu değerler, bu

bölümdeki akademisyenlerin iyi bir akademik etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Suudi Arabistan'da, İmam Mohammed Bin Suud İslam Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümünde çalışan akademisyenlerin GSC üzerindeki h-indeksi 42 ve i10-indeksi 68'dir. Sultan Qaboos Üniversitesi'nde Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümünde çalışan akademisyenlerin GSC üzerindeki i10-indeksi 50 ve h-indeksi 50 olup tablodaki en yüksek değerdir ve bu bölümdeki öğretim üyelerinin çok büyük bir akademik etkisinin olduğunu yansıtmaktadır. Ayrıca, Ain Shams Üniversitesi ve Minya Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümünde çalışan akademisyenlerin GSC Google Scholar (GS) üzerindeki i10-indeksi 2 ve h-indeksi 4'tür; bu da nispeten sınırlı bir akademik etkiye işaret etmektedir.

Bu rakamlar, bazı bölümlerin GSC'deki güçlü akademik etkisini yansıtmakta ve akademisyenlerin yayınlarının kalitesini yansıtmaktadır. Ayrıca, Arap ülkelerindeki üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi arasında akademik etki açısından büyük farklılıklar olduğunu göstermektedir. Yüksek i10-indeksi ve h-indeksi değerlerine sahip bölümler güçlü akademik etki gösterirken, düşük değerlere sahip bölümlerin akademik etkilerini artırmak için araştırma çabalarını geliştirmeleri gerekmektedir (Tablo 39 ve 40).

4.6.1.3. Google Scholar (GSC) i10 indeksi

Tablo 39. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre GSC i10 indeksi

Ülke	Üniversite Adı	GSC i10 indeksi
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	0
Sudan	Khartoum Üniversitesi	5
	Omdurman İslamic Üniversitesi	0
	Bahri Üniversitesi	0
	International University of Africa	0
	Neelain Üniversitesi	0

Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	4
	King Saud Üniversitesi	2
	Umm Al Qura Üniversitesi	20
	AL Imam Mohammed bin Saud Islamic Üniversitesi	68
	Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi	1
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	50
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	2
	Al Azhar Üniversitesi	0
	Alexandria Üniversitesi	0
	Al-manoufia Üniversitesi	0
	Assiut Üniversitesi	2
	Cairo Üniversitesi	0
	Helvan Üniversitesi	0
	Mansoura Üniversitesi	0
	Minia Üniversitesi	3
	Beni Suef Üniversitesi	0
	Fayoum Üniversitesi	0

4.6.2. Google Scholar (GSC) Altmetrik

4.6.2.1. Google Scholar (GSC) Katkıda Bulunan Yazarlar

Tablo 41, Arap ülkelerindeki üniversitelerin tüm Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümleri için GSC’de yer alan ortak makalelere katkıda bulunan yazarların sayısını göstermektedir.

Tablo 40. Üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümlerine Göre GSC Katkıda Bulunan Yazarlar

Ülke	Üniversite Adı	GSC Katkıda Bulunan
------	----------------	---------------------------

		Yazarlar
Dubai	Al Wasl Üniversitesi	0
Sudan	Khartoum Üniversitesi	0
	Omdurman Islamic Üniversitesi	0
	Bahri Üniversitesi	0
	International University of Africa	0
	Neelain Üniversitesi	2
Suudi Arabistan	King Abdulaziz Üniversitesi	5
	King Saud Üniversitesi	1
	Umm Al Qura Üniversitesi	13
	AL Imam Mohammed bin Saud Islamic Üniversitesi	25
	Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi	1
Umman	Sultan Qaboos Üniversitesi	65
Mısır	Ain-Shams Üniversitesi	2
	Al Azhar Üniversitesi	15
	Alexandria Üniversitesi	0
	Al-manoufia Üniversitesi	0
	Assiut Üniversitesi	0
	Cairo Üniversitesi	0
	Helvan Üniversitesi	0
	Mansoura Üniversitesi	0
	Minia Üniversitesi	0
	Beni Suef Üniversitesi	0
	Fayoum Üniversitesi	0

Bazı bölümler, platformdaki yayınlara ilişkin katkıda bulunan yazarların sayısı için yüksek değerler kaydederek güçlü araştırma faaliyetlerine işaret etmektedir; ayrıca, Arap ülkelerindeki üniversitelerin bölümler arasında akademik araştırma ve yayın faaliyetlerinde büyük bir çeşitlilik olduğunu göstermektedir. Örneğin, Umman'da

Sultan Qaboos Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü için 65 katkıda bulunan yazar bulunmaktadır. Suudi Arabistan'daki İmam Mohammed Bin Suud İslamic Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü 25 katkıda bulunan yazara sahiptir. Mısır'daki Al-Azher Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü'nde 15 katkıda bulunan yazar vardır. Bu değerler, bu bölümlerdeki araştırma ve akademik faaliyet düzeyini yansıtmaktadır ve her bir Bölümünde öncelikle işbirliğine yatkınlık olmak üzere araştırma ve bilimsel üretimin kalitesinin bir göstergesi olabilir (Tablo 41).

4.7. Arap Ülkelerindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimli Bölümü Akademisyenlerinin Akademik Sosyal Ağlardaki Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Analizler, Sultan Qaboos Üniversitesi'ndeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, akademisyenlerinin RG'ye yükledikleri 429 yayın ve akademisyen başına 33 yayın ortalaması ile RG'ye en fazla makale yükleyen bölüm olmuştur. Sultan Qaboos Üniversitesi, Arap üniversiteleri arasında RG platformunda yayın sayısı bakımından önde gelen üniversitelerden biridir. Bölümün akademisyenleri, RG'deki toplam okuma oranında birinci sırada yer alırken, projelerdeki liderlik açısından da %33,2 ile en aktif üniversite konumundadır.

Umman'daki Sultan Qaboos Üniversitesi'nin, Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümünü RG'de akademisyen başına düşen atıf sayısı 113 ile en fazla atıf alan bölüm olmuştur. Ayrıca King Abdulaziz Üniversitesi, Mansoura Üniversitesi, Umm Al Qura Üniversitesi, Khartoum Üniversitesi, Al Imam Mohammed bin Saud İslam Üniversitesi'ndeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenleri, RG platformunda yüksek atıf oranlarına ulaşmıştır. Atıf sayılarının yüksek olması nedeniyle Sultan Qaboos Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümü h-indeksi 60 olup, araştırma kapsamında değerlendirilen bölümler arasında en yüksek h-indeks değerine sahiptir, üniversitelerindeki araştırmaların etkisi ve görünürlüğü açısından üstün bir konumda bulunmaktadır.

Sultan Qaboos Üniversitesi, Mansoura Üniversitesi, Helvan Üniversitesi, King Abdulaziz Üniversitesi, ve Al Azhar Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü akademisyenleri, RG platformunda akademisyen başına düşen en yüksek takipçi sayısına sahiptirler.

King Abdulaziz Üniversitesi, King Saud Üniversitesi, Umm Al Qura Üniversitesi, Al Imam Mohammed bin Saud İslam Üniversitesi ve Imam Abdul

Rahman bin Faisal Üniversitesi'ndeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimli akademisyenlerinin, Academia.edu platformuna yüksek oranda yayın yükledikleri tespit edilmiştir. Onları, Ain Shams Üniversitesi, Al Azhar Üniversitesi, Alexandria Üniversitesi, Menofia Üniversitesi, Assiut Üniversitesi, Beni Suef Üniversitesi, Cairo Üniversitesi, Fayoum Üniversitesi, Helwan Üniversitesi, Mansoura Üniversitesi ve Minia Üniversitesi'ndeki akademisyenler takip etmektedir. Ayrıca, Beni Suef Üniversitesi ve Ain-Shams Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimli bölümleri akademisyenleri, Academia.edu platformunda en yüksek takipçi oranlarına sahiptir. Buna ek olarak, King Abdülaziz Üniversitesi, Helvan Üniversitesi ve Omdurman İslamic Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümleri akademisyenleri Academia.edu platformunda en yüksek görüntülenme oranına sahip olmuştur. Sultan Qaboos Üniversitesi, Khartoum Üniversitesi, Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi'ndeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimli bölümü öğretim üyeleri, GSC platformunda akademisyen başına düşen yayın oranlarında ilk üç sırada yer almaktadır.

Genel olarak, King Abdülaziz Üniversitesi, King Saud Üniversitesi, Umm Al Qura Üniversitesi, Al Imam Mohammed bin Saud İslam Üniversitesi ve Imam Abdul Rahman bin Faisal Üniversitesi, Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi alanında tüm platformlarda en yüksek etkileşim, atıf ve akademik katkı oranlarına sahip üniversiteler olarak öne çıkmaktadır. Sultan Qaboos Üniversitesi ise özellikle ResearchGate ve Google Scholar platformlarında güçlü bir araştırma kültürüne sahip olduğunu göstermektedir. Öte yandan, Ain Shams Üniversitesi, Al Azhar Üniversitesi, Alexandria Üniversitesi, Menofia Üniversitesi, Assiut Üniversitesi, Beni Suef Üniversitesi, Cairo Üniversitesi, Fayoum Üniversitesi, Helwan Üniversitesi, Mansoura Üniversitesi ve Minia Üniversitesi, Academia.edu platformunda yüksek akademik görünürlüğe ve etkileyici bir takipçi oranına sahiptir. Buna karşılık, Khartoum Üniversitesi, Omdurman İslam Üniversitesi, Bahri Üniversitesi, International University

of Africa, Neelain Üniversitesi ve Al Wasl Üniversitesi'ndeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümleri, akademik platformlardaki etkinlik açısından görece daha düşük seviyelerde yer almaktadır.

5. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

El-Sayed'in (2016) çalışması, Arap araştırmacıların ASA'ları nasıl kullandıklarını ve bu platformlara yönelik algılarını kapsamlı bir şekilde incelemektedir. Bu çalışma, Arap ülkelerindeki araştırmacıları hedef almış olup, özellikle Mısır'daki Cairo University, Suudi Arabistan'daki King Abdulaziz University, Ürdün'deki University of Jordan, Fas'taki Mohammed V Agdal University, Tunus'taki Université de Tunis ve Birleşik Arap Emirlikleri'ndeki United Arab Emirates University'yi kapsayan araştırmacıları içermektedir. Özellikle RG'in en çok tercih edilen platform olduğunu ortaya koyarak, bu tür ağların bilimsel iletişim ve işbirliği için ne kadar kritik bir rol oynadığını vurgulamaktadır.

El-Sayed'in çalışması, katılımcıların üçte ikisinin ASA'ları aktif olarak yayın paylaşımı için kullandığını ve bu platformların akademik etkileşim açısından önemli olduğunu göstermektedir. El-Sayed'in çalışmasında, RG'nin diğer platformlara kıyasla en çok tercih edilen akademik sosyal ağ olduğu vurgulanmaktadır. Benzer şekilde, çalışmamızda da RG'nin ön plana çıktığı görülmektedir. Bu durum, RG'nin akademik çevrelerde güçlü bir etkileşim ve bilgi paylaşımı platformu olarak kabul edildiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Çalışmada; beş Arap ülkesinin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi akademisyenlerinin ASA'lardaki varlığı ve etkinliği karşılaştırılmış olup farklılıkları ve benzerlikleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Çalışmamızın sonuçları, Arap ülkelerindeki üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinde ASA'ların kullanımında belirgin farklılıklar olduğunu ortaya koymuştur. Çalışmanın, Umman ve Suudi Arabistan'ın RG ve GSC platformlarını kullanımda ön sıralarda yer aldığını, bu durumun yayın sayıları, takipçi oranları ve diğer ölçütlerle net bir şekilde gözlemlendiğini göstermektedir.

Ayrıca, özellikle Academia.edu platformunun kullanımında Mısır ve Suudi Arabistan'ın öne çıkan ülkeler arasında yer aldığı tespit edilmiştir. Genel olarak Umman ve Suudi Arabistan'daki üniversitelerin Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümleri, RG platformunda diğer Arap ülkelerine kıyasla daha fazla etkileşim göstermektedir. Akademisyenlerin platformda etkileşim kurma ve akademik varlıklarını artırma konusundaki kararlılıklarını göstermektedir. RG platformunda yayın sayılarının yüksekliği, bölümlerin araştırmalarını geniş kitlelere ulaştırma ve diğer araştırmacılarla işbirliği yapmak üzere bu platformu kullanmayı tercih ettiklerini yansıtmaktadır. Bununla birlikte, Sudan'daki üniversitelerin çoğunda ASA kullanımı sınırlı olup, RG ve Academia.edu platformlarında takipçi sayılarının düşük olduğu görülmektedir. Bu durum, akademik etkileşimlerinin görece zayıf olduğunu ve uluslararası düzeyde yeterince tanınmadıklarını göstermektedir. Bu bulgular, Sudan'da akademik sosyal ağ kullanımının artırılmasına yönelik stratejik adımların gerekliliğini vurgulamakta ve Sudan üniversitelerinin akademik görünürlüğünü yükseltmek için daha etkin dijital stratejiler geliştirmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Ancak, Khartoum Üniversitesi'nin diğer Sudan üniversitelerine kıyasla daha yüksek takipçi sayısına sahip olması, bu bölümdeki akademisyenlerin işbirliği ve araştırma faaliyetlerine daha fazla önem verdiğini göstermektedir.

RG, Academia.edu ve GSC platformlarındaki takipçi sayıları, akademisyenlerin araştırmacılar ve meslektaşları tarafından takip edilmelerinin yanı sıra, bölümlerin Arap dünyası ve uluslararası düzeydeki tanınırlığı hakkında da fikir vermektedir. Örneğin, Sultan Qaboos Üniversitesi Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi Bölümü, bu platformlarda en yüksek takipçi etkileşimine sahip olup, güçlü bir araştırma kapasitesine işaret etmektedir. Benzer şekilde, Suudi Arabistan'daki King Abdulaziz Üniversitesi ile Mısır'daki Helwan ve Mansoura Üniversiteleri de RG Academia.edu ve GSC platformlarında yüksek takipçi sayılarına ulaşarak bu alanda öne çıkmaktadır.

Suudi Arabistan ve Mısır gibi ülkelerdeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümleri, Academia.edu platformuna önemli sayıda akademik yayın yükleyerek bu alanda diğer Arap ülkeleri ile karşılaştırıldığında dikkat çekici bir konum elde etmektedir. Arap ülkelerinde Academia.edu platformunun kullanımında önemli farklılıklar olduğunu, özellikle Suudi Arabistan ve Mısır'ın diğer ülkelerle kıyasla daha güçlü bir varlık gösterdiğini tespit edilmiştir. Dubai'nin düşük oranları, akademik faaliyetlerin platform üzerinden yeterince temsil edilmediğini işaret etmektedir. Sonuçlar, Suudi Arabistan'ın ve Umman'ın GSC üzerindeki akademik etkinliklerde diğer Arap ülkelerine kıyasla daha güçlü olduğunu göstermektedir. Sudan ve Mısır ise belirli alanlarda katkı sağlamalarına rağmen daha düşük temsil oranlarına sahiptir. Dubai, tüm kategorilerde 0 değerine sahiptir, bu da platformdaki etkinliğin oldukça sınırlı olduğunu göstermektedir. Arap dünyasındaki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümleri, RG platformunda araştırma görünürlüğü ve uluslararası tanınırlık açısından potansiyele sahiptir. Ancak araştırma faaliyetleri ve akademik katkılar arasında ülkeler ve kurumlar arasında belirgin farklılıklar bulunmaktadır.

Üniversiteler, Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinde güçlü bir araştırma kültürü oluşturmak için kurumsal destek sağlamalı ve araştırma faaliyetlerini teşvik eden politikalar geliştirmelidir. Ayrıca akademik faaliyetleri desteklemek için daha fazla kaynak tahsis edilmeli, özellikle araştırma projeleri ve uluslararası yayınların artırılmasına odaklanılmalıdır.

Akademisyenlerin araştırmalarını daha geniş kitlelere ulaştırmaları ve bilimsel görünürlüklerini artırmaları için RG, Academia.edu ve GSC gibi ASA'ların etkin kullanımı konusunda bilgiye sahip olmaları büyük önem taşımaktadır. ASA'lar, akademik çıktıları ve faaliyetleri daha erişilebilir hale getirirken, aynı zamanda akademik etkiyi artırmada önemli bir rol oynamaktadır. Ancak, bu araçlardan verimli bir şekilde yararlanmak için akademisyenlerin araştırma görünürlüğünü ve etkililiğini

artırmada önemli bir rol oynayan bu platformların nasıl kullanılacağı konusunda kapsamlı bir eğitim almaları gerekmektedir.

ASA'ları etkin bir şekilde kullanmak araştırma işbirlikleri oluşturmak, yayınların erişimini artırmak ve uluslararası tanınırlık kazanmada akademisyenlere kolaylık sağlayacaktır. Bu nedenle, akademisyenlere bu platformların araştırmalarını daha görünür kılmak ve etki yaratmak için nasıl kullanılacağı konusunda farkındalık kazandırılmalıdır. Eğitimler, bu dijital araçların potansiyelini anlamalarına ve araştırmalarını daha etkili bir şekilde sunmalarına yardımcı olacak; böylece bilimsel topluluklarda daha geniş bir etki yaratmalarını sağlayacaktır. Bu süreç, sadece bireysel akademisyenlerin değil, aynı zamanda kurumların da bilimsel alandaki yerlerini güçlendirmelerine katkı sağlayacaktır.

Üniversiteler, akademisyenlerin araştırma çıktılarını yaygınlaştırmak ve uluslararası alanda görünürlüklerini artırmak için ASA'ların etkin kullanımını teşvik edecek stratejiler geliştirmelidir. Özellikle, akademisyenlerin kaliteli dergilerde yayın yapmalarını desteklemenin yanı sıra, ASA'ların sağladığı fırsatlar ve platformlar üzerinden araştırmalarının daha geniş bir kitleye ulaşması konuları ön plana çıkarılmalıdır. Böylece, dijital ortamda daha fazla etkileşim ve işbirliği imkanı sunularak, araştırmaların etkisi uluslararası düzeyde güçlendirilebilir.

Arap ülkelerindeki Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümleri, araştırma faaliyetlerini artırmak, uluslararası düzeyde görünürlük kazanmak ve akademik eşitsizlikleri azaltmak için güçlü stratejilere ve kurumsal desteklere ihtiyaç duymaktadır. Bu bağlamda, akademik işbirliklerinin güçlendirilmesi ve ASA'ların etkin kullanımı, bölümlerin ve akademisyenlerin daha rekabetçi ve verimli bir şekilde çalışmalarını sağlayarak, küresel düzeyde daha fazla etki yaratmalarına olanak tanıyacaktır.

KAYNAKÇA

- Abdelhalim, T. H. (2022). Mechanisms proposed for digitizing Helwan University towards becoming a smart university in light of foreign experiences. *Comparative Education and Educational Management, Journal of Educational and Social Studies*, 1(1), 1-10.
- Ahmed, A. F. (2017). Academic social networking platforms and their role in enhancing the scientific publishing movement: a comparative analytical study. The Twenty-Eighth Conference: Social Networks and their Impact on Information Institutions in the Arab World, Cairo: *Arab Federation for Libraries and Information* (I know), 1-19. 25 Ocak 2024 tarihinde <http://search.mandumah.com/Record/854051> adresinden erişildi.
- Al- Heyasat, O. (2015). مشاركة خبرات الامتحانات في الشبكات الاجتماعية الأكاديمية باستخدام الرسوم البيانية: بوابة البحث حالة *Journal of Contemporary Engineering Sciences* (1-4): 137-151. 25 Şubat 2024 tarihinde <https://scholar.google.com> adresinden erişildi.
- Al- Laqmani, M. A. H. (2020). استخدام الشبكات التواصل الاجتماعية الأكاديمية من قبل أعضاء هيئة التدريس بكلية الآداب والعلوم الإنسانية بجامعة الملك عبد العزيز *Arab Journal of Scientific Publishing*, (46). 10 Ağustos 2023 tarihinde <https://journals.lww.com> adresinden erişildi.
- Al-Abdullatif, A. M., & Aladsani, H. K. (2021). Understanding Instructors' Cognitive Structure Toward the Academic Use of Social Network Sites: The Means-End Chain Theory. *SAGE Open*, 11(3). doi: 10.1177/21582440211029927.
- Al-Adwany, F. T. (2022). "The social media networks concept, characteristics, and types". *Scientific Journal of Business Research and Studies*, 36(3), 27- 55.

, 25 Şubat 2024 tarihinde https://sjrbs.journals.ekb.eg/article_258852 adresinden erişildi.

Ali, M. Y., & Richardson, J. (2019). Google Scholar Citation metrics of Pakistani LIS scholars: an overview. *Global Knowledge, Memory and Communication*, 68(4/5), 392-412. Doi:10.1108/GKMC-03-2018-0025.

Al-Shehri, H.B.S. (2013). "The Effects of Using Electronic Social Networks on Social Relationships "Facebook and Twitter as Example" A Survey Study on a Sample of King Abdul Aziz University Students in Jeddah (*Yayımlanmamış Doktora Tezi*). Suudi Arabistan: *King Abdülaziz Üniversitesi Sanat ve İnsan Bilimleri Fakültesi, Sosyoloji ve Sosyal Hizmet*.

Artigas, W., & Casanova, I. (2020). Influencia de las redes sociales académicas en la construcción de la identidad digital latinoamericana. *In Anales de Documentación*, 23,(2). Facultad de Comunicación y Documentación y Servicio de Publicaciones de la Universidad de Murcia. [Doi.org/10.6018/analesdoc.397551](https://doi.org/10.6018/analesdoc.397551).

Asmi, N. A., & Margam, M. (2018). Academic social networking sites for researchers in Central Universities of Delhi: A study of ResearchGate and Academia. *Global Knowledge, Memory, and Communication*, 67(1/2), 91-108.. DOI 10.1108/GKMC-01-2017-0004.

Bateman, T. S. (2021). Using Academic Social Networks to Enhance the Student Experience in Online Education. *Online Learning*, 25(4), 296-323. doi: 10.24059/olj.v25i4.2532.

Bornmann, L., Thor, A., Marx, W., & Schier, H. (2016). The application of bibliometrics to research evaluation in the humanities and social sciences: An exploratory study using normalized Google Scholar data for the publications of a research institute. *Journal of the Association for*

Information Science and Technology, 67(11), 2778-2789.

<https://doi.org/10.1002/asi.23627>.

Boudry C. & Durand-Barthez M (2020). Use of author identifier services (ORCID, ResearcherID) and academic social networks (Academia.edu, ResearchGate) by the researchers of the University of Caen Normandy (France): A case study., *PLoS ONE* 15(9): [Doi.org/10.1371](https://doi.org/10.1371).

Boyd ,D. M. & Ellison ,N. B. (2007). Social network sites: Definition ,history ,and scholarship. *Journal of Computer-mediated Communication* ,13(1). 210-230. Doi:10.1111/j.1083-6101.2007.00393. 1 Eylül 2023 tarihinde <https://academic.oup.com> adresinden erişildi.

Brady, K. P., Holcomb, L. B., & Smith, B. V. (2010). The use of alternative social networking sites in higher educational settings: A case study of the e-learning benefits of Ning in education. *Journal of interactive online learning*, 9(2).

Butler, D. (2011). Computing giants launch free science metrics. *Nature*, 476(7358), 18.

Büyüköztürk, Ş. Kılıç Çakmak E., Akgün, A., Karadeniz Ş. ve Demirel F. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.

Chen, B., Wang, F., & Song, J. (2012). Are they affiliated? Exploring Academic and Social Networks Among MPA Students at a Chinese University. *Journal of Public Affairs Education*, 18(1), 137-156. DOI: 10.1080/15236803.2012.12001675.

Dashtestani, R. (2018). Collaborative academic projects on social network sites to socialize EAP students into academic communities of practice. *Journal of Teaching English with Technology*, 18(2), 3-20. 25 Şubat 2024 tarihinde <https://web.s.ebscohost.com> adresinden erişildi.

- Doğan, M. E. (2023). *Bibliyometrik ağların analizi ve görselleştirilmesi* (Master's thesis, Fen Bilimleri Enstitüsü). 1 Eylül 2023 tarihinde <https://tez.yok.gov.tr> adresinden erişildi.
- Dokuka, S., Valeeva, D., & Yudkevich, M. (2020). How academic achievement spreads: The role of distinct social networks in academic performance diffusion. *Plos one*, 15(7), e0236737. [Doi: rg/10.1371/journal.pone.0236737](https://doi.org/10.1371/journal.pone.0236737).
- Durak, G. (2017). Using social learning networks (SLNs) in higher education: Edmodo through the lenses of academics. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 18(1), 84-109. [doi:10.19173/irrodl.v18i1.2623](https://doi.org/10.19173/irrodl.v18i1.2623).
- El- Masry, A. H. & Alaa, J. (2016). التواجد العربي في الشبكات الاجتماعية الأكاديمية: دراسة تحليلية للأفراد والمؤسسات. *Cybaraians Dergisi*, 42. 1 Eylül 2023 tarihinde <https://academic.oup.com> adresinden erişildi.
- El-Sayed, A. M. (2016). The use of academic social networks among Arab researchers: A survey. *Social Science Computer Review*, 34(3), 378-391. [Doi: 10.1177/0894439315589146](https://doi.org/10.1177/0894439315589146).
- Ertürk, K. L. (2008). Türkiye’de Bilimsel İletişim: Bir Açık Erişim Modeli Önerisi (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bilgi Belge Yönetimi, ABD. 1 Eylül 2023 tarihinde <https://tez.yok.gov.tr> adresinden erişildi.
- Eva, N, C., & Wiebe, T, A,. (2019). Whose research is it anyway? Academic social networks versus institutional repositories. *Journal of Librarianship and Scholarly Communication*, 7(1). [doi:10.1371/journal.lsc.7](https://doi.org/10.1371/journal.lsc.7).
- Fatima. İ. H. H. (2020). مواقع الشبكات الاجتماعية الأكاديمية مراجعة علمية للإنتاج الفكري. (Yayınlanmamış Doktora Tezi) . Kahire: Kahire Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Kütüphanecilik, Belge ve Bilgi Bilimleri, 16 Eylül 2023 tarihinde <https://sjrc.journals.ekb.eg> . adresinden erişildi.

- Garip, S. (2023). Sosyal bilimlerde nicel araştırma geleneği üzerine kuramsal bir inceleme. *International Journal of Social Science Research*, 12(1), 1-19.
- Google Scholar. (2024). Google Scholar. 25 Şubat 2024 tarihinde https://scholar.google.com/schhp?hl=tr&as_sdt=0,5 adresinden erişildi.
- Hirsch, J. E. (2005). An index to quantify an individual's scientific research output. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 102(46), 16569-16572. Doi:102 (46) 16569 – 16572.
- Hoffmann, C. P., Lutz, C., & Meckel, M. (2016). A relational altmetric? Network centrality on ResearchGate as an indicator of scientific impact. *Journal of the association for information science and technology*, 67(4), 765-775. 25 Şubat 2024 tarihinde <https://www.researchgate.net/publication/275521543> adresinden erişildi.
- Işık, D. & Gökkurt Demirtel, Ö. (2020). Akademisyenlerin Akademik Sosyal Ağlara Yönelik Tutumları: Ankara Üniversitesi örneği. *Türk Kütüphaneciliği*, (35), 2 208-231. Doi:10.24146/tk.873536.
- Işık, D. (2020). Bilimsel iletişimde akademisyenlerin değerlendirilmesinde akademik sosyal ağların ve altmetrik göstergelerin kullanımı: Ankara Üniversitesi örneği. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. 16 Eylül 2023 tarihinde <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> adresinden erişildi.
- Işık, D. (2021). Akademisyenlerin ResearchGate ve Google Scholar Citations Kullanımları: Türkiye'deki Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümleri Üzerine Bir İnceleme. *Bilgi Yönetimi Dergisi*, 4(2). 240-263. doi:10.33721/by.928614 <https://dergipark.org.tr/tr/pub/by>.

- Johan S. (2023). Today's World'de Sosyal Medyanın Önemi, Digital Marketer.
<https://www.linkedin-com.translate.goog/pulse/importance-social-media-todays-world-johan-smith>.
- Jordan, K. (2019) From Social Networks to Publishing Platforms: A Review of the History and Scholarship of Academic Social Network Sites. *Frontiers in Digital Humanities*, 6(5). doi: 10.3389/fdigh.2019.00005.
- Kahraman, M. (2022). İstanbul Üniversitesi Coğrafya Dergisi'nin bibliyometrik analizi. *Coğrafya Dergisi*, (44), 207-218. 16 Eylül 2023 tarihinde <https://iupress.istanbul.edu.tr/en/journal/jgeography/home>. adresinden erişildi.
- Koca, S. (2022). *Google Akademik (Google Scholar) Nedir?*. 2 Aralık 2023 tarihinde <https://www.webtures.com/tr/blog/google-scholar-akademik-nedir> adresinden erişildi.
- Kong, X., Shi, Y., Yu, S., Liu, J., & Xia, F. (2019). Academic, social networks: Modeling, analysis, mining, and applications. *Journal of Network and Computer Applications*, 132, 86-103.
<https://doi.org/10.1016/j.jnca.2019.01.029>.
- Kraker, P., & Lex, E. (2015). A critical look at the ResearchGate score as a measure of scientific reputation. In *Proceedings of the quantifying and analyzing scholarly communication on the web workshop (ASCW'15), Web Science conference*. 25 Ocak 2024 tarihinde <https://www.researchgate.net/publication/277393116> adresinden erişildi.
- Kramer, B., & Bosman, J. (2016). Swiss army knives of scholarly communication—ResearchGate, Academia, Mendeley, and others. In *STM Innovation seminar*. DOI: <http://dx.doi.org/10.6084/m9.figshare.4290428>. 25 Ocak

2024 tarihinde <http://www.stm-assoc.org/events/innovations-seminar-2016/> adresinden erişildi.

Lusted, M. A. (2011). *Social Networking: MySpace, Facebook, & Twitter*. ABDO.

Manca, S. (2017). An analysis of ResearchGate and Academia. Edu as socio-technical systems for scholars' networked learning: a multilevel framework proposal. *Italian Journal of Educational Technology*, 25(3), 20-34. Doi: 10.17471/2499-4324/985.

Manca, S. (2017). An analysis of ResearchGate and Academia. edu as socio-technical systems for scholars' networked learning: a multilevel framework proposal. *Italian Journal of Educational Technology*, 25(3), 20-34. <https://doi.org/10.17471/2499-4324/985>.

Manca, S. (2018). ResearchGate and Academia. Edu as networked socio-technical systems for scholarly communication: A literature review. *Research in Learning Technology*, 26. doi.org/10.25304/rlt.v26.2008.

Maricato, J. D. M. & Vilan Filho, J. L. (2018). The potential for altmetrics to measure other types of impact in scientific production: academic and social impact dynamics in social media and networks.

Megwalu, A. (2015). Academic social networking: a case study on users' information behavior. In *Current issues in libraries, information science and related fields* (Vol. 39, pp. 185-214). Emerald Group Publishing Limited. 2 Aralık 2023 tarihinde https://www.researchgate.net/publication/281690375_Academic_Social_Networking adresinden erişildi.

Meishar-Tal, H. & Pieterse, E. (2017). Why do academics use Academic Social Networking Sites? *The International Review of Research in Open and*

- Distributed Learning*, 18(1), 1-22. 22 Aralık 2023 tarihinde <https://www.researchgate.net>. adresinden erişildi.
- Mohammedi, S. M. (2020). Social Media Use by E-Government: A Meta - Analysis study *Uluslararası Araştırma Dergisi. Mısır: El-Ezher Üniversitesi, Communication faculty*. Cilt 55,(3). 1287- 1396. 25 Şubat 2024 https://jsb.journals.ekb.eg/article_122453_41c5c3ea66007b56ebfdee7f1ea30249.pdf adresinden erişildi.
- MyScienceWork. (2025). *MyScienceWork*. 11 Şubat 2025 tarihinde <https://www.mysciencework.com/about-us> adresinden erişildi.
- Nariman. T.M . (2023). اتجاهات أعضاء هيئة التدريس بأقسام المكتبات والمعلومات في مصر نحو استخدام الشبكات الاجتماعية الأكاديمية: دراسة ميدانية *Arab International Journal of Information Technology & Data*, 3(3). DOI: 10.21608/AIJTID.2023.214459.1060
- Okret-Manville, C. (2016). Academic social networks and open access: French researchers at the crossroads. *LIBER Quarterly: The Journal of the Association of European Research Libraries*, 25(3), 118-135. [doi: 10.18352/lq.10131](https://doi.org/10.18352/lq.10131).
- Özdemir, Ş., & Koçer, D. N. (2020). 21. yüzyılda Türkiye'nin bilim iletişimi uygulamaları üzerine bir çalışma. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(Özel Sayı), 373-392.
- Panda, S., & Kaur, N. (2023). Research Performance of Top Cited Indian Researchers on ResearchGate Platform: An Altmetric Analysis. *Journal of Information and Knowledge*, 60(4), 267-280. 25 Aralık 2023 tarihinde <https://www.researchgate.net/publication/373471016> adresinden erişildi.
- Price, R. (2020). The Story of Academia.edu. 25 Ocak 2024 <https://www.academia.edu/about> adresinden erişildi.

- Question Pro. (2024). Akademik Araştırma Araçları: Nelerdir + En İyi 5 Araç, 25 Şubat 2024 tarihinde <https://www.questionpro.com/blog/tr/akademik-arastirma> adresinden erişildi.
- Rahma, S. Al., Nubhan, Al. H., & Naima, H. J. (2019). " Implementation of social networks in Omani academic libraries: A Soft System Methodology. *Cyrarians Dergisi*, 53. 25 Ocak 2024 tarihinde <https://web.s.ebscohost.com> adresinden erişildi.
- ResearchGate. (2024). ResearchGate. 25 Şubat 2024 tarihinde <http://www.stm-https://www.researchgate> adresinden erişildi.
- Salih R. Şanan, (2017). Uluslararası Siyasette Sosyal Medya Sitelerinin Rolü, Arap Demokrat Merkezi. Berlin.
- Shah, J. (2021). Researcher's Personal Profiles of Researchers on Academic Social Networking Sites: Connectivity, Visibility, and Impact of Academic Work. *Journal of Institute of Medicine Nepal*, 43(3):9-14. 16 Eylül 2023 tarihinde <https://web.p.ebscohost.com/ehost/search/basic?vid=0&sid=33cde935-f4c9-41fe-991f-84c9cfa365d7%40redis> adresinden erişildi.
- Stankovska, G., Angelkovska, S., & Grncarovska, S. P. (2016). Social Networks Use, Loneliness and Academic Performance among University Students. *Bulgarian Comparative Education Society*.
- Tausch, A. (2014). Researchgate, RG-Scores, or a true Research Gate to Global Research? On the limits of the RG factor and some scientometric evidence on how the current RG score system discriminates against economic and social sciences and against the developing countries. *Researchgate, RG-Scores, or a True Research Gate to Global Research? On the Limits of the RG Factor and Some Scientometric Evidence on How the Current RG Score System Discriminates against Economic and Social Sciences and against the*

<https://www.researchgate.net/publication/275647731> adresinden erişildi.

Thabit H.T. (2019). تأثير شبكات التواصل الاجتماعي على توليد المعرفة وتعزيز الإبداع الوظيفي (The Impact of Social Networks to Generate Knowledge and Enhance Employment Creativity). doi: 10.2139/ssrn.3619467.

Thelwall, M., & Kousha, K. (2017). ResearchGate versus Google Scholar: Which finds more early citations? *Scientometrics*, 112(2), 1125-1131. DOI: 10.1007/s11192-017-2400-4. 25 Şubat 2024 tarihinde <https://www.researchgate.net/publication/316217277> adresinden erişildi.

Thelwall, M., & Kousha, K.(2014). A cademia. edu: Social network or A cademic Network? *Journal of the Association for Information Science and Technology*, 65(4), 721-731. 25 Şubat 2024 tarihinde https://www.academia.edu/35148125/Academia_edu_Social_Network_or_Academic_Network?rhid=27723145070&swp=rr-rw-wc-8429863 adresinden erişildi.

Uçak, N. Ö. (2009). *Bilimsel iletişim ve intihal*. 10 Şubat 2025 tarihinde <https://etkinlik.ulakbim.gov.tr/event/33/attachments/240/536/nucak.pdf> adresinden erişildi.

Ukşul, E. (2016). Türkiye’de eğitimde ölçme ve değerlendirme alanında yapılmış bilimsel yayınların sosyal ağ analizi ile değerlendirilmesi: *Bir bibliyometrik çalışması*. 25 Ocak 2024 tarihinde <https://tez.yok.gov.tr> adresinden erişildi.

Van Noorden, R. (2014). Online collaboration: Scientists and the social network. *Nature news*, 512(7513), 126. Doi:10.1038/512126a.

Wang, C. S., Ting, I. H., & Li, Y. C. (2011). Taiwan academic network discussion via social networks analysis perspective. In *2011 International Conference on Advances in Social Networks Analysis and Mining* (pp. 685-689). IEEE.

- Williams, A. E., & Woodacre, M. A. (2016). The possibilities and perils of academic social networking sites. *Online Information Review*, 40(2), 282-294.
- Yan, W., & Zhang, Y. (2019). User behaviors and network characteristics of US research universities on an academic social networking site. *Higher Education*, 78, 221-240. doi:[10.1007/s10734-018-0339-7](https://doi.org/10.1007/s10734-018-0339-7)
- Zahrān, Al., K., B., & Khāmis, Al., M., B. (2018). "استثمار شبكات التواصل الاجتماعي في المكتبات الأكاديمية: دراسة تحليلية لتجربة المكتبة الرئيسية بجامعة السلطان قابوس". *Jordan Journal of Libraries and Information*, 53, (3), 11-43. 25 Ocak 2024 tarihinde <https://web.s.ebscohost.com/> adresinden erişildi.

ÖZET

Çalışmada, Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi alanında öğretim üyelerinin akademik sosyal ağları (ASA) kullanımını incelemektedir. Çalışma, on Arap ülkesindeki (BAE, Fas, Katar, Lübnan, Mısır, Sudan, Suudi Arabistan, Tunus, Umman, Ürdün) öğretim üyelerinin bu platformlardaki varlıklarını, kullanımı ve bilimsel iletişim, bilgi paylaşımı ve iş birliği üzerindeki etkilerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Ancak, bu on ülke incelendiğinde Kütüphanecilik ve Bilgi Bilimi bölümlerinin bulunmadığı tespit edilmiştir ve bu durum, yalnızca beş Arap ülkesiyle sınırlı kalmıştır (Birleşik Arap Emirlikleri, Mısır, Sudan, Suudi Arabistan ve Umman). Akademik Sosyal Ağlar (ASA), akademik iş birliğinin geliştirilmesi ve bilimsel etkinin artırılması açısından önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, saha incelemesi ResearchGate (RG), Academia.edu ve Google Scholar Citation platformları üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Çalışmanın sonuçları, ResearchGate akademik iş birliği için en çok kullanılan platform olarak Suudi Arabistan'da öne çıkmaktadır. Ayrıca, Suudi Arabistan ve Mısır özellikle Academia.edu kullanımında dikkat çekici bir şekilde aktif oldukları tespit edilmiştir. Çalışma, ülkeler arasındaki akademik platform kullanımı ve performans farklılıklarını net bir şekilde tespit edilmiştir.

Çalışma, bu platformların daha etkili bir şekilde kullanılabilmesi için öğretim üyelerine yönelik eğitimlerin düzenlenmesini ve akademik iş birliğini geliştirmek amacıyla stratejiler oluşturulmasını önermektedir. Akademik sosyal ağların etkin kullanımı, Arap dünyasında akademik eşitsizlikleri azaltmaya ve araştırma çıktılarının artmasına önemli katkılarda bulunmaktadır.

Anahtar kelimeler: Akademik Sosyal Ağlar, ResearchGate, Academia.edu, Google Akademik Atıflar, bibliyometri, bibliyometrik göstergeler

SUMMARY

The study examines the use of academic social networks (ASNs) by Library and Information Science faculty members. It aims to evaluate these platforms' presence, usage, and impact on scientific communication, information sharing, and collaboration among faculty members in ten Arab countries (UAE, Morocco, Qatar, Lebanon, Egypt, Sudan, Saudi Arabia, Tunisia, Oman, and Jordan). However, examining these ten countries, I found that Library and Information Science departments do not exist in some of them, narrowing the scope to only five Arab countries: the United Arab Emirates, Egypt, Sudan, Saudi Arabia, and Oman.

Academic Social Networks (ASNs) play a significant role in enhancing academic collaboration and increasing scientific impact. In this context, field research was conducted through platforms such as ResearchGate (RG), Academia.edu, and Google Scholar Citation.

The findings of the study indicate that ResearchGate emerges as the most commonly used platform for academic collaboration, particularly in Saudi Arabia. Furthermore, Saudi Arabia and Egypt were found to be notably active in their use of Academia.edu. The study highlights clear differences in the usage and performance of academic platforms among the countries examined.

The study recommends organizing training sessions for faculty members to utilize these platforms more effectively and developing strategies to enhance academic collaboration. The effective use of academic social networks can contribute significantly to reducing academic inequalities and increasing research output in the Arab world.

Keywords: Academic Social Networks, ResearchGate, Academia.edu, Google Scholar Citations, bibliometrics, bibliometric indicators